The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada "Daugavas Vanagi"
Business Office: 491 College St.,
Editor-in-Chief: ALFRĒDS VINČELS
Toronto 4, Ontario, Canada
Telephones: 921-7121; 368-3239
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe,
4035 Rombouts Ave, Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Chicago: Editor — D. Vallena,
648 South 23rd Ave., Bellwood, Ill., 60104, U. S. A.
SATURDAY, FEBRUARY 5, 1966

LATVIJA
AMERIKĀ

11. N-RS. SESTDIENA, 1966. G. 5. FEBRUĀRIS 16. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi."
ATB. REDAKTORS: ALFRĒDS VINČELS
Redakcija un kantoris: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Tālruņi: 368-3239 (redakcijai) un 921-7121 (kantorim)
Redaktora tālrunis vakaros — 531-4533
Ņujorkas redakcijas vadītājs V. IRBE
4035 Rombouts Ave. Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Tālrunis 994-7917
Čikagas redakcijas vadītāja D. VALLENA
648 South 23rd Ave, Bellwood, Ill., 60104, U. S. A
tālrunis 544-4278

Laiks sākt atkal strādāt!

Nebaidoties no atkārtošanās un apnikt tiem, kas negrib saprast, ka ir darbi un pienākumi, kurus nevar atlikt uz vēlāku laiku, aicinām ikvienu trimdas latvieti un mūsu tautas labvēli pielikt roku darbā, lai arī ASV senāts pieņemtu rezolūciju ar prasību par Latvijas un Baltijas valstu atbrīvošanu. Mums jāraksta savas pavalsts senātoriem, kā arī visiem ASV senāta ārlietu komisijas locekļiem. Šai komisijā ir senātori (oriģinālrakstībā): J. William Fullbright, John J. Sparkman, Mike Mansfield, Wayne Morse, Russel B. Long, Albert Gore, Frank J. Lausche, Frank Church, Stuart Symington, Thomas J. Dodd, Joseph S. Clark, Claiborne Pell, Eugene J. McCarty, Bourke Hickenlooper, George D. Aiken, John J. Williams, Karl E. Mundt un Cliford P. Case.

Nav jāraksta garas vēstules, bet jācenšas domas un prasības izteikt īsi, uzsverot arī šīs akcijas nozīmi ASV un visas brīvās pasaules drošībai un nākotnei. Vēstules sūtāmas uz šādu adresi: senātora vārds, Senate Office Building, Washington, D. C. Šeit kāds vēstules paraugs:

Dear Senator:

I thank you for your recent introduction of a Resolution on behalf of the Baltic States. This gives renewed hope for those oppressed peoples, and will strengthen the entire concept of full and equal freedom for all. This principle also serves to insure the safety of this country.

Jāievēro, ka vairāki senātori, kas pagājušā kongresā parakstīja līdz senātora Doda rezolūciju, šogad to nav darījuši. Viņus jāmudina pievienoties kādai no jau esošajām rezolūcijām, piemēram, Monogēna. Šai jautājumā varētu rakstīt šādu vēstuli:

Senator Thomas J. Dodd has introduced two resolutions on the future of the Baltic states, S. Con. Res. 99 in the 88th Congress, and S. Con. Res. 51 in this Congress. You were a co-sponsor of the earlier version but not on this one. Conditions in the Baltic States are worsening, therefore I kindly ask you to become co-sponsor of S. Con. Res. 51.

Šādas vēstules rakstāmas (vārdi oriģinālrakstībā) Birch E. Bayh, Ernest Gruening, Edmund S. Muskie, Hugh Scott, Milton R. Young, Lee Metcalf, Ralph W. Yarborough.

Visiem katrā ziņā jāraksta savas pavalsts diviem senātoriem, lūdzot viņus iestāties par to, lai senāta ārlietu komisija pieņem kādu no mūsu rezolūcijām. Vēstules paraugs:

I support the resolutions now pending before the Senate Foreign Relations Committee, dealing with the Baltic States. Please support them, too, and work for their acceptance.

Lūdzam še publicētās paraugvēstules nepārrakstīt vārdu pa vārdam, bet tās nedaudz pārveidot. Lūdzam šo mūsu aicinājumu pēc iespējas pavairot un izdalīt visiem tautiešiem. Mūsu vēstules jau bijušas ļoti iespaidīgas; gādāsim, lai tā ir arī turpmāk.

Tuvāku informāciju no mums var pieprasīt, rakstot uz šādu adresi: 2932 W. Eastwood Ave, Chicago, Ill. 60625. Ir nepieciešams, lai ASV senāts rezolūciju Baltijas valstu labā pieņem vēl šajā sesijā. Ja mums to neizdosies panākt, darbs, arī ASV tautas vietnieku namā, būs jāsāk no gala. Tādēļ nekavēsimies pielikt arī savu roku šai nepieciešamajā darbā un rakstīsim amerikāņu senātoriem!

Americans for Congressional Action to Free the Baltic States

Kanadas loma Eiropas aizsardzībā

Ja brīvā Eiropa līdz šim brīdim pasargāta no komūnistiskā bloka resp. Pad. savienības agresijas un pagrides kustības, par to galvenokārt pateicība pienākas valstīm, kas apvienotas NATO ietvaros un veido vairogu, pret kuru atduras komūnistu pasaules iekarošanas plāni. Arī Kanada jau no pirmās stundas pieder pie valstīm, kas aktīvi piedalās šāda vairoga izveidošanā. Tas nozīmē, ka arī Kanadai uzlikts par pienākumu zināmu daļu savu bruņoto spēku turēt „piefrontes" joslā, t. i. galvenokārt Rietumvācijā. Informācija no drošiem avotiem liecina, ka acumirklī šie Kanadas spēki sastādās no 12.500 vīriem, kas apgādāti ar vismodernāko apbruņojumu, atomieročus ieskaitot. Tāpat ir liecības, ka šīs armijas vienības izceļas ar augstu kaujas kvalitāti, jo, kā zināms, Kanadas armija sastādās tikai no brīvprātīgajiem, kādēļ iespējama karavīru ilgāka un pamatīgāka apmācīšana.

Kanadas NATO kontingents dalāms divās lielās grupās: zemes un gaisa spēku vienībās. Pie zemes spēkiem pieder 4. kanadiešu kājnieku brigāde ar apm. 6500 vīriem. Šī brigāde, kaut taktiski pakļauta Britu Reinas armijai, ir par sevi patstāvīga operatīva vienība, sadalās trijos kājnieku bataljonos, vienā artilerijas pulkā, vienā tanku pulkā, izlūku eskadroņā, kā arī vienā raķešu bataljonā un tanku atvairēs eskadronā.

Brigāde apbruņota ar apm. 60 angļu Centurion tipa tankiem, bez tam tās rīcībā ir ap 300 bruņotu auto mašīnu. Tanku atvaires eskadrons apbruņots ar moderno franču tālvadāmo tanku „dūri", artilerija galvenokārt balstās uz angļu ieročiem. Šai brigādei, līdzīgi citām NATO vienībām, ieskaitot vācu bundesvēru, sava līdzrunāšana arī atomapbruņojumā. Pie brigādes pastāv speciāli sagatavotas vienības, kas apbruņotas ar t. s. „Honest John" raķetēm, kuras spēj pārvietot arī atomlādiņus. Brigādes pavēlniecībai, turpretim, nav nekāda teikšana par atommuniciju, jo, kā zināms, par to vienīgā pavēlniecība piekrīt ASV prezidentam.

Kanadiešu gaisa spēku vienība Eiropā sastādās no vienas divīzijas ar apm. 6000 vīriem. Šīs vienības galvenā mītne atrodas kaut kur Dienvidvācijā. Gaisa divīzijas rīcībā ir ap 150 t. s. Starfighter F 104 mašīnu, kas piemērotas atombumbu pārvadāšanai. Mašīnu ātrums pārsniedz divkāršu skaņas ātrumu, to darbības rajons sniedzas līdz 1800 km. Dabīgi, ka arī šos atomlādiņus nodot tikai ar ASV prezidenta pavēli.

Bez šī tiešā militārā personāla Eiropā resp. Vācijā atrodas ar ap 17500 civilo karavīru ģimeņu piederīgo. Protams, viegli saprotams, ka šādas armijas uzturēšana Kanadas valdībai sagādā lielas financiālas rūpes, bet nav arī noslēpums Eiropā un sevišķi NATO aprindās, ka Kanadas kontingenta kaujas spējas vērtējamas ļoti augsti. Ja patiesībai atbilst informācija, kas pieejama Eiropā, tad Kanadas valdība auklē domu par šo spēku samazināšanu vēl šai gadā. Pamats tam būtu Kanadas sabiedriskās domas spiediens, ka šis bruņotais „lukss" Eiropā izmaksā pārāk dārgi. Vēl jāatzīmē, ka Kanadas karavīri Eiropā ir vislabāk atalgoti, pārspējot pat amerikāņus. No otras puses, nav izslēgts, ka Kanadas valdība, samazinot Eiropā stacionēto karaspēku, arī no savas puses grib kaut ko darīt attieksmju uzlabošanā ar komūnistisko bloku vai t. s. „atkušņa" politikas padziļināšanā. Skatoties no okeāna Eiropas puses, nevar apslēpt aizdomas, ka visiem šiem apsvērumiem pamatā atrodas dzīvā Kanadas un Pad. savienības „kviešu politika". Tikai „kapitālistiskie" Kanadas kvieši paglāba Pad. savienību no Chuščova lauksaimniecisko eksperimentu sekām — bada. No otras puses, Kanada it īsā laikā šādā kārtā tika vaļā no milzīgiem labības uzkrājumiem.

Un ja Pad. savienība ir ar mieru par tonnu kviešu maksāt pāris centu vairāk, tad, liekas, Kanadas sabiedriskā doma šo sociālistisko pretimnākšanu labprāt kompensē ar pāris 1000 vīru atraušanu no „piefrontes joslas".

P. A. S.

IESNIEGUMS PRET ASV - PAD. SAVIENĪBAS KONSULĀRO NOLĪGUMU

Kā mūsu laikrakstā jau ziņots, ASV senāta mazākuma vadītājs senātors E. Dirksens un kongresa loceklis E. Dervinskis 26. janvārī Vašingtonā pieņēma tautību delegāciju, kuru vadīja ALAs priekšsēdis P. Lejiņš un U. Celeviča. Delegācija nodeva senātoram Latviešu biedrību sadarbības centra savāktos parakstus un izstrādāto petīciju pret ASV un Pad. savienības konsulāro nolīgumu. Senātors Dirksens, pieņemot iesniegumu, uzsvēra, ka ir pret šo nolīgumu, jo tas būtu bīstams ASV un radītu jaunus spiegu centrus. Iesniegumu viņš nodošot senātam kā oficiālu dokumentu.

P. Lejiņam bija garāka radiointervija ar ASV kongresa locekli E. Dervinski. ALAs priekšsēdis norādīja, ka nolīguma ratificēšanu Pad. savienība uzskatītu par Baltijas valstu inkorporācijas atzīšanu no ASV puses, kas legalizētu komūnistu rīcību attieksmē uz šīm valstīm. Kongresa loceklis solīja vislielāko atbalstu tautām, kas atrodas komūnistu apspiestībā, un labu sadarbību ar ALAs informācijas biroja direktoru S. Rudzīti, kas 17. janvārī uzņēmies jaunos amata pienākumus un arī bija delegācijas vidū.

Uzņēmumā no kreisās: ukraiņu pārstāvis T. Cariks, ALAs priekšsēdis P. Lejiņš, ukraiņu pārstāve U. Celeviča, senātors E. Dirksens, ukraiņu pārstāvis V. Majevskis, vāciešu pārstāvis V. Kollaks, ukraiņu pārstāvis M. Dankevičs un ALAs informācijas biroja direktors S. Rudzītis; aizmugurē blakus P. Lejiņam — lietuviešu pārstāvis K. [illegible]izienis.

KOKĻU SKAŅAS ŅUJORKĀ

Ņujorkas kokļu un dziedātāju ansambļa tautas dziesmu koncerts, kas notika 23. janvārī mazajā Karnegī zālē, bija izpārdots līdz pēdējai vietai. Ja koncertnama noteikumi būtu pieļāvuši stāvvietas, zāle būtu bijusi pārpildīta un tomēr kāds cilvēku simts būtu palicis aiz durvīm, tik liela bija Ņujorkas latviešu interese par šo neparasto koncertu.

Par neparastu tas saucams tāpēc, ka šāda veida sarīkojums Ņujorkā vēl nebija pieredzēts. Kokļu ansamblis gan pērngad piedalījās Bruno Skultes godināšanas koncertā, Baltiešu dienā pasaules izstādē un kokļu svētkos Filadelfijā, bet patstāvīgu koncertu sniedza pirmoreiz. Biļetes bija izpārdotas jau mēnesi pirms koncerta, un, ja rīkotāji būtu sarunājuši kādu lielāku zāli, arī tā būtu tikusi piepildīta.

Kokle pieder ļoti senai stīgu instrumentu grupai, kas šajā īpašajā paveidā (kā kokle) līdz mūsu dienām saglabājusies tikai lietuviešu, latviešu, igauņu un somu dzīves telpā. Somiski tā saucas kantelle, igauniski kannel, lietuviski kankles. Laika gājumā ir mainījies kokles ārējais izskats, sākotnēji mazais stīgu skaits pavairojies, katra tauta devusi savu raksturīgo ornamenta rotājumu, bet būtībā uzbūves princips palicis tas pats: kokle ir vienkocis, darināta no viengabala koka, parasti no liepas, bērza vai ķirša. Izgrebto dobumu sedz egles virsa ar brīvi iz tieptām, neatbalstītām un tikai abos galos saturētām stīgām. Brīvām stīgām ir klusa, bet ilga un tembra bagāta skaņa, un tieši šī noskaņu bagātība ir viena no kokles raksturīgajām īpašībām. Latvijā pazīstamas Kursas, Vidzemes un Latgales kokles, kas atšķiras ar ārējo veidu, rotājumiem un stīgu skaitu. Kursas un Vidzemes koklēm ir 5 — 13 stīgu, bet Latgales kokļu vairumam 9 stīgas.

Kokles spēlētas senajos latviešu godos, to skaņas pavadījušas dejotājus un dziedātājus, un trideksņa sudrabainā žvadzēšana rādījusi ritma maiņas. Koklēm bijis pievārds Dieva kokles. Kādā 17. gadsimta burvju prāvas protokolā stāstīts par spokainu notikumu Limbažu baznīcā. Ziemsvētku nakts koncertā tur orķestrī spēlējuši burvji, un viņus diriģējis pats velns. Esot spēlēti visvisādi instrumenti, bet trūkusi vienīgi Dieva kokle.— Pēdējos simt gados kokles pamazām sāka apklust, un vairs tikai retā lauku sētā piekopa koklēšanas mākslu. Interese par koklēm atkal radās brīvās Latvijas laikā, kad dibinājās koklētāju ansambļi, kokles spēli kā mācības priekšmetu uzņēma skolotāju institūtā, un 1926. gada vispārējo dziesmu svētku programmā pirmoreiz bija arī koklēšana. Karš, krievu iebrukums un trimda apklusināja koklēšanu pa otram lāgam, un pagāja gadi, kamēr kokles atkal varēja sākt skanēt. Latvijā tās skan nu jau ilgu laiku, tur darbojas kokļu ansambļi un sarakstīti arī oriģināldarbi kokļu koncertiem. Svešumā gājis grūtāk. Līdz šim zināmi tikai divi patstāvīgi koklētāju ansambļi — Austrālijā un Ņujorkā.

Gaužām mazs joprojām ir koklei komponēto darbu skaits, kaut te mūsu skaņražiem būtu svētīgs darba lauks un vēl neizmantotas iespējas. Ar kokles palīdzību varētu celt citām tautām priekšā latviešu mūziku, turklāt savdabīgā ietvarā. Cilvēkus allaž saista oriģinālitāte un neparastais. Un par latviešu publikas interesi vairs nav jāšaubās, to pierādīja lielā atsaucība Ņujorkas koncertā.

Ņujorkas kokļu un dziedātāju ansamblis pastāv 2 gadus. Tajā piedalās 5 dziedātājas un 5 koklētāji un koklētājas. Ansambli vada Andrejs Jansons, mūsu pazīstamais jaunās paaudzes obojists, kas līdztekus darbam amerikāņu mūziķu vidē nodarbojas ar latviešu tautas dziesmu pētīšanu un meldiju sakārtošanu. Ansamblis spēlē ar kokļu meistara K. Dravnieka darinātām Kursas koklēm, papildinājumam lietojot no Latvijas atvesto lielo somu kokli.

Koncerta programmā Ņujorkā bija 29 darbi, no kuriem divas — „Kamoliņdeju" un Br. Skultes „Danci Nr. 3" atskaņoja tikai kokles ar trideksni, pārējo darbu izpildīšanā piedalījās arī dziedātājas. Darbu autori — Aldonis Kalniņš, Tālivaldis Ķeniņš, Jēkabs Poruks, Andrejs Jansons, Valentīns Bērzkalns, Viktors Baštiks, Bruno Skulte, Alfreds Kalniņš, Volfgangs Dārziņš un Viktors Kaminskis. 3 darbiem dažādu iemeslu dēļ nebija minēti autori, bet 6 dziesmas bija tautā pierakstītas. Koncertā kā viessolisti piedalījās dziedoņi Tabita Jaunzeme un Visvaldis Ģedulis un klavierniece Fannija Stūrmane.

Koncertu ievadīja tautā pierakstītā Latgales dziesma „Koklītes skanēja", un šīs dziesmas virsrakstu varētu likt ansamblim par ceļa zīmi, jo kokles un balsis jau ar pirmajām taktīm ieskanēja klausītāju sirdīs. Bija dīvaina sajūta, klausoties šajās senajās meldijās, kas dziedātas pirms daudziem gadsimtiem un kas tautas mutē no paaudzes paaudzē spējušas saglabāt savu pirmatnējo skaistumu. Dziesmas pavēra ieskatu seno latviešu dzīvē un tradicijās, tās stāstīja par meitu gavilēšanu un rotāšanu vasaras vakaros, šo tik īpato latviešu dziedāšanas veidu, par ķekatu danci Mārtiņos, par

(Nobeigums 5. lpp.)

Guntārs Brikmanis
LNAK informācijas nozares vadītājs

Mūsu uzdevumi

„Latvija Amerikā" 5. janvāra numurā ievietotajā rakstā „Lai vārds top zobens!" raksta autors —ns, iztirzājot nacionālpolitiskās cīņas uzdevumus un minot dažus veidus, izsaka teorētiska rakstura domas, kuras, diemžēl, liek secināt, ka autora varbūtējā pieredze un zināšanas šai jautājumā ir visai ierobežotas. Lai novērstu iespējamus maldus, minēto rakstu nevar atstāt bez atbildes.

Būtu absurds mūsu uzdevumos ietilpināt informatīva rakstura izdevumu izstrādāšanu un sagatavošanu par komūnisma ideoloģijas mānīgumu, iekārtas utopiskumu, doktrīnas neloģiskumu u. t. t. (arī tad, ja materiālie līdzekļi to pieļautu), ja ikvienā lielākā grāmatnīcā varam iegādāties redzamu un atzītu autoru darbus šai jautājumā. Lai še minētas kaut šādas labi sagatavotas grāmatas un publikācijas (autoru vārdi, izdev. tituli oriģinālrakstībā): W. Cleon Skousen „The Naked Communist," J. Edgar Hoower „A Study of Communism" vai „Masters of Deceit," Robert V. Daniels „A Documentary History of Communism" divās daļās, Moshe Decter „Profile of Communism," Delia Mares „Know Your Enemy" un daudz citu.

Mūsu uzdevums gan būtu organizēti un arī individuāli, sadarbībā ar mūsu ārējās informācijas iestādījumiem, rūpēties, lai šie izdevumi nonāktu publiskō un mācības iestāžu bibliotēkās, arodbiedrību un jaunatnes vadītāju grāmatu plauktos un citās nepieciešamās vietās. Arī mūsu pašu zināšanu papildināšanai būs neaizstājams atbalsts nākotnes darbā.

Tāpat būtu absurds mūsu uzdevumos ietilpināt atklātu priekšlasījumu, debašu, pārrunu un līdzīgu vakaru organizēšanu kanadiešu sabiedrībai, ja pieredze rāda, ka atklātās diskusijās pat atzītiem un labi sagatavotiem komūnisma jautājumu pazinējiem bieži rodas grūtības pārliecināt sabiedrību par sava viedokļa pareizumu, diskutējot ar ļoti labi trenētiem un uz augsta „science of deceit" zinību līmeņa rūdītiem komūnistu propagandistiem, kuri gadiem ilgi sagatavojušies tieši šādiem uzdevumiem speciālos institūtos Ļeņingradā un Maskavā.

Mūsu uzdevums gan būtu, ievērojot mūsu ikdienišķo saskari darba vietās, dažādās organizācijās, arodbiedrībās, politisko partiju klubos u. c. ar kanadiešiem, viņus ieinteresēt šādu slēgtu vakaru sarīkošanā, ieteicot attiecīgas filmas, runātājus vai diskusiju vadītājus no pašu kanadiešu vidus. Mūsu uzdevums būtu individuāli un iespēju robežās arī organizēti atbalstīt ikvienu pašu kanadiešu pasākumu, kura mērķis un darbība veicina komūnisma atmaskošanu plašākās sabiedrības masās. Ir, piemēram zināms, ka pretkomūnistiskais raidījums Inter Ethnic Forum nonācis materiālās grūtībās. Jājautā — un nākotne to parādīs! — vai visas Kanadas mērogā aptuveni 18.000 latviešu vidū vēl ir 5200, kas, nosūtot tikai vienu dolaru Inter Ethnic Forum, c/o J. E. Branch, Radio — CKFH, Toronto, Ontario, nodrošinās nākošo 52 pusstundu raidījumus cīņai pret komūnismu? Tad mēs tiešām varētu teikt, ka mūsu, latviešu, vārds ir tapis par zobenu!

Mūsu uzdevums būtu arī apmeklēt komūnistu vai viņu simpatizētāju mītiņus, lai, izmantojot radītas situācijas, ar labi tēmētiem jautājumiem šos runātājus apklusinātu vai ievilktu kļūmīgā situācijā, kādā viņi parasti paliek atbildi parādā vai spiesti jautājumu ignorēt, tā parādot sava viedokļa nevarību auditorijas priekšā. Piemērs: Komūnistu referents apgalvo, ka sacelšanās un revolūcijas sākumi parasti meklējami tautās, kuras pakļautas verdzībai un pastāvošās iekārtas nežēlastībai. Kāds klausītājs jautā, vai referenta kungs sacīto attiecina arī uz Ungārijas notikumiem 1956. gadā. Aplausi, smiekli. Referentam nav ko atbildēt, bez tālākas piebildes viņš dod vārdu nākošajam jautātājam. Šī ir t. s. „hit and run" technika, kuru ļoti plašā mērā lieto komūnisti un viņu t. s. „front" organizāciju funkcionāri, sūtot uz pretkomūnistiska rakstura sanāksmēm jaunākos biedrus treniņam.

Mūsu uzdevumā, jo sevišķi lokālajām organizācijām, ietilptu arī rūpēšanās, lai visos lielajos un arī mazajos latviešu centros organizētu priekšlasījumu, debašu, paneļa diskusiju un filmu demonstrēšanas vakarus pašu latviešu sabiedrībai, — ne jau cīņai pašiem savā valodā un vidē, kā secina raksta autors, bet gan, lai veicinātu un radītu interesi par mūsu ārējās informācijas darbu, tā nozīmi un nepieciešamību. Šādi, es ticu, būtu rastas arī daudzas konstruktīvas atbildes mūsu nacionālpolitiskās cīņas uzdevumiem un veidiem nākotnē. Tas ir visiem kopīgi veicams darbs, ne tikai dažiem, parasti neloģiskai kritikai padotiem darbiniekiem.

Nevar pievienoties autora izteiktajai domai, ka lasītāju vēstules bieži neievieto kanadiešu laikrakstos, kādēļ tās ir samērā nenozīmīgs informācijas veids. Pareizāk būtu secināt, ka nenoliedzami lielākas grūtības ir ar lasītāju vēstulēm iekļūt lielāko laikrakstu slejās, bet viss atkarīgs no tā, kādā veidā informācija ir sastādīta un kā tā attiecīgajā jautājumā domāta. Pieredze rāda, ieskaitot Toronto laikrakstus, ka aktuāla un uz faktiem pamatota informācija arvien atrod ceļu lasītāju vēstuļu nodaļās. Par nožēlošanu, politiska satura vēstules, kuru saturs balstīts uz pēkšņu jūtu uzplūdumu, minējumiem, kaut kur dzirdētiem un nepārbaudītiem izteicieniem, faktu trūkuma dēļ nekad tālāk par redakcijas papīrkurvi netiks. Lasītāju vēstules laikrakstiem, privātas vēstules preses, radio un televīzijas komentātoriem, personīgas vēstules valdības, sabiedriskajiem un politiskajiem darbiniekiem tomēr vēl arvien ir ne tikai lētākais, bet arī efektīvākais informācijas un sabiedriskās domas noskaņošanas veids. Tas pats attiecināms arī uz t. s. atklātajām radio diskusiju stundām, kuras pēdējā laikā kļuvušas visai populāras.

Raksta autoram vajadzēja arī zināt, ka visus še minētos informācijas veidus ļoti plaši, regulāri un pat masveidīgi izmanto komūnisti un viņu domu atbalstītāji, kur vien šāda iespēja rodas.

Būtu absurds uzskatīt, ka dažas brošūriņas gadā, pieminas sarīkojumi ar runām latviešu valodā un līdzīgas lietas ir bez savas nozīmes un pamata.

Nedrīkstam aizmirst, ka visi latviešu ārējās informācijas centri, nozares un līdzīgi iestādījumi radīti un veidoti ar uzdevumu informēt attiecīgo zemju sabiedrību jautājumos, kas saistās ar latviešu nacionālpolitiskās cīņas interesēm. Liekas, būtu neloģiski, ja Latvian Information Service vārdā izdotu un sabiedrībā izplatītu brošūras un publikācijas, kurās runātu par Ukrainu, Ungāriju un citām komūnistu apspiestām zemēm. Tikpat neloģiski, manuprāt, būtu, ja mēs ar Latvian Information Service vārdu nodotos darbam, kuru jau ļoti labi veic Canadian Intelligence Service, Canadian Loyalist Movement, Albert Service u. c. Vargan būt runa par viņu atbalstīšanu un viņu publikāciju izplatīšanu individuāli, bet ne kādas ārzemnieku organizācijas vārdā. Domāju, ka šī motivācija ir pārāk labi saprotama, lai par šo jautājumu vēl tālāk diskutētu.

(Nobeigums 8. lpp.)

PASAULE LIESMĀS

BILLY GRAHAM „WORLD AFLAME", PUBLISHED BY DOUBLEDAY & INC., 1965. GADĀ

Šajos nemieru, juku un neziņas laikos, kad valstis ceļas un krīt, kad fiziskais spēks un kailā vara valda pār garu, kad blakus brīvībai žvadz verdzības važas un, šķiet, nekas nav pastāvīgs un drošs,— cilvēks dziļā traģismā un nemierā lūkojas pēc paliekošām garīgām vērtībām, kurās varētu rast drošu patvērumu savai izmocītajai dvēselei. Šo mūsu laika garīgās krizes traģismu saskatījuši vairāki izcili gara dzīves pārstāvji. Pie šiem jautājumiem savā grāmatā „Pasaule liesmās" pieskaras arī ievērojamais evaņģelists un kristiānisma sludinātājs B. Grahams, kuŗš ar savām runām pazīstams ne vien Amerikā, bet visā pasaulē.

Grāmatā „Pasaule liesmās" autors apskata vairākas „liesmas", kas draud aprīt pasauli. Pirmo un galveno „liesmu" viņš saskata straujā iedzīvotāju pieaugumā. B. Grahams pasvītro, ka šīs iedzīvotāju eksplozijas rezultāti ir fantastiski, bet reizē rada arī šausmas. Jau sešās paaudzēs, ja vien pastāvīgais iedzīvotāju skaita pieaugums turpināsies, ASV būs 9 miljardi iedzīvotāju, trīsreiz vairāk par pašreizējo visas pasaules iedzīvotāju skaitu. Tālāk viņš uzsveŗ, ka nekādas pašreizējās vai nākotnes sociālistiskās vai altruistiskās utopijas pasaules bagātību vienlīdzīgā sadalīšanā daudz nelīdzēs, jo cilvēku būs daudz vairāk nekā sadalāmās mantas. Tā cilvēki paši kļūst par ieroci, kas draud cilvēci iznīcināt.

Nākošo „liesmu" autors saskata neapvaldītajā un ārpus kontroles esošajā seksuālajā enerģijā. Viņš konstatē, ka daudzās publikācijās un sarīkojumos kultivē un izceļ seksuālās dziņas. Lai izpatiktu publikai, seksuālismu izceļ un slavē arī rakstnieku darbos, teātros un kino izrādēs. Mēs glorificējam burleskas, literatūra kļuvusi tāda pavedinātāja, ka derīga tikai publiskās mājās. Pārspīlēts seksuālisms arvien bijis civilizācijas pagrimšanas zīme.

Vispār, morāles likumus pārkāpjot un mīdot kājām,— raksta autors, ļaudis kļuvuši vienaldzīgi pret huligānismu, pavedina jauniešus uz varmācībām, cinismu un sadismu. Sacelšanās pret likumu un morāli saskatāma ik uz soļa. Bērni un jaunieši saceļas pret saviem vecākiem, skolotājiem un valdību. Cilvēkos esot zināma ignorance pret kriminālistu upuŗiem, bieži vien pašus noziedzniekus ceļ varoņu godā. Kādu laiku paši mācījām, ka morāles likumi esot relātīvi,— tagad ievācam ražu.

Runājot par rasēm, autors saka ka tikai vienīgais iespējamais problēmas atrisinājums esot — vadīties no kristietības likuma. Kristus nojauca šķērssienu starp ebrējiem, dažādu ticību piekritējiem, melniem un baltiem, bet mēs šo sienu atkal uzcēlām. Tā vietā mēs visi varētu būt viena liela brālība Kristū.

Komūnisms neesot draudi vienīgi Rietumiem, bet gan kristietībai visā psaulē. Autors runā par komūnismu kā izaicinājumu kristietībai, ideoloģiski tā arī esot. Bet nevienu sistēmu vai organizāciju nevar ārējs ienaidnieks nopietni apdraudēt, iekām tā nav sākusi sairt no iekšienes. Grahams saskata, ka kristietība sāk sairt no iekšienes. Varbūt Dievs izlietojot komūnismu kristīgās pasaules sodīšanai.

Rietumpasaule esot uz mantas ieraušanas ceļa, kam trūkst salīdzinājuma vēsturē. Dievu ignorējot vai izsmejot, baznīcas locekļi esot sirdīs tikai puskristieši. Sods nāks, un Dievs var izmantot komūnismu šī soda īstenošanai. Tāpēc lielākās briesmas nenākot no komūnisma kā tāda, bet gan no rietumpasaules garīgās un morālās pagrimšanas. (Te vietā atcerēties, ko mūsu rakstnieks Jānis Klīdzējs, runājot par tautas garīgajām interesēm, cita vidū saka: „Šai tautai maz vairs vajaga tā, ko nevar ar roku aptaustīt un ko nevar naudas vienībās izlēst. Tā vairs nav radītāja tauta. Tā ir tikai savu maizi un savu mūžu patērētāja tauta." — Ref.)

B. Grahams savā grāmatā tālāk saka, ka zinātne aizsteigusies morālei priekšā. Iekām morāles progress nebūšot izlīdzinājies ar intelektuālo zinātnes progresu, uz pasaules problēmu atrisināšanu grūti cerēt. Cilvēka zināšanas aizsteigušās priekšā viņa saprātam. Cilvēks esot nobijies no tā, ko viņš zina. Automatizācijas laikmets apdraudot cilvēka cieņu, personību un individuālitāti. Arī šo parādību autors uzskata par „liesmu", kas atrodas ārpus cilvēku kontroles. Vēsture runājot skaidru un stingru valodu, pamācīdama, ka neviena organizācija vai iekārta nevar pastāvēt mūžīgi. Republikas, ķēniņu valstis un impērijas dzīvojot kādu laiku un tad ejot bojā. Arī Amerikā redzama demokrātijas pagrimšana.

Lielākā daļa ekspertu, analītiķu, vēsturnieku, zinātnieku, filozofu un valstsvīru piekrīt, ka cilvēks ir slims. Bet jautājums, kas visvairāk satriec, esot: vai esam vairs glābjami? Daudz izcilu domātāju atzīstot, ka jau tagad esam aiz atgriešanās robežas. Te autors apliecina, ka šai pastardienas balsu jucekli nāk Dieva balss, kas saka, ka vēl nav par vēlu. Vēl ir laiks atgriezties pie normāliem garīgiem principiem, kas Rietumus darījuši lielus. Bet laiks tuvojas, kad būs par vēlu, un šim laikam mēs tuvojamies ātri.

Kristus staigāja starp cilvēkiem. Viņš nebaidījās nākt sakaros ar vislabākajiem un vislaunākajiem, slimajiem un veselajiem, augstajiem un zemajiem. Tiekoties ar cilvēkiem mūsu apkārtnē un sabiedrībā, mums jāpazīst viņu bēdas un rūpes, jādalās viņu priekos un bēdās. Tas sevišķi zīmējoties uz tiem, kuri strādā un sludina baznīcās. Amerikas baznīcā šodien esot liela nekārtība un nolaidība. Baznīca Kristus mācību sludinot vārdiem, bet neiet tautā un neredz tās ciešanas. Cilvēki dzīvojot trūkumā, nepiemērotos dzīvokļos, tūkstoši esot bez darba. Cilvēkus jāpāraudzina, lai tie kļūtu labāki. Cilvēku pāraudzināšanas darbs ir tiešs baznīcas pienākums. Vienīgais cilvēka pāraudzināšanas veids ir — to pievēršana patiesai Kristus mācībai. Baznīca sākusi iejaukties un rūpēties par lietām, kuras nav tās kompetencē. Baznīca esot tuvu sludināšanai, ka lietas un manta ir vairāk nekā cilvēks, bet Kristus mācība ir tam pretēja. (Arī mūsu ievērojamā rakstniece un lielā humāniste Zenta Mauriņa grāmatā „Trimdas traģika" zīmīgi saka: „Mēs, tagadnes cilvēki, esam tik blāvi un sausi, ka, pat ja Kristus apsēstos pie mūsu galda, ūdens nepārvērstos vīnā. Divi tūkstoši gados Viņa vārdi, ko apustuļi pierakstījuši, ir tik nolietājušies, tik ļaunprātīgi valkāti, ka esam kļuvuši kurli un akli pret evaņģeliju" — Ref.)

Tālāk kristiānisma sludinātājs B. Grahams saka: kamēr vēl viens cilvēks esot verdzībā, kam jābūt brīvam, kamēr pastāv nabadzība, cietumi, spaidu darbi un koncentrācijas nometnes, kamēr kāds iet gultā puspaēdis, kamēr cilvēka ādas krāsa ir viņa cietums, tikmēr Dievs nebūs apmierināts.

Grāmatas nobeigumā autors saka, ka mums, kristīgajiem, esot divi pienākumi: pirmais — izplatīt Kristus mācību kā vienīgo atbildi uz cilvēka visdziļāko vajadzību; otrs,— kristīgos principus īstenot dzīvē pēc vislabākās iespējas un varēšanas. Patiess kristietis ne vien seko Kristum un mācās no Viņa, bet arī rīkojas Kristus mācības garā. Pasaule tiesā un sprież par kristieti pēc kristiešu dzīves un darbiem, nevis pēc viņu ticības. Tikai darbi ir ticības apliecinātāji.

Jānis Šķirmants

LATVIJA
AMERIKĀ

11. N-RS. SESTDIENA, 1966. G. 5. FEBRUĀRIS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO.

Atbildīgais redaktors — **Alfrēds Vinčels**, 508 Palmerston Blvd., Toronto 4, Ont.; tālr. 531—4533;

Atb. redaktora vietniece — Silvija Ancāne, sasniedzama redakcijā, tālr. 368—3239;

Iekšlietu redaktors — Rūdolfs Norītis, 1749 Victoria Park Ave., Apt. 209, Scarborough, Ont.; tālr. 759—8076;

Ārlietu redaktors — Ints Podnieks, 26 Underhill Dr., Don Mills, Ont.; tālr. 447—6933;

Sporta redaktors — Žanis Zentiņš, 46 Lynd Ave., Toronto 3, Ont.; tālr. 535—1470.

REDAKCIJA EIROPĀ:

Vācijā — Pauls Strante, 44 Münster/Westf., Von Einem Str. 19.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa: ASV un Kanadā — par mēnesi $1.50; 3. mēn. $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu $16.00. Atsevišķa numura cena 20 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60, bet tekstā $3.20 — $6.40 par 1 collas slejas telpu.

Lasītāju vēstules

NE VIENMĒR DEBATES LAIKRAKSTĀ PIEMĒROTAS

LA 8. numurā ievietota Aivara Ruņģa raksta „Latviešu emigrantu laikraksts" II daļa. Visumā autora domai varu piekrist, izņemot to daļu, kuŗā runa par ļaužu pārliecināšanu ar debatēm. Arī tagad mēs lasām laikrakstos dažnedažādus ierosinājumus un pārdomu rakstus ar sekojošām debatēm. Tas ir apsveicami, tas ir arī tieši tas, ko vēlas A. Ruņģis. Bet autors domā, ka visu vajadzētu izdebatēt laikrakstos, daudz vairāk nekā līdz šim, jo tā rastos arī vairāk interesentu mūsu sabiedriskajos un nacionālpolitiskajos jautājumos.

Ja vien būs vairāk autoru, kas izteiks ierosinājumus, domāju, ka laikraksti arī turpmāk neatteiksies šādus rakstus ievietot, bet atstāt kāda jautājuma izdebatēšanu vienīgi laikrakstu slejām nez' vai būtu ideālais veids. Pie tam debatēšana laikrakstos prasa samērā daudz laika, kādēļ steidzīgus jautājumus šādā veidā nemaz nebūtu iespējams nokārtot (piemēram, 13. novembra demonstrācija Ņujorkā). Jābaidās arī, ka varētu vairāk nodarboties ar debatēšanu nekā ar darba veikšanu.

Nedrīkstam arī aizmirst, ka visus jautājumus, kas mūs interesē un kas skaŗ mūsu dzīvi un uzdevumus, jau iztirzā un izlemj darāmo mūsu centrālās organizācijas, kuŗās piedalās arī apakšorganizāciju delegāti. Būtu vienīgi vēlams, lai apakšorganizācijas jau laikus zinātu, kādus jautājumus iztirzās un izlems nākošajā centrālās organizācijas sēdē. Tad vietējās vai apakšorganizācijas varētu sasaukt plašāku latviešu sabiedrības sanāksmi, lai visu vajadzīgo pārrunātu. Šai sanāksmē būtu noteikti jāpiedalās arī delegātam centrālajā organizācijā, kas visu noklausītos un sekojošajā centrālās organizācijas sēdē izteiktu sabiedrības viedokli.

Ja nodosimies par daudz debatēšanai, par mums var sākt smieties, tāpat kā par komūnistiem 1918./19. gadā, kad tie esot tikai balsojuši un balsojuši . . .

V. Šnornieks, Hamiltonā

☆

MĪLESTĪBA UN SEKSUĀLA MĪLESTĪBA

Uz manu rakstu „Seksuālā mīlestība" LA 7. numurā ar lasītāja vēstuli atsaucies —ks Toronto. Tas labi. Par to lai vēstules autoram liels tencinājums. Gaidīju jau ,ka kāds atsauksies. Tas nu noticis.

Mans oponents raksta par mīlestību, bet es rakstīju par seksuālo mīlestību. Tā ir liela jo liela starpība. Taisnība, ka Zenta Mauriņa savās esejās raksta par mīlestību, bet viņa savos citos darbos lietpratīgi rakstījusi arī par seksu resp. par seksuālo mīlestību. Romas valsts neaizgāja bojā šīs mīlestības dēļ, bet gan tādēļ, ka bija pārlieku izpletusies un vairs nespēja pārvaldīt resp. pārredzēt, kas kuŗā vietā notiek. Piedevām bojā iešanas iemesls vēl bija varmācība pret iekaŗotajām tautām, lielā kukuļņemšana u.t.l. Pirmo triecienu Romas valstij deva tagadējās Vācijas territorija. Arī Spartaka sacelšanās romiešus krietni vien vājināja.

Nedomāju, un no mana raksta arī to nevar secināt, ka ar salkanībām latvieši jāiepazīstina. To taču pasaku, minot cittautu autorus, kuŗi par šo jautājumu runā inteliģentā plāksnē. Mīlestība nekad nav bijusi reducēta zemu, ko pierāda arī to faraonu celtnes savai mīlestībai, kuŗas vēl tagad apbrīnojam. Senajā Bābelē archaiologi atrakuši pāri par 20.000 lielu „bibliotēku" — plākšņu, kuŗu vidū ir arī tā laika dzejnieku darbi, kas atklāj skaistas jo skaistas vārsmas par mīlestību. Garīgajai mīlestībai lielus pieminekļus cēlis Dante, Bēthovens un Čaikovskis, bet viņi arī pazīst un raksta par fizisko mīlestību, tāpat kā Zenta Mauriņa. Vai nav zīmīgi, ka tieši visskaistākajā vietā — paradīzē — Dievs atvēra cilvēkam acis un tie no garīgās mīlestības pārgāja uz seksu? Tāpat Vecajā derībā teikts: „Apaugļojaties un vairojaties virs zemes kā smiltis jūrmalā!" Un tas notiek. Nav nemaz jābūt ne suņiem, ne kaķiem, nedz sirmiem, nedz pusaudžiem, lai saprastu mīlestības lielo varu un uzdevumu. Senie ģermāņi turēja sievieti pat par svētu, jo redzēja viņā dzīvības turpinātāju. Senie latvieši godināja sievieti un sēdināja viņu sev līdzās. Bābeles lielais valdnieks Hamurabijs izdeva likumu, kas sargāja sievieti. Pat tā laika Romā, par kuŗu runā —ks, bija lielas mīlestības paraugi, piemēram — Pretonijs. Seksuālajai mīlestībai reiz nu ir liela vara bijusi un būs. Tas ir pašas dabas likums. Bet — pietiks. Vēlreiz paldies oponentam —ks!

Otto Krolls

SĀKUŠĀS LATVIEŠU KULTŪRAS DIENAS KANADĀ

„Paplāna gan tā satira, tikai Ezeriņu Jānis! . . ."
„Jā, tā nu reiz ir: latviešiem tas joks iekšā ir, bet ārā nenāk."

Ed. Keiša karikatūra LA

LILIJA ZARIŅA

SARKANĀ MIGLA

ATMIŅAS

Eduarda Vingra vinjete un ilustrācijas

(70. turpinājums)

Esmu nosarkusi līdz ausu galiem par tādu uzslavu, bet patīkami gan — kaut ko līdzīgu dzirdēt . . . Nemaz nebūtu iedomājusies, ka puiši manī saredz pieaugušu jaunkundzi, pie tam vēl patīkamu! Nē, tas tomēr nevar būt! Tā, droši vien, ir tikai jokošanās. Tā arī, acis nepacēlusi, nosaku:

„Ko nu jokojiet, labāk runāsim par lietu!"

„Jā, jā, — runāsim arī par lietu," manu samulsumu redzēdams, nu neatlaižas Jaksis. „Bet ja vien mēs tiktu uz brīvām kājām, tad gan jūs piedzīvotu, kā seši iemīlējušies kavalieŗi ar sešiem puķu pušķiem un sešiem bildinājumiem ierodas pie jums . . ."

„Klūstiet taču beidzot prātīgi!" saņēmusies un apmulsumu pārvarējusi, stingrā balsī atsaku. „Citādi iešu prom."

Jakša vieglo pieskārienu savai rokai izliekos nemanām. Pamazām, bet noteikti atbrīvoju pirkstu galus.

Klusībā salīdzinu Hugo ar Jaksi. Ja Hugo būtu tāds kā Jaksis, tad gan, jā — tad gan, kas zina, vai es nepazaudētu sirdi . . .

Jaksis kļuvis atkal nopietns un saka:

„Ulža stāstītais mums lieku reizi noder par pamācību, ka pie komūnistiem ar godīgumu un taisnību tālu netiksi. Esmu jau arī es kristīgā garā uzaudzināts, tomēr — arī kristīgo mācību var dažādi tulkot un saprast. Ja šī iekārta spiež melot, es darīšu to bez mazākajiem sirdsapziņas pārmetumiem. Es vilka rīklē jau esmu bijis . . . Zinu labāk par citiem, ko tas nozīmē! Viņi netaupa neviena, ko savos nagos dabū. Tādēļ tādus nepieciešamības melus es nesauktu par negodīgumu. Negribu taču ar meliem nekādus personīgus labumus iegūt, gribu vienīgi saglabāt savu kailo dzīvību un cilvēka cieņu pats savās acīs. Ja būtu uzņēmies zemisko piedāvājumu, kuŗu čeka man gribēja uzspiest, es arī tā būtu saglabājis dzīvību, iegūtu, varbūt, pat materiālus labumus, bet cilvēku cieņu zaudētu. Drīz vien es būtu kļuvis pats sev pretīgs."

„Taisnība gan!" atsaucas pārējie. „Taisnība!"

„Šī iekārta spiež uz meliem katru cilvēku, kas vienkārši grib tikai eksistēt," savas domas izsaka arī Uldis. „Tādi meli, ar kuŗiem nevienam citam pāri nenodara, arī manu sirdsapziņu neapgrūtinās. Vai mans brālis nebūtu rīkojies pareizi, paslēpdams sievu un audžu dēlu, krieviem mājā iebrūkot? Vai viņam vajadzēja teikt jau pirmajām okupantu vienībām, kas parādījās, ka ir mācītājs?" Pārdzīvojis pirmās bīstamās nedēļas, viņš, varbūt, tomēr būtu kaut kā paglābies. Komūnistiem vaina nav izšķīrēja, jo visu taču noteic tikai gadījums, un tā brālis, ja tai reizē būtu izglābies, dzīvotu, varbūt, vēl šodien. Tieši šādā laikā, kad Dieva vietā pielūgšanai ieteic Staļinu Kremlī, īsteniem kristiešiem jāmācās izturēt un jāzemojas vienīgi krustā sistā, nevis antikrista priekšā. Un ja mans brālis būtu palicis dzīvs, viņa kalpošana kristīgajai mācībai vārdos un darbos šai laikā būtu, iespējams, nozīmīgāka nekā jebkad. Es viņam to teicu, brīdināju, taču brālis arvien palika pie sava, ka nevienam nav ļauna darījis, to zinot visi. Viņu neaiztikšot. Tāda naīvitāte! Visa tā runāšana par godīguma principiem . . ."

Es klusēju, jo nespēju par šādiem tematiem izteikties. Skolā mācītais uzskats par godīgumu līdzinājās tam, kuŗu līdz pēdējam bija aizstāvējis Ulža brālis. Taču pašreiz redzams uz ik soļa, ka ar šo godīgumu patiešām tālu nevar tikt, kopš svešie iebrucēji saimnieko mūsu zemē. Tie atveduši līdz arī svešas paražas un neparastus uzskatus. Sevī apņemos vakarā izrunāties ar vecmāmiņu par šo jautājumu.

Un mīļā, labā vecmāmiņa, kas zina gandrīz visu Jauno derību no galvas, vakarā mani mierina ar vārdiem:

„Katram cilvēkam ir kāda iekšēja balss. Ja vien ļaujam šai apslēptajai balsij runāt, tā ikreiz pateiks pareizo un ļaus atšķirt godīgu rīcību no negodīgas. Ulža brālis ir miris kā varonis, līdz galam palikdams uzticīgs sev un savai pārliecībai. Un tomēr, — ja mēs tiešā veidā gribētu sekot viņa pēdās, tad visai latviešu tautai būtu jākļūst par upuŗa jēru komūnistiem. Arī manu rīcību taču varētu saukt par negodīgu, jo esmu puišus uzņēmusi un slēpusi, kaut pastāvošā iekārta prasa šādu bēguļu pieteikšanu. Bet — ja es to darītu, es drošai Sibirijai vai pat nāvei nodotu pusduci jaunu cilvēku. To saka mana iekšējā balss. Mācies arī tu, bērns, šo iekšējo balsi saklausīt, tad būsi dzīvojusi ne tikai saskaņā ar sevi, bet arī ar Dieva prātu!"

Kad otrā dienā no vecmāmiņas un puišiem atkal atvados, manī izgaisušas problēmas par absolūto godīgumu. Šis laiks nu reiz ir tāds, kad neviens vairs nedrīkst būt, kāds gribētu. Ir jālaipo, bet reizē arī jāuzmanās, lai neaizietu par tālu.

Kas lai pasaka, kā mēs vēlāk vērtēsim paši sevi? Kas zina, kā mūs vērtēs mūsu radinieki, draugi un paziņas, kas nedzīvo kopā ar mums šo smago un sarežģīto dzīvi, kuŗiem dota iespēja atrasties brīvajā pasaulē? Vai viņu acīs mēs visi nebūsim komūnisti un bezgoži tikai tādēļ vien, ka mums bijis jādzīvo komūnistu jūgā un jāmeklē dažādi kompromisi, lai saglābtu kaut kailo dzīvību? Varbūt rietumnieku acīs īsti latvieši būs vienīgi tie, kas nokļuvuši Sibirijā, bet pārējie aplipuši ar komūnisma netīrumiem, tādēļ netīri, bīstami un noraidāmi . . .

19.

LATVISKAS IZCELSMES GRŪZIJAS ŽĪDI . . .

Radio aparāti vēl arvien nav atļauti. Visiem, kas savus aparātus neprata paslēpt un tā bija spiesti nodot, izsniegti kompensācijas skaļruņi, kuŗos dzirdami vienīgi raidījumi no Rīgas un Maskavas. Īstenībā šie trokšņotāji uzspiesti, jo gandrīz katrā dzīvoklī mīt kāda persona vai vairākas, kam radio aparāti atņemti. Tas bijis pietiekams pamats, lai no izpildkomitejas ierastos laipni vīri un „cietušajiem par iepriecinājumu" katra dzīvokļa gaitenī uzstādītu skaļruni, kas visu dienu izkliedz komūnistu propagandu. Atteikties no šī aparāta neviens nav iedrošinājies, jo ar to kļūtu par „atpakaļrāpuli," kas negrib savā dzīvē un dzīvoklī ielaist „jaunās vēsmas." Radio aparātus atņēma bez atlīdzības, bet par uzstādīto skaļruni katram dzīvokļa īpašniekam piesūtīts rēķins 149 rubļu apmērā . . .

Šīs skaņu pārnešanas ierīces konstruētas kā īsti skaļruņi: tie pārkliedz visus citus trokšņus ielās un dzīvokļos. Tos nav iespējams pat izslēgt, kad murdoņa, propagandas saukļi un viss cits dzirdamais apnicis vai liek galvai iesāpēties.

(Turpinājums sekos)

Gara KULTŪRAI

Rakstnieku cēliens Toronto

Tuvu pie 200 klausītāju 30. janvārī pulcējās Latviešu namā Toronto Latviešu preses biedrības Kanadas kopas rīkotajā rakstnieku cēlienā, lai pabūtu kopā ar mūsu literātiem un noklausītos viņu darbus pašu lasījumā. Līdzīgi iepriekšējā dienā notikušajai Preses ballei, arī rakstnieku cēlienā nebija neviena viesa no kaimiņzemes ASV, kas gan bija solījuši ierasties, bet solījumu nepildīja. Nav jāuzsver, ka daudzus rakstnieku cēliena apmeklētājus ciemiņu iztrūkums pievīla, jo pašu mājas literāti tomēr jau aprasti. Runāja, ka gaidītos ciemiņus aizkavējuši sliktie laika apstākļi viņu dzīvesvietās, bet — vai tas attaisno rakstniecības draugu pievilšanu? Arī iepriekšējos gados sniegputeņi un citi nelabvēlīgi laika apstākļi ievērojamā mērā traucējuši Preses balles un sekojošā rakstnieku cēliena norisi Toronto un Ņujorkā. Tas liek padomāt, vai nebūtu lietderīgi šo sarīkojumu organizēšanu no janvāra pārcelt uz citu mēnesi, kad laika apstākļi neradītu tik nepatīkamus pārsteigumus? Bet lauzt kādu tradiciju nekad nav patīkami.

Rakstnieku cēlienu Toronto atklāja dzejniece Velta Toma, kuras vadībā programma noritēja patīkami raiti. Uzrunā viņa uzsvēra, ka dzīvojam interesantā laikmetā, kad dzīves skatuvē izbīdīti arī rakstnieki, kuriem dots liels uzdevums, kas prasa atbildību laikam un uzticību sev.

Pirmā klausītāju priekšā stājās Angelika Gailīte, nolasot humoresku „Miermīlīga diplomātija." Arnolds Rasa lasīja fragmentu no iesāktā romāna „Vēl mēs esam svešumā," kura darbība atkal notiek uz krāsainā Brazīlijas fona, kas latviešu lasītājiem joprojām vēl ir savdabīgs un interesants, mazāk aprasts nekā dzīve citās trimdas zemēs. Ingrida Vīksna, kas arī brīvā panta dzejojumos jūtas kā mājās, nolasīja 8 dzejoļus, to vidū arī „Svētā birzs," vēstuli Niklāvam Strunkem. Paredzams, ka dzejniecei šogad iznāks jauns dzejoļu krājums. Toties nesen pirmā grāmata jau iznākusi Tālivaldim Ķiķaukam, kurš šoreiz lasīja kādu beztitula fragmentu no nepublicēta cikla. Darbība notiek eksotiskā salā, kur iedzimto vidū mīt kāds latvietis. Viela īpata, tēlojums sulīgs un krāsains. Varēja nepatikt vienīgi pēkšņais lasījuma aprāvums, jo būtu gribējies dzirdēt mazliet vairāk. Biruta Senkēviča pirmo sniedza dziedoņa Marisa Vētras piemiņai veltītu dzejoli, noskandējot vēl trīs citus un beigās noskaņai nolasīja patriotisku dzejojumu no pērn iznākušā krājuma „Zeme un jūs."

Literārās programmas pārtraukumā apmeklētāji pulcējās ap iekārtoto grāmatu galdu, lai izmantotu ne vien iespēju iegādāties jaunākos klātesošo rakstnieku un dzejnieku darbus, bet iegūtu arī viņu ierakstus atmiņai no šī sarīkojuma. Tā grāmatu noiets kļuva labs.

Programmas otru daļu ievadīja Lidija Vītoliņa - Auzāne, jau it pazīstama lugu autore (atcerēsimies še plašo uzvedumu „Jersika"), ar diviem patriotiskiem dzejoļiem — „Latvietei" un veltījumu Kurzemes cietokšņa sargiem „Solījums." Tonija Krūka, kuras bērnu grāmata „Silaines mežs runā" pašreiz piedzīvo labu noietu un ieguvusi atsaucīgu atzinību, nolasīja izvilkumu no šīs grāmatas par čaklo darba biti Babulīti, bet ar sevišķu interesi klausītāji sekoja viņas diviem stāstiņiem no topošās grāmatas „Skolotājas debesis." Dzirdētais liek pieņemt, ka jaunā grāmata iegūs pat lielāku popularitāti par pērnā decembrī iznākušo. Modris Lorbergs nolasīja 7 dzejoļus. Būdams kara veterāns, viņa temati galvenokārt saistās ar mūsu karavīru piedzīvojumiem un izjūtām pēdējā karā, bet darbos skartas arī laikmetīgas mūsu pašu problēmas, it sevišķi tas paudās pēdējā nolasītajā dzejolī „Utis." Ja presē bija lasāms, ka pērnais gads LPB Kanadas kopas biedriem bijis bagātīgs jaunizdevumu ziņā, rakstnieku cēlienā radās pārliecība, ka šis gads nebūs mazāk sekmīgs. Liekas, ka dzejoļu krājuma izdošanu iecerējusi arī Aina Zemdega, kura nolasīja trīs dzejoļus, izpelnoties siltu piekrišanu. Par savu dzejoļu krājumu domā arī Ilmārs Batraks, kas sniedza četrus dzejojumus, dodot padomus sabiedriskiem darbiniekiem un pakavējoties baismu laikā, atgriežoties pat pirmveidībā. Paredzēto rakstnieku cēliena programmu beidza Rūdolfs Norītis, nolasot Kriša Ķepala feļetonu ventiņu izloksnē „Piermeis dancs."

Klausītāji tomēr izrādīja neapmierinātību, ka jāpaliek nedzirdējušiem sarīkojuma vadītāju Veltu Tomu. Tautas balss esot Dieva balss, — mēdz teikt, tā arī Velta Toma piekāpās prasības priekšā un, kaut negatavojusies, nolasīja dažus dzejoļus, kas bija pagadījušies līdz rokas somiņā, kuras saturs, kā jau sievietēm, vienmēr bagātīgs un atklāj lielākos pārsteigumus. Šoreiz pārsteigums gan bija mazāks, jo divi no nolasītajiem dzejoļiem jau publicēti nesen trimdas presē, bet — tas saprotami. Galvenais — klausītāji tomēr dzirdēja Veltas Tomas skandējumu.

Jānožēlo, ka nedzirdēta šoreiz palika Indra Gubiņa, bet viņa šai dienā debitēja vienpersonīgā rakstnieku pēcpusdienā Londonā.

Vtr.

Kārlis Dzelzītis

DZENIS

Tēva mežā dzenis kaļ:
Kad tu nāksi atpakaļ?
Kad tu nāksi atpakaļ?

Izplēn ziedi, lapas birst,
Gads pēc gada nāk un mirst —
Dzenis nebeidz cirst un cirst.

Ilgās grimis, klausos es,
Kā šos klauvējienus nes
Vējš no tālās dzimtenes.

Dzeni, kam tu mani sauc,
Kam tu manu mieru trauc?
Jākaļ būs tev daudz, vēl daudz . . .

Rakstnieku cēliena dalībnieki Toronto: pirmā rindā no kreisās -- Tonija Krūka, Angelika Gailīte, Biruta Senkēviča, Velta Toma un Ingrida Vīksna; aizmugurē — Arnolds Rasa, Modris Lorbergs, Lidija Vītoliņa - Auzāne, Ilmārs Batraks, Aina Zemdega, Tālivaldis Ķiķauka un Rūdolfs Norītis.
Foto: JAK

Arnolds Rasa

RAIŅA DZĪVE UN DARBI

III

Kad Lāčplēsis runā par brīvo Latviju, Spīdola tūlīt piebilst: „Tikai brīva un laimīga Latvija? Ne mūžīga?" Te jau uzplaukst doma par mūžīgo Latviju, ko vēlāk bieži dzirdējām Latvijas neatkarības laikā, bet, lai to sasniegtu, vispirms jāizcīna brīvība, jo iekām Laimdota - Latvija nav brīva, arī Spīdolas darbība viņas valstī nav iespējama. Šādā veidā Spīdolas simbols nav tverams kā kāda persona, bet tas ir, kā jau teikts, kultūras, šai gadījumā, tieši latviešu nacionālās kultūras simbols.

Un zīmīgas ir pašas drāmas beigas, kurās Lāčplēsis, cīnīdamies ar Melno bruņinieku, kas simbolizē tumsas varu un Latvijas ienaidnieku, kopā ar viņu iekrīt Daugavā. Spīdola, šī gaismas pārstāve, lec pakaļ, saukdama: „Vēl cīņa nav galā un nebeigsies. Tev, Lāčplēsi, Spīdola palīgā ies!" Te dzejnieks zīmīgi norāda, ka šo cīņu par Latvijas brīvību neveiks tikai ar ieročiem un varoņu fizisko spēku vien, kuru simbolizē Lāčplēsis, bet palīgā nāks Spīdola, kas pārstāv kultūru un gaismu. Šo domu šodien varam pilnīgāk izprast nekā pirms 47 gadiem, kad notika šī cīņa. Šādā veidā tverta doma pateic, ka cīņa vēl šodien nav pabeigta. Un tā ir: Lāčplēsis viens nekad Latviju neatbrīvos.

Drāma „Uguns un nakts" simbolizē gaismu un tumsu, šo pretstatu nekad nebeidzamo cīņu. Un ja šodien Laimdotu - Latviju Daugavas krastos apdraud cits Melnais bruņinieks, kas nācis no austrumiem, tad tas ir tikpat tumšs kā nakts, un Spīdolai būs daudzkārt jāstiprina Lāčplēsis, lai uzturētu varoņu garu un ticību brīvības atgūšanai.

Attieksmē uz Melnā bruņinieka simboliskā tēla atšifrējumu jāsaka, ka daži literāti te saskata it kā mazu pretrunu: Pumpura Lāčplēsī tēlotais Tumšais bruņinieks bija radīts kā mūsu tautas vēsturiskais ienaidnieks no rietumiem; Rainis, pārņemot šo tēlu savā „Ugunī un naktī," licis klāt citu domu — Melnais bruņinieks pats saka: „Es nāku no tatāriem." Tātad — no austrumiem. Citiem vārdiem, Rainis paplašinājis šo uzskatu par Latvijas ienaidnieku, īpaši uzsverot austrumus. Turpat „Ugunī un naktī" Lielvārdis saka Lāčplēsim: „Tev karot būs pret visu ļaunumu, Vai ienaidnieks Rietumos vai Austrumos." Tāpēc, manuprāt, — kā jau iepriekš teicu — Melnais bruņinieks, kā jau simboliskā lugā, būtu uzskatāms par tumsas varas pārstāvi un Latvijas ienaidnieku, vienalga, no kuras puses tas nāktu: no rietumiem vai austrumiem.

„Uguns un nakts" patiesībā bijusi iecerēta kā triloģijas pirmā daļa. Kā trešā daļa vēlāk (1928), pēc 24 gadiem, parādījās atklātībā drāma „Rīgas ragana." Otra daļa nekad nav uzrakstīta, jo Rainis nākamā gadā nomira. „Rīgas ragana" varētu mūs šobrīd interesēt vienā ziņā, proti — šai darbā Rainis pravietiski paredz briesmas, kas Latvijai un latviešu tautai draud no Krievijas. Šai darbā viņš arī runā par Lāčplēsi cīņā pret austrumu iebrucējiem. Atcerēsimies, ko saka dzejnieks un Laika vecis: „Tie visvairāk apspiestie ir vistuvāk uzvarai . . . Ko jūs izjutāt neizsakāmās briesmās, ir rīta pirmais svīdums, lielā cīņa vēl priekšā. Modrējieties, lai nerod jūs gulošus, kad nāks Lāčplēsis un vedīs jūs galējā kaujā. Jūsos ir tā pils un tās atslēga." Pils — domāta Gaismas pils, un tās atslēgas ir mūsu pašu rokās.

Zīmīga luga, domāta vairāk jaunatnei, ir „Zelta zirgs," sacerēta pēc tautas pasaku motīviem. Arī šī luga, kā gandrīz visi Raiņa darbi, ir simboliska, bet ja autors nekā tuvāk nepaskaidro par simbolu nozīmi, tad lasītājam pašam tie jāatšifrē. Tāpēc šai simboliskajai lugai var pieiet no vairāk viedokļiem.

Vispirms, no nacionālā redzes viedokļa šai darbā varam saskatīt latviešu tautas cīņu par savu brīvību. Saulcerīte, kas 7 gadus guļ stikla zārkā, simbolizē latviešu tautas 700 gadu apspiestības nakti, bet 7 melnie kraukļi tad būtu gadsimtu tumsas spēku simboli, kas sarga Saulcerīti, neļaudami to atmodināt. Antiņš, latviešu tautas varoņu reprezentants, spēj veikt šo uzdevumu, bet tikai tad, ja iet cīņā par šo ideālu, neprasīdams nekā sev un būdams gatavs nest upurus. Tas ir varoņa ētiskā spēka pārsvars, ko dzejnieks prasa, lai uzvarētu cīņā. Nepietiek ar fizisko spēku vien, ko lugā parāda citi cīnītāji — Antiņa brāļi, kas visi zaudē.

No cita viedokļa, kas simbolizē dabas cīņu gadskārtās, mūs pamudina aplūkot šo lugu paša autora piezīme zem virsraksta — Saulgriežu pasaka. Raugoties no šī viedokļa, Saulcerīte būtu domāta kā ziemas salā sastingušā daba, kas gaida atmodu. Bet to var dot tikai pavasaris — Antiņš, kad tas uzjāj stikla kalnā. Šī atmoda var notikt tikai tad, ja saule ir zināmā augstumā un tās siltums pietiekoši kausē ledu. Tā arī Antiņš - pavasaris trīsreiz jāj stikla kalnā, līdz beidzot sasniedz virsotni. Kad viņš atver stikla zārku, ļaudis sauc: „Lieldienas, Lieldienas!" Var saprast, ka Augšāmcelšanās svētkos tiek pieminēta pavasara uzvara. Stikla kalnā Antiņa asaras tad simbolizē pavasara lietu, kas kausē sniegu, un viņa siltā dvaša — pavasara vējš, kas atdzīvina vizbulītes. Pēc tam, kad Saulcerīte nonesta lejā, karalis dzīrēm liek nokaut 365 vēršus, kas atbilst dienu skaitam gadā. Šādā veidā turpinot, varam atšifrēt lugu kā dabas cīņu simbolizējumu.

Treškārt varam šo lugu aplūkot arī kā tīri individuālu gadījumu, kurā paturēti spēkā tautas pasaku motīvi, par kuriem jāsaka, ka senie latvieši arvien ticējuši labo spēku uzvarai. Tos šoreiz reprezentē Antiņš, kas ir augstvērtīgs, ētiski teicams cilvēks un pašaizliedzīgā cīņā gatavs upurēt visu sevi. Lugā Rainis ļoti izceļ ētiskos ideālus, pretstatā parādīdams zemos un egoistiskos nolūkus, kādi ir Antiņa brāļiem. Bet tie zaudē cīņā. Rainis bija liels individuālists, un tāpēc šos simboliskos tēlus varam aplūkot arī no šī viedokļa.

Katrā ziņā šī luga, kuras sižets ņemts no latviešu gara mantām — tautas pasakām, ir aplūkojama vai nu nacionālajā un individuālajā izpratnē vai arī kā saulgriežu pasaka, kas reprezentē dabas cīņu un atmodu.

Un beidzot, — ko saka pats lugas autors? Nejauši atradu viņa piezīmes no 1925. gada par šo lugu. „Man likās," raksta Rainis, „ka latviešu dzejniekam bija pienākums izcelt mūsu tautas tik retos vēsturiskos un teiksmainos pieminekļus; tāpat es turēju par

(Turpinājums 6. lpp.)

atkusnis sākas oktobrī

PĒTERIS AIGARS ROMĀNS

(14. turpinājums)

„Kāpēc tieši man jāsoļo uz Trafalgara skvēru? Karu neviens nav novērsis, kad apstākļi ienākušies . . ."

„Mīļā Vanda, karš ir noziegums, karš ir ārprātīgu cilvēku iedomu auglis. Pār visām lietām mums jānovērš kari tagad, kad ģenerāļu rokās ir atomieroči . . ." Lords Vinsents nepabeidza vārdu paisumu. Pie galdiņa pienāca melnīgsnējais jaunais cilvēks un pieveda padruknu valdonīga izskata vīrieti viesību uzvalkā. „Kuzma Kuzmičs Chomjakovs!"

„O, Kuzma Kuzmič, mēs tik bieži esam apmainījušies vēstulēm. Kāds prieks!" Lords Vinsents staroja un berzēja rokas.

„Kuzma Kuzmičs ir tik daudz dzirdējis par jūsu miera cīņām Londonā, ka lūdza mani, lai iepazīstinu ar jums!" Padruknais vīrietis paklanījās Vinsentam, tad, paklausot lorda mājienam, ieņēma vietu pie galdiņa. Viņi sāka sarunāties krieviski, Vinsentam vārdus neveikli valstot pa muti. Viņa krievu vārdu bagātība bija pietiekama, tikai izruna kliboja. Horācijam šī saruna, acīm redzot, likās garlaicīga. Viņš piecēlās un devās uz nākamo galdiņu, ap kuru bija sasēduši kalsni, slaidi baletnieki, krievu un britu izcelsmes. Vanda mazliet saprata krieviski, bija bērnībā mācījusies. Lords Vinsents izklāstīja Kuzmam Kuzmičam savu nodomu kopā ar dažiem Kembridžas un Oksfordas mācības spēkiem izdot grāmatu pret atomieročiem. Viņš vēlējās padomu, kuru no padomju rakstniekiem lūgt piedalīties šai nozīmīgajā pasākumā.

„Grāmatā nebūs tiešas propagandas pret atomieročiem. Bet mēs ar augstvērtīgiem literāriem darbiem mēģināsim pārliecināt masas, ka valdības izdara noziegumu pret cilvēcību, vēl arvien ražodamas kodolieročus. Katrs rakstnieks, ņemot talkā savu izdomu, mēģinās uzzīmēt visdrausmīgāko ainu savā dzimtā pilsētā, kāda varētu atklāties pēc atomieroču uzbrukuma. Šai gadījumā mūsu padomju draugiem vajadzētu palīdzēt sameklēt krievu rakstnieku, kas varētu, piemēram, attēlot Maskavu pēc šādas katastrofas."

„Jā, tas ir ļoti nozīmīgs pasākums, tikai man patlaban būs grūti minēt krievu autoru, kas varētu sniegt padomju literatūras daļu. Īstenībā mēs esam tik labi nosargāti, ka nav iedomājams, vai kāds pasaulē būs tik ārprātīgs un uzdrošināsies Padomju savienībai uzbrukt. Mūsu valsts nav sagraujama. Pēdējais bija vācietis, kas to mēģināja, un es šaubos, vai vēl būs kāds Rietumos, kas vēlētos piedzīvot tā likteni. Otrkārt, mums padomju zemē pretkara propaganda nav vajadzīga. Mūsu valdība un tauta pati par sevi ir pret karu."

„Tātad, jūs domājat, ka jūsu zemē pretkara propaganda nav vajadzīga?" it kā neticēdams Chomjakova replikai, lords vēlreiz pārjautāja.

„Es domāju, ka ārsts vispirms vajadzīgs tiem, kas vairāk apdraudēti," runātāja acis, viltīgi piemiegtas, blenza uz Vinsenta galda dāmu. Vanda nepatīkami sarāvās no šī skatiena, tam bija kāds caururbjošs spēks.

„Vai jūsu dāma nevēlas iepazīties ar mūsu trupas māksliniekiem? Varbūt viņai pa prātam dejošana?" pētījot Vandu, runāja Chomjakovs.

„Paldies, dejotāja es neesmu, bet ar māksliniekiem iepazīstos labprāt. Es pat protu dažus vārdus krieviski," uzsvēra studente.

„Tad lūdzu!" Chomjakovs veikli pamāja ar roku diviem slaidiem jaunekļiem, viens bija pelēkiem, otrs melniem matiem. „Šī dāma vēlas ar jums dažus vārdus pārmainīt. Viņa ir mūsu drauga lorda Vinsenta paziņa. Un te ir lords Vinsents, viņš vairākkārt bijis Maskavā, tātad — zināmā mērā mūsu cilvēks. Vai ne tā, manu lord?" runātājs pagriezās pret Vinsentu.

„Tieši tā," atbildēja Vinsents.

Orķestris sāka spēlēt valsi, lēnu smeldzīgu melodiju. Melnmatainais paklanījās Vandas priekšā un lūdza dejot.

Vanda dejoja viegli, līgani, viņas partneris savukārt bija dejas mākslas lielmeistars. Viņi pārmainīja dažus vārdus. Tad dejotājs pēkšņi jautāja:

„Man liekas, jūs neesat angliete. Jūsu sejā ir kaut kādi neangliski, varbūt, slaviski vaibsti. Piedodiet manu ziņkārību, bet mani interesēja pārbaudīt, vai esmu kļūdījies vai atminējis."

„Jūs esat atminējis. Esmu poliete."

„Poliete, lieliski . . . Tad varam iznākt vēl radinieki. Mana vecmāmiņa cēlusies no lietuviešiem, precējusies ar maskavieti, protams, mūsu ģimenē neviens vairs lietuviski nerunā, bet mani tomēr interesē mazo tautu problēmas. Mans tēvs savukārt cēlies no Kaukaza, ceturtdaļ gruzīnis. Vai esat lasījusi Ļermontova Daimonu?

Pār kalniem drūmais Daimons laidās,
No zemes izdzīts grēcīgās;
Bet viņa dvēsele kā gaidās
Vēl senās dienās lūkojās . . ."

„Diemžēl, — poliski. Man grūti sekot krievu literārai valodai."

„O, jūs runājat pavisam pieņemami. Sakāt man, jūsu vārds taču bija . . ."

„Mani sauc Vanda."

„Sakāt man, Vanda, vai jūs pazīstat kādu lietuvieti šeit Londonā? Uz manas sirdsapziņas guļ kāda zīmīte, ko apsolījos nodot Rietumos, bet nav izdevies neviena sastapt. Negribējās dot tieši angļiem, tie šo lietu pārprastu. Jums, es pats jūtu, jums es varētu uzticēt šo vēstulīti. Tā nāk no Noriļskas. Tas ir tālu ziemeļos, mums šovasar tur bija viesizrāde. Pēc tam es runāju ar kādu lietuvieti, kas tur pavadījusi piecpadsmit gadu. Ak, piedodiet, man sajuka solis," atvainojās dejotājs.

„Tas nekas . . . jūs dejojat brīnišķīgi. Un ko tā lietuviete jums teica?"

„Viņa nekā neteica, tikai lūdza aizvest šo zīmīti uz Londonu. Viņa domājot, ka tur vajadzētu atrasties kādiem viņas tuviniekiem. Viņa pateica arī uzvārdu, bet kur lai es taujāju, kam lai prasu padomu? Taču man vienkārši, tīri cilvēciski gribētos izpildīt šai sievietei doto solījumu. Viņa bija ap četrdesmit gadu veca, mācījusies vēsturi, bet tagad nolikusi elektrības inženiera eksāmenu. Uzņēmīga sieviete. Tuvinieka neviena dzimtenē vairs neesot, arī atgriezties turp nedrīkstot. Jūs zināt, tos, kurus atbrīvoja, pierunāja parakstīt uz desmit gadiem brīvprātīgu darba līgumu. Vēstulītē nav nekā sevišķa. To varētu sūtīt arī pa pastu, bet viņa nezinot adreses, viņa nezinot, vai skolas biedrene, kura 1939. gadā aizprecējusies uz Londonu kāda diplomāta ģimenē, vēl dzīva. Viņa rakstījusi to krieviski, lai es varētu saprast, lai pārliecinātos, ka tur nav nekādas nodevības tikai personīgās domas un izjūtas. Jūs varat pati par to pārliecināties."

(Turpinājums sekos)

Ticēsim un uzticēsimies!

KULTŪRAS FONDA AICINĀJUMS

Savas valsts pastāvēšanas laikā pieredzējām apbrīnojamu attīstību visos kultūras laukos. Mums bija vairākas patstāvīgas operas un teātŗi, kādu nav pat vēl tagad daudzās miljonu pilsētās. Latvijas relātīvais grāmatu un studentu skaits mūs ierindoja tā laika pasaules tautu pirmajās rindās. Par to visu mēs bijām pamatoti lepni. Ar to arī vēl tagad mēs savas pašapziņas celšanai un salīdzinājumam ar citām tautām mēdzam dižoties. Tas viss ir labi, jo iepriekšējo paaudžu sasniegumu atzīšana un cienīšana dod labu paraugu tagadējai paaudzei vēl lielāku darbu veikšanai, bet tā tomēr ir jau vēsture. Katrai paaudzei pašai darāmi savi darbi, jāveic savi uzdevumi, ko uzliek pašreizējais laiks. Citādi tā ir tikai tukša dižošanās un tēvu tēvu iekrātā mantojuma deldēšana. Parasti ir tā, ka, raudzīdamies uz pagātnes notikumiem, mēs redzam tikai daļu, bet nespējam vai negribam redzēt visu ainu. Tā arī no brīvās Latvijas laika mēs parasti redzam tikai tās sasniegumus, bet bieži vien piemirstam, kā pie visa tā tikām. Ievērojami mūsu kultūras sasniegumi brīvās Latvijas laikā bija iespējami tikai tādēļ, ka tās kopšanā un veidošanā netieši piedalījās visa tauta, un valdība devīgu roku atbalstīja kultūras darbu.

Nav mums vairs savas valsts un valdības, bet svešumā gan ir tautas daļa, kas grib palikt latvieši un brīvi kopt savu kultūru. Mūsu uzdevums tagad ir vēl lielāks un smagāks. Ar jaunradi ne vien jāuztur dzīva mūsu kultūra, tiecoties pēc arvien lielākiem sasniegumiem, bet svešumā tanī jāieaudzina arī jaunā paaudze, jo mēs pastāvēsim tikai savā kultūrā. Tādēļ tagad ikvienam tieši ir jābūt latviešu kultūras kopējam un atbalstītājam. Latvieši Kanadā, rūpes par mūsu kultūru ir ikviena pienākums. Gādāsim, lai mūsu spēka avots neaizsērētu. Devīgā atsaucībā raudzīsim, lai mūsu devums latviešu kultūrai, ziedojot Ziemeļamerikas latviešu Kultūras fondam, būtu saskaņā ar mūsu skaitu un turību.

Par Kanadas latviešiem ap LNAK organizāciju visā Amerikas kontinentā un pat Eiropā, dzird daudz laba. Taču ieskanas arī viena otra skeptiska balss, īpaši aizjūrā, ka mēs esot dolaru rauseji u. t. t.Būs, laikam, taisnība abiem uzskatiem.

Ir atkal sākusies ziedojumu vākšanas akcija — atjēgsies lasītājs. Par biežu, viņš norūks. Uz to atbildēsim: mēs neubagojam, bet pienākumu draudzīgi atgādinām, kam gala, lai Dievs dod, nebūs nekad, līdz Latvija kļūs brīva un labu laiku pēc tam. Otrkārt: cik bieži mums šo pienākumu dot ārtavu latviešu kultūrai un Latvijas brīvībai atgādina? Reizi gadā vai reizi dienā?

Labi, miera dēļ dosim ik dienas vienu centu: liels, mazs, vecs, jauns, trūcīgs un bagāts, bet dosim visi. Kanadā vien mēs savāktu tuvu pie sešdesmittūkstoš dolaru! Un ko visu ar šo summu varētu panākt, atļauties, atbalstīt, paveikt, — lieki uzskaitīt: izdot skolu gāmatas, piešķirt tautas balvas, izmaksāt prēmijas izciliem kultūras darbiniekiem, veicināt radioraidījumus uz Latviju, veikt ar pilnu sparu pretkomūnisma darbu, dot līdzekļus demonstrantiem pie AN nama u. t. t. Par ikviena Kanadā dzīvojoša latvieša vienu centu dienā! Patiesībā mēs jau šo centu neprasām, tikai atgādinām ikviens ikvienam šo pašsaprotamo nodokli latvietībai.

Mēs bijām un būsim modri un apzinīgi latvieši, kas nāk no Kurzemes, Zemgales, Vidzemes un Latgales,— iedomāsimies tikai uz brīdi to postu, kas tur, dzimtenē, min mūsu sen izdzisušās pēdās! Mēs esam izredzēta paaudze — izredzēta atkaŗot savu verdzināto dzimteni un valsti, palīdzēt tur nomāktiem tautas brāļiem. Vai jebkad vēsturē esam bijuši līdzīgā situācijā? Apzināsimies šīs mūsu sūtības vienreizējo nozīmi: būt balss un balsts! Uzticēsimies tiem sabiedriskā darba darītājiem Kanadā, kurus LNAK organizācijā esam ievēlējuši. Ticēsim mērķiem, par kuriem stāv LNAK, un uzticēsimies tiem, kas mūs sauc talkā veikt mūsu svēto pienākumu pret Latviju.

J. Niedra,
LNAK valdes priekšsēdis

Velta Toma
LNAK valdes sekretāre

J. Mežaks
LNAK kult. un izglīt. noz. vad.

Nesenās impresijas Ņujorkā

Nolūks, dodoties uz Ņujorku, bija piedalīties ALAs kultūras biroja paplašinātajā gara darbinieku un vadības sēdē „Picadilly" viesnīcā. Turpbraucējam priekšsagatavošanās bija rūpīgi veikta, sagatavojot īsu ziņojumu no „provinces," 20 minūšu referātu - skicējumu par latviešu senajiem mūzikas instrumentiem (izceļot seno kokli), īsu ziņojumu par stāvokli un darbību latviešu nodaļā Redingas mūzejā u. t. t.

Sanāksmei izvēlētā vieta, ar Londonas garu un ārējo šarmu, aicināja uz nopietnu darbošanos. Ceļā novēlojies un dažu neveiksmi piedzīvojis (ap gaiļu laiku mājas atstādams), talcinieks sakārtoja savu apģērbu, sakopoja domas, koncentrēja uzmanību. Acij tīkamajā sēžu zālē darbs jau bija krietni gabalā. Nozaŗu vadītāju ziņojumi sekoja viens otram. Ziņojumu saturs bija labi sakopots, ne pārāk izplūdis. Kādā brīdī deva vārdu nopietnam gara darbiniekam no klausītāju vidus. Labi pazīstamais Dr. J. Volmārs precīzētā teikumā jautāja par latviešu grāmatu tīri fizisko pastāvēšanu un iespējām tās saglabāt no bojā ejas.

Bija pienācis īstais brīdis pavēstīt, ka šīs izkaisītās vērtības, vēl piedevām gleznas u. t. t., var novietot un sakopot piemērotā un drošā vietā, kur tās glabātos līdz dienai, kad paši būsim iespējuši kaut ko labāku radīt, tas ir — pajumti mūsu visām kultūras vērtībām, kādas iespējams svešumā saglabāt un sakopot. Tāpat noderīgi zināt, ka šajā sakarībā konsultēta mums, latviešiem, ļoti labvēlīga institūcija, kas tūlīt un nekavējoties pārņemtu sargāšanā un glabāšanā jau pieminētās vērtības, piedevām radot iespējas viņu izmantošanai tiem, kas par to interesētos, pat uzņemoties pūles, lai šo ziņu un vērtību avotu popularizētu un darītu jo tālu zināmu.

Diemžēl, apsolītās pārrunas laika trūkuma dēļ izpalika. Tāpat turpmākajā gaitā izpalika visi priekšlikumi, ierosinājumi un padomi, kas bija iecerēti saņemt no „ārienes.' Pusdienas laiks patīkamo un čaklo kultūras darbinieku vidū atjaunoja spēkus nākošajam darba cēlienam, kas paredzēts trīs stundu ilgs.

Sekoja jauni pārskati - referāti, laipni aizrādot, ka laika trūkuma dēļ pārrunas un ierosinājumi nav iespējami. Sapulcējušies klausītāji, nonākuši pasīvā lomā, apliecināja sevi par ļoti disciplinētiem, pacietīgiem un takta apbalvotiem līdzgaitniekiem. Viņu vidū varēja redzēt rakstniekus, dzejniekus, māksliniekus, izglītības darbiniekus u. c. kultūras novadu līdumniekus. Varēja just, ka otru darba cēlienu beidzot, viņi izklīda ar kādu sēru noskaņu. Tādu sajūt čakls talcinieks, nelāga laika apstākļu spiests, atgriežoties savā sētā un ar nopūtu pakaŗot līdzpaņemto darba rīku vadzī...

Rodas jautājums, kādēļ tam tā jābūt gadu no gada, varbūt — pat nākotnē? Bet te sāk rasties arī klusas domu atbildes.

Liekas, — un tā, laikam, ir — mēs neesam pārāk acīgi un vērīgi, lai novērstu kādu nelāgi ieviesušos paražu. Pat uzmācas doma, vai mūsu darbošanās nepārvēršas par kādu Olimpa garā piekoptu rituālu, kur šī rituāla vai sekulārās „liturģijas' gaitā aizmirstam svarīgāko, t. i. kalpošanu mums svētajiem apsolījumiem.

Rodas arī noteikta pārliecība, ka daudzo amatpersonu ziņojumi un īsreferāti varēja izpalikt, dodot vietu individuālo kultūras darbu veicējiem iespēju še saskaņot un sinchronizēt citādi grūti saskaņojamo kopdarbu. Ir viegli saprotams, ka speciālo nozaŗu atsevišķi darbinieki labi pārzina, kas notiek viņu interešu laukā. Lai dotu sabiedrībai vispārēju ieskatu par galvenajām strāvām un progresu mūzikā, tēlotājā mākslā vai citā nozarē, mūsu trimdas prese it laipni jau ir pakalpojusi un dara to joprojām ar atzīstamu veiksmi. Pastāv arī ALAs biļetens! Tāpat akīvi ir periodiskie žurnāli akadēmiskajām saimēm, Latviešu architektu biedrībai, mūsu vadošajām konfesijām u. t. t. Aizstāvot reformu nepieciešamību, arī jāpiebilst, ka skaitliski mazā auditorija, kaut būdama kvalitātīvi augstvērtīga, nebūtu izmantojama referātu un ziņojumu uzklausīšanai, bet iesaistāma patiesi produktīvā un radošā fazē, jo īpaši tādēļ, ka tā nav taču salīdzināma ar „plašo publiku.'

(Nobeigums 5. lpp.)

SVEŠUMA TĀLĒS AUG LATVIJAI

Gaujas gaidu un Rīgas skautu vienības Toronto 6. februārī, plkst. 5 vakarā Sv Andreja baznīcas zālē atskatīsies uz raženiem 15 aizvadītiem darba gadiem, audzinot mūsu jauno audzi Latvijai. Uzņēmumā abas vienības ar vadītājiem un vecāku padomes locekļiem. Foto: J. Līgers

TORONTO ZIŅAS

⊙ Latviešu jaunatnes pulciņa Staburags biedru pilnsapulce notiks 6. februārī plkst. 3 dienā Latviešu namā. Sapulcē paredzēts pārrunāt pulciņa turpmāko darbību un slēpošanas izbraukumu, kas varētu notikt 13. februārī latviešu īpašumā Ērgļu ligzdā pie Orandžvilles. Ar slēpošanas sportu visi interesenti varēs iepazīties arī kultūrfilmas izrādē, tādēļ visi pulciņa biedri un ieinteresētie jaunieši aicināti piedalīties sapulcē.

⊙ Tēlnieks A. Kopmanis pagatavojis dekorātīvus vaŗa kalumus moderna dzīvokļu rajona ieeju dekorēšanai, ko nesen pabeidza Bayview ielā, ziemeļos no Sheppard. Dzīvokļu rajons, Bayview — Mews — iekārtots atsevišķos pagalmos, kuŗiem doti dažādi nosaukumi. A. Kopmanis pagatavojis nosaukumiem atbilstošus vaŗa kalumus, kuŗi tagad rotā galvenās ieejas Delfīnu, Briežu un Jūras meitas laukumos.— A. Kopmaņa bronzas skulptūra „Demonstrētājs" uzņemta Kanadas skulptoru 50 gadu jubilejas izstādē, kas no 6. februāŗa līdz 2. martam notiek Sv. Katrīnās, Rodman Hall Arts Centre galerijā.

⊙ Baltijas sieviešu padome pašreizējās priekšsēdes Lauras Krastas vadībā 1. februārī bija rīkojusi jauno Kanadas pavalstnieku pieņemšanas vakaru pilsētas valdes telpās. Nesen pavalstniecību ieguvušo vidū bija arī vairāki latvieši, bet kopskaits ar viesiem pārsniedza 200. Pilsētas valdes kontrolieris Denisons, kas pašreiz veic arī pilsētas galvas vietnieka pienākumus, teica uzrunu, bet koncerta daļā baritons A. Vītols dziedāja vairākas dziesmas V. Leinvēberes - Langenfeldes klavierpavadījumā. Šādas pieņemšanas rīkošana piekrīt jauno pavalstnieku koordinācijas komitejai Toronto, kas sastādās no dažādo etnisko grupu sieviešu centrālajām organizācijām. Viena no komitejas loceklēm ir arī Baltijas sieviešu padome, kuŗa šoreiz bija organizējusi sarīkojuma programmu un kafijas galdu. Jaunie pavalstnieki gīdu pavadībā iepazinās arī ar jauno pilsētas valdes ēku.

⊙ Gaujas gaidu un Rīgas skautu vienības 6. februārī rīko 15 darbības gadu atceri. Sarīkojumu ievadīs ar dievkalpojumu Sv. Andreja baznīcā plkst. 3 dienā, bet baznīcas zālē plkst. 5 dienā sāksies svinīgs akts un priekšnesumi.

⊙ Ilggadējais DV darbinieks Kārlis Bencons sava mūža 65. gadadienu atzīmēja ģimenes vidū 1. februārī. Gavilnieku ar ziediem un veltēm bija ieradušies sveikt Kanadas vanadžu priekšniece Monika Jonāne, DV KV pārstāvis O. Kļavenieks, DV Toronto nodaļas pr-dis I. Zamlovskis un E. Krūka, kā arī DV Toronto vanadžu kopas pr-ce R. Zamlovska. Bija arī daudz telegrammu un rakstveida apsveikumu.

⊙ Latviešu mākslinieku vienības Latvis gadskārtējā karnevālā 11. februārī Kolumbus zālē varēšot iepazīties ne tikai ar karnevāla varoni Jukumu Smukumā, bet arī ar go - go meitenēm, kas tomēr nebūšot iet - iet meitenes. Mākslinieki jau nopietni stājušies pie atbilstošu dekorāciju gatavošanas, nakts izdevuma drukāšanas un citiem priekšdarbiem. Kā parasti, labāko masku godalgošanai paredzētas trīs vērtīgas gleznas, bet ceturto vārēs laimēt loterijā. Rezervētas vietas pie galdiņiem pasūtināmas pie Z. Jurševska, 1425 A Bloor St. W., tālr. 536-8183.

⊙ Latviešu nama dāmu komitejas rīkotā Pankūku balle 5. februārī sāksies plkst. 7 vakarā. Visi laipni aicināti atbalstīt šo sarīkojumu un nogaršot latviskā gaumē ceptās pankūkas.

NIAGARA

⊙ DV Niagaras nodaļas biedru pilnsapulce notiks 13. februārī plkst. 3 pēcpusdienā Fr. Barkāna mājā — 804 Montrose Rd., Niagara Falls. Ja minētajā laikā nesanāks statūtos paredzētais biedru skaits, pusstundu vēlāk sapulce būs pilntiesīga pie jebkuŗa ieradušos biedru skaita.

MONTREALA

⊙ Sv. Pāvila ev.-lut. latviešu draudzes pilnsapulce ar draudzes darbinieku vēlēšanām notiks 20. februārī pēc dievkalpojuma Presbiterāņu baznīcā plkst 2 pēcpusdienā. Darba kartībā paredzēti ziņojumi par 1965. gada saimnieciško darbību un par lauku īpašumu Tērveti.

Draudzes darbinieku amatiem pieteikti šādi kandidāti: A. Bērziņš, H. Birze, J. Birze, A. Brauns, R. Gailītis, L. Grīnbergs, F. Gūtmanis, Br. Innus, G. Janitēns, G. Kaniņš, H. Lāsums, J. Palieps, Fr. Porietis, A. Priede, M. Sala, J. Šiliņš, O. Teteris, R. Vītiņš un A. Zeltiņš. O. K.

LONDONA

⊙ Par spīti salam un sniegputenim, Londonas latviešu kultūras dienu sarīkojums pulcināja kuplu pulku klausītāju no Toronto atbraukušajai viešņai, — rakstniecei Indrai Gubiņai. Viņas pēcpusdienu atklāja prof. A. Dreimanis, norādot, ka I. Gubiņas romāns „Gandrīz karaliene" bija visvairāk lasīts grāmatu trijotnē Londonas latviešu kopas bibliotēkā pagājušā gadā. Rakstniece, raiti mijot savu darbu lasījumus ar komentāriem, parādīja klausītājiem, kā rodas jauni darbi un kā vide, darbu lasītāji un rakstnieku vakaru dalībnieki ietekmē jaunu darbu saturu un stilu. Pēc oficiālās daļas nobeiguma sarīkojuma dalībnieki un viešņa kavējās pārrunās pie LLK dāmu komitejas dalībnieču pasniegtās kafijas. Sekojot Draudzīgajam aicinājumam, ziedojumu saraksts latviešu bibliotēkai un skolai arī pildījās. Ps.

PATEICĪBA

Paldies tuvējiem un tāliniem apsveicējiem manā 60. gadmijā. Sirsnīgā pateicībā un cieņā

Jānis Norvilis

Pianistes Edītes Timermanes - Ozolas gadskārtējais audzēkņu vakars notika 30. janvārī Sv. Andreja baznīcas zālē Toronto. Uzņēmumā audzēkņi ar skolotāju pēc koncerta. Foto: A. Jānītis

Prof. Dr. Zigfrids Vitens

Vārti uz Latvijas brīvību

(Nobeigums)

Skolas budžets sastādās: 1) no Ziemeļreinas - Vestfāles sociālministrijas piešķirtajiem līdzekļiem (1965. g. DM 288.600), 2) no Bonnas bēgļu ministrijas atbalsta (1965. g. — DM 50.000), 3) no Minsteres pilsētas valdes piešķīrumiem (1965. g. — DM 37.200) un 4) no tautiešu ziedojumiem (1965. g. apm. DM 18.000). Šai sakarā jāpiezīmē, ka Ziemeļreinas-Vestfāles sociālministrijas līdzekļi galvenokārt domāti štāta skolotāju algām un biroja izdevumiem, Bonnas bēgļu ministrijas nauda — skolas inventāra papildināšanai, grāmatu iegādei, papildskolotāju algām un DM 15.000 skolēnu stipendijām. Minsteres pilsētas atbalsts domāts sētnieka un aptīrītāju algām, kā arī apkures un elektriskās strāvas samaksai. Zināmas naudas grūtības skolai radušās tā iemesla dēļ, ka sociālministrija prasa, lai latvieši arī paši ziedojumu veidā nestu lielākus upuŗus skolas un internāta uzturēšanai, uzsveŗot, ka lietuvieši un ungāri savām ģimnazijām Vācijā saziedojot daudz vairāk līdzekļu nekā latvieši; bez tam vācu valdībai jaunās skolas ēkas izmaksājušas pāri par 2,6 milj. vācu marku. Tādēļ skolai, saziņā ar LCP un LCK, 1965. gadā bija no pašu ietaupījumiem jāiemaksā sociālministrijas uzstādītajā skolas budžetā DM 8.000, bet internāta stipendiju fondā pat DM 15.000. Tas nozīmē: lai latviešu ģimnazija nākotnē varētu eksistēt un nest labus augļus mūsu tēvzemes labā, tautiešiem un latviešu organizācijām būs jāatbalsta mūsu skola vēl vairāk, ar devīgāku roku ziedojot latviešu skolai. Skolas līdzekļus pārzina skolas direktors un skolas darbvedis - kasieris Jānis Vinters. Bankai čekus paraksta abas minētās personas. Kontrolē — LCP revīzijas komisija.

V

Latviešu ģimnazijas un tautskolas pastāvēšana pagaidām nodrošināta ar vācu valdības mums labvēlīgo nostāju. Tomēr mums pašiem daudz kas vēl jādara, lai latviešu skola Minsterē varētu pastāvēt: 1) Jāpalielina skolēnu skaits (vismaz uz 100—120; 2) jāpiesaista skolai augsti kvalificēti

MINSTERES LATVIEŠU ĢIMNAZIJAS UN TAUTSKOLAS 20 GADU

un gados jaunāki mācības spēki, kuŗi idejiskā un paidagoģiskā ziņā radītu spraigāku, ideālisma un jaunām idejām caurstrāvotu atmosfairu; 3) latviešu sabiedrībai visā brīvajā pasaulē vēl vairāk nekā līdz šim jāatbalsta latviešu skolu materiāli; galvenokārt ar rēgulāriem naudas sūtījumiem un ziedojumiem; 4) jāatbalsta skola arī morāli, piemēram, ar apciemojumiem, ar rakstiem presē, ar latviešu grāmatu un laikrakstu brīveksemplāriem u. t. t. Ja šāda morāla un materiāla atbalsta latviešu skolai nebūs pietiekamā mērā no mūsu latviešu organizācijām, sabiedrības un vecākiem, tad skolas eksistencei nākotnē varētu draudēt zināmas briesmas.

Skola varēja pastāvēt un savu svētīgo darbu turpināt, tikai pateicoties tautiešu un latviešu organizāciju atsaucīgajiem ziedojumiem un vācu valdības prāviem pabalstiem. Skolas saimes vārdā izsaku sirsnīgu pateicību visiem, kas skolu atbalstījuši un tās darbu veicinājuši, paškiŗot ceļu uz izglītību daudziem latviešu jauniešiem. Pēc Baltijas universitātes slēgšanas 1949. gadā mūsu latviešu skola Minsterē pašreiz ir vienīgā latviešu gaismas pils mūsu jaunatnei trimdā. Šī gaismas bākas uguns nekādā gadījumā nedrīkst apdzist trimdas miglā, jo tieši šī latviešu skola Minsterē ir mūsu lielā cerība, ka te tikai ļauj saglabāt mūsu kultūras mantojumu, tradicijas un garīgo substanci nākotnei, bet reizē arī tagadnē to plašas iespējas latviskai jaunradei. Šīs latviešu skolas jaunceltnes Minsterē ir vārti uz Latvijas brīvību, jo tieši te ir vienā mērā norit priekšdarbi Latvijas brīvības atgūšanai. Šeit ceļam nākotnes tiltu uz brīvo Latviju brīvā un vienotā Eiropā.

Kopš man bija gods 1962. gadā stāties darbā latviešu ģimnazijā Minsterē, esmu sev un visai trimdas jaunatnei par devīzi ņēmis Jāņa Jaunsudrabiņa vārdus: „Turi Latviju jo dziļi ieslēgtu savā sirdī. Turi to kā lielāko dārgumu, ko nedrīkst pazaudēt, jo, zaudējis Latviju, tu zudīsi pats!"

Novēlēsim no sirds mūsu latviešu skolai Minsterē arī nākotnē Dieva svētību un dižu plaukumu ar mūsu skolas himnas vārdiem (P. Aigara teksts, H. Pavasara mūzika):

Meklējot Latviju —
sirdij to taujā,
Klausies, ko atbalsis
tālumos pauž;
Dzeguze kūko,
šalc ūdeņi Gaujā,
Zelmenis pakalniem
paklāju auž.

Egles ik vakaru
slaidākas slienas,
Ozoli kuplo un
smuidrāki kļūst.
Rīti un vakari,
naktis un dienas
Sauc mūs, kur mūžīgi
Daugava plūst.

Brīvību nenesīs
nopūtas žēlas,
Stiprumu nevaram
asarās smelt.
Latvija aicina,
Latvija vēlas
Rokas, kas augstāk
spēj karogu celt.

TORONTO LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO) CREDIT UNION LIMITED
izdara visas parastās banku operācijas. Izsniedz aizdevumus un maksā 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozitiem, atklātas māju hipotēkas. Birojs atvērts 6 dienas nedēļā
691 College St., Toronto 4,
LATVIEŠU NAMĀ,
tel. 924 - 2775,
no pirmd. līdz piektd. no plkst. 12—8 vak., sest. no 9—1
Kreditsabiedrības aktīva 1965. g. 31. decembrī bija $1.331.488.00

ANDREJSONS
APDROŠINA
463 — 7313

Kuŗu Čikagas orga…

J. Siliņš, O. Teteris, R. A. Zeltiņš. O. K.

LONDONA

...iti salam un sniegpute- ...donas latviešu kultūras ...kojums pulcināja kuplu ...usītāju no Toronto at- ...jai viešņai, — rakstnie- ...Gubiņai. Viņas pēcpus- ...lāja prof. A. Dreimanis, ...ka I. Gubiņas romāns ...karaliene" bija visvai- ...grāmatu trijotnē Lon- ...viešu kopas bibliotēkā ...gadā. Rakstniece, raiti ...u darbu lasījumus ar ...iem, parādīja klausītā- ...odas jauni darbi un kā ...u lasītāji un rakstnie- ...dalībnieki ietekmē jau- ...saturu un stilu. Pēc ...aļas nobeiguma sarīko- ...ībnieki un viešņa kavē- ...nās pie LLK dāmu ko- ...ālībnieču pasniegtās ka- ...ojot Draudzīgajam aici- ...ziedojumu saraksts ...ibliotēkai un skolai arī

Ps.

PATEICĪBA

...tuvējiem un tāliniem ...em manā 60. gadmijā. ...pateicībā un cieņā

Jānis Norvilis

...30. janvārī Sv. Andre- ... Foto: A. Jānītis

...rīvību

...nedrīkst pazaudēt, jo, ...atviju, tu zudīsi pats!" ...m no sirds mūsu lat- ...ai Minsterē arī nākot- ...vētību un dižu plauku- ...su skolas himnas vār- ...igara teksts, H. Pava- ...ka):

...ot Latviju —
sirdij to taujā,
...es, ko atbalsis
tālumos pauž;
...e kūko,
šalc ūdeņi Gaujā,
...is pakalniem
paklāju auž.

...ik vakaru
slaidākas slienas,
...kuplo un
smuidrāki kļūst.
...un vakari,
naktis un dienas
...mūs, kur mūžīgi
Daugava plūst.

...nenesīs
nopūtas žēlas,
...nu nevaram
asarās smelt.
...aicina,
Latvija vēlas
...as augstāk
...spēj karogu celt.

...RONTO ...TVIEŠU ...SABIEDRĪBA ...AN (TORONTO) ...UNION LIMITED

...parastās banku ope- ...niedz aizdevumus un ...gadā par noguldīju- ...3½% par depozitiem, ...āju hipotēkas. Birojs ...enas nedēļā ...ge St., Toronto 4, ...VIEŠU NAMĀ, ...el. 924 - 2775. ...d. līdz piektd. no ...3 vak., sest. no 9—1 ...biedrības aktīvs ...31. decembrī bija ...1.331.488.00

...REJSONS ...DROŠINA ...3 — 7313

Kuŗu Čikagas organizāciju atzīs par rosīgāko?

Acīm redzot, Čikagā kultūras darbam ir auglīga zeme: te notika ne tikai 1. latviešu kultūras kongress un šai pavasarī notiks arī otrs, bet ALAs kultūras birojs nolēmis še 5. un 6. februārī rīkot arī Kultūras dienu konferenci, kuŗā bez referātiem un pārrunām paredzēta arī rosīgāko organizāciju godināšana. Tas, protams, mudina pārdomāt un pārvērtēt, kam šādas balvas pienāktos.

Domājot par Čikāgu, liekas, ka pirmajā vietā izvirzītos Latviešu jaunatnes pulciņš, kas pērn strādājis tā, ka darbs dzinis darbu — gan paša pasākumos, gan palīdzot citiem. Maz būs lielāku sarīkojumu, kur iztikts bez ČLJP piedalīšanās. Darbs iesākās ar 1. latviešu kultūras kongresu pērnā 10. janvārī, kur jauniešu ziņā atradās kā reģistrācijas darbi, tā apkalpošana pie galdiem. Februārī sekoja kopā ar DV rīkotais karnevāls — vēsturiskā „kuģa balle", kuŗai par godu iznāca pat savs „kuģa žurnāls", bet 6. un 7. martā tika izrīkots LSCS politiskais seminārs ar ČLJP namatēva lomā. Aprīlī jaunieši kopā ar baltiešu preses pārstāvjiem pirmoreiz Čikagas latviešu nama vēsturē ielūdza pie sevis kādu ASV kongresa locekli — E. Dervinski. Maijā Čikagā notika ALAs gadskārtējais kongress, kuŗā aktīvākie pulciņa jaunieši pierādīja savu interesi par kopēju latviešu darbu, kā arī savu labo politisko intuiciju, piedaloties kā delegāti un ievēlot ALAs valdē tieši tās personas, kuŗas pag. gadā tik ļoti cēlušas mūsu politisko aktīvitāti starptautiskā mērogā. Baltijas valstu 25 gadu okupācijas piemiņai veltītajā gājienā 12. jūnijā uz Marquette parku no latviešu puses piedalījās gandrīz vai vienīgi jaunieši (kaut lietuviešu bija pāris tūkstošu). Apspiesto tautu demonstrācijā jūlija 3. nedēļā jauniešu rokās bija plakātu gatavošana, valējo auto mašīnu sagādāšana u. d. c. technisku lietu, ko viņi veica godam. Augustā notika abstraktā balle „89754379" — Divreizdivi nometnes dalībnieku ceļa naudas vākšanai. Septembrī jau sākti kaldināt nākamā gada plāni, uz dažādākajām pasaules malām izsūtīts ALJAs radio kuģa komisijas ziņojums. Oktobrī ļaudis bija it sevišķi rosīgi kultūras veicināšanas darbā, gan ļoti cītīgi palīdzot preses kopai rakstnieku dienās, gan sarīkojot „Jaunās Gaitas" ceļojošo izstādi, gan izkārtojot arī plaša apmēra Raiņa vakaru. Novembrī viņi piedalījās ASV kongresa pārstāvju Dervinska un Rostenkovska godināšanā (daži aizbrauca arī uz 13. novembra demonstraciju Ņujorkā), bet decembrī bez daudzām citām eglītēm, kā aizvien appušķoja latviešu eglīti Zinātņu un industrijas mūzeja tautību eglīšu mežā, kā arī piedalījās turpat ar savu uzvedumu — Dr. Laimona Streipa sarakstītu ludziņu par latviskiem Ziemsvētkiem ar Mudīti Ārumu un Uldi Ievānu galvenajās lomās, visiem citiem spēlējot līdz.

ČLJP pag. gadā darbojies šādā sastāvā: pr-dis Jānis Plūme, viņa vietn. Ziedonis Ķezbers, sekretāre Zaiga Rītiņa, biedrzine Anita Bārda, kasiere Mārīte Ķezbere, pārstāvis ČLOA Valdis Siliņš un ALJAs sakarniece Inta Zariņa.

☆

Vai nominēt iespējamai balvai mūsu slavenāko eksportu — Čikagas Piecīšus? Tie pagājušā gadā uzstājušies 19 reižu, tas nozīmē vismaz 38 stundas garantētus smieklus pašiem par sevi, un tas, pazīstot mūsu tautiešus, jau ir kaut kas. Bez tam viņi ir ļoti daudzpusīgi sava veida nepretenciozi celmlauži. Piemēram, mēs mēdzam aizvien sev atgādināt par reklāmēšanos amerikāņu presē. Kad Ģirtam Puriņam Kanzasā svinēja kāzas, Vičitas lielākā avīze sniedza pusotras lapas gaŗu aprakstu ar bildēm, sīki paskaidrojot visu par latviešiem, sākot ar apm. leduslaikmetu un beidzot ar mūsu pašreizējo stāvokli; pa starpu bija iespraustas gan pīrāgu receptes, gan tautas gara mantu tulkojumi... Tāpat mēs mēdzam viens otru mudināt, ka jāuzņem ciešāki sakari ar brāļu tautām. Bet kamēr mākslīgi atdzīvinātā Latviešu-lietuviešu draudzības biedrība vēl svīda ap statūtiem, Piecīši kontaktu jau bija nodibinājuši, pāris reižu uzstājoties kopā ar līdzīgo lietuviešu ansambli „Antras Kaimas" lietuviešu publikai. Un kaut arī viens no Piecīšu „numuriem" rādīja, kā lietuviešu brīvmākslinieces dzied un publika pamazām atstāj zāli, skatītāji, kas paši savu ansambli reizumis paņem ar stingru roku, par saviem latviešu kaimiņiem („Antras Kaimas" nozīmē „Otrējais ciems") bija sajūsmā. Pavasarī visi kopā viesojoties pie latviešiem.

Čikagas Piecīši kopējā uzvedumā ar lietuviešu ansambli Antras Kaimas.

Tāpat plašs darba lauks guļ priekšā mūsu jaunās paaudzes tautisko tradiciju un valodas kopšanas ziņā. Un te nu atkal tieši Piecīši nākuši ar jaunu pieeju — radīdami pasaku plati! Protams, var gadīties, ka mazliet viņus iespaidojusi iepazīšanās ar saviem jaunajiem draugiem,— vecumā no 3—5 gadiem, kas tik jauki prot viņus atdarināt, dziedot: „ Un tad es apķeros ap taviem resnām kājām.." (pēc kāda pirmā pasaules kaŗa laika tango meldijas). Bet varbūt arī ne. Kad plate vēl nebija gatava, prasīju kādam Piecītim, kas viņš tai pasaku platē būs — lauva vai tīģeris, bet viņš tikai saraucа uzacis par tādu ignoranci tautisko tradiciju lietās un sausi paskaidroja: „Latviešu pasakās lauvas un tīģeri nedarbojas, bet gan vilki, lapsas un peles."

Piecīšos darbojas Alberts Legzdiņš, Jānis Rinkuss, Uldis Ievāns, Juris Strautmanis un Ilmārs Dzenis. Piecīšu meitenes līdz šim bijušas nepastāvīgas kāpēc — to neviens nevar pateikt. Jācer tikai, ka viņu pēdējais adoptējums — Mudīte Āruma paliks pie viņiem ilgāk.

☆

Ja jau reiz esam sākuši runāt par čikagiešiem, tad jāpastāsta vēl drusku. Ļoti rūpīgi savus sarīkojumus, pa lielākai daļai patriotisku svētku dienu atceres, reizumis arī pa koncertam — rīko Daugavas Vanagu apvienība Čikagā. Te īpaši gribas atzīmēt 7. novembrī Austin Town Hall telpās rīkoto Lāčplēšu dienas atceri, apvienotu ar Dziesmu Vairoga koŗa koncertu, kas bija ļoti iespaidīgs. Protams, pašreiz DV lielāko daļu sava brīvā laika ziedo lielā DV salidojuma izkārtošanai, kas notiks laikā no 3.—5. septembrim Čikagā. Tam arī rosīgi sācis gatavoties vīru koris Daugavieši dir. E. Kupča vadībā. Aizvien plašāku apjūsmotāju pulku gūst arī vanadžu dubultkvartets, kas darbojas dir. T. Ozoliņa vadībā. (Savas ugunskristības pēdējos Latvijas universitātes gadasvētkos piedzīvoja arī vīru dubultkvartets dir. J. Gaiķa vadībā, taču kopš tā laika par viņiem nekas vairs nav dzirdēts). Pāris reižu gadā DV sarīko pa ballei un pa piknikam, pie kam viņu tradicionālās Jaungada balles kļūst no gada gadā spožākas un pilnākas. Apbrīnas vērts ir arī DV darbs ar mūsu jauniešiem sporta sekcijā, kur sevišķi izcelas A. Vanaga ziņā nodotais basketbolistu pulciņš. Apspiesto tautu nedēļas parādē viņi pat gāja par A. Vanaga privātiem līdzekļiem iegādātos košos kostīmos, nesdami plakātu: „Mēs negribam pārstāvēt PSRS krāsas ar saviem sasniegumiem sportā". Atzīstamu darbu veic arī DV apkārtraksts, aizpildīdams vietējās kolonijas biļetena uzdevumus.

Dažādi kultūras pasākumi zināmā mērā saistās arī ar Čikagas Latviešu biedrību, piemēram, koncertapvienības rīkotie koncerti, gleznu un daiļamatniecības izstādes, ceļojošo teātŗu viesizrādes. Čikagai gan skaitās arī pašai savs latviešu teātris, bet tas, kā liekas, pēdējā laikā „dus uz lauriem". Žēl.

Par regulāriem referātu vakariem rūpējusies YWCA, Pretkomūnisma komiteja, Inženieŗu un Juristu biedrības u. c. grupas. Nenogurуši jau 14. gadu strādā Čikagas latviešu radioraidījumu sagatavotāji, kuŗu programmas aizvien saistošas, mūzika rūpīgi izmeklēta. Sabiedrisko dzīvi ar saviem gadskārtējiem sarīkojumiem kuplinājuši arī skauti un gaidas, Dzelmes tautas deju grupa, latviešu skola, preses kopa u. d. c.

Atsevišķa, bet ļoti svarīga vieta latviešu dzīvē arī šai kolonijā pieder draudzēm, kuŗās bieži notiek koncerti un referāti, darbojas labi nostādīti koŗi un svētdienas skolas. Tas taču, laikam, būtu temats par sevi. Kaut arī tās, varbūt, ir tieši draudzes, kas ar savu nesavtīgo un nemitīgo darbu liek pamatus, būvē un uztur mūsu kultūras rosmes visdažādākajos novados, tomēr maz ticams, ka kāds par to draudzēm iedomātos piešķirt godalgu; bez tam, šāda veida godalgas tās arī nekāro.

D. V.

PLKV. ALEKSANDRS BREŅĶIS 70-GADNIEKS

Piederīgo un draugu suminā ts, uz 70 mūža gadiem 28. janvārī atskatījās kalpakietis un L.k.o. kavalieris plkv. Aleksandrs Breņķis Milvokos. Par spīti gadu skaitam, jubilārs tikai nesen pārskolojies par technisko zīmētāju un joprojām strādā pilnu darba laiku. Viņš piedalījies pirmā pasaules kaŗā, cīnoties 8. Valmieras latviešu strēlnieku pulkā Rīgas frontē, un vēlāk Latvijas atbrīvošanas kaŗā pret boļševikiem 1. Latvijas neatkarības rotā un 1. Latvijas neatkarības bataljonā. 1919. gadā A. Breņķis piedalījās cīņās pie Ventas, Slokas un pie Pinku muižas uzbrukuma gājienā uz Rīgu. Atbrīvošanas kaŗā cīnījies arī pret Bermonta vienībām Rīgas jūrmalā pie Dubultiem, Priedaines un Bolderājas - Daugavgrīvas. Par nopelniem A. Breņķis apbalvots ar Lāčplēša kaŗa ordeņa 3. šķiru, Trijzvaigžņu ordeņa 4. šķiru un Aizsargu nopelnu krustu.

Otrā pasaules kaŗā jubilārs dienējis Latviešu leģionā, bet 1944. gadā iecelts par 3. robežsargu pulka komandieri un kaŗa beigu posmā par Rīgas - Madonas kaŗa apriņķa priekšnieku. Tikai dažas dienas pirms kaŗa beigām viņš nokļuva Vācijā, kur Boicenburgā padevās angļu gūstā. Pēc uzturēšanās vairākās gūstekņu nometnēs, viņš nokļuva Cēdelgemā, Beļģijā. Atbrīvots no gūsta, A. Breņķis apmetās Bocholtā, Vācijā, kur uzņēmās latviešu grupas vadību baltiešu atvaļināto kaŗavīru nometnē.

ASV A. Breņķis ieceļoja kopā ar dzīvesbiedri Emmu 1951. gadā un pirmos 10 gadus pavadīja Fargo, Ziemeļdakotā, bet kopš 1963. gada dzīvo Milvokos.

Plkv. A. Breņķis dzimis 1896. gada 28. janvārī Kraukļu pagastā, bet vēlāk dzīvojis Krustpilī, kur apmeklēja Jēkabpils tirdzniecības skolu. Pēc tās beigšanas no 1912. — 1914. gadam mācījās lauksaimniecību Vitebskas guberņā un vēlāk apmeklēja lopkopības kursus Tukumā. Nobeidzis izglītību, A. Breņķis uzsāka darbu par agronoma palīgu Vitebskas guberņas zemes ierīcības komitejā Viļānos. 1915. gadā viņu iesauca Krievijas armijā, no kuŗas pēc gada pārskaitījās uz latviešu strēlnieku pulkiem, 1917. gadā pabeidza Gačinas praporščiku skolu. Latvijas brīvvalstij nodibinoties, A. Breņķis 1918. gada 23. novembrī iestājās nacionālajā armijā, kur drīz vien par nopelniem cīņās pret boļševikiem tika paaugstināts par virsleitnantu un iecelts par Rīgas jūrmalas komandantu. Še 1919. gadā iznāca piedalīties arī kaujās pret Bermonta kaŗaspēku. Latvijas atbrīvošanas cīņu turpinājumā A. Breņķi izraudzīja par Tukuma apriņķa aizsardzības priekšnieku, bet vēlāk tādā pašā amatā viņu pārvietoja uz Rēzekni. Par nopelniem Latvijas brīvības cīņās A. Breņķi 1921. gadā paaugstināja kapteiņa dienesta pakāpē, 1922. gadā iecēla par Jēkabpils - Ilūkstes kaŗa apriņķa priekšnieku. Šo amatu viņš pildīja 13 gadu, starplaikā ar 1. šķiru beidzot arī speciālos virsnieku kursus Rīgā. 1935. gadā A. Breņķi iecēla par Daugavpils kaŗa apriņķa priekšnieku, vēlāk paaugstināja pulkveža dienesta pakāpē. Pēc komūnistu iebrukuma Latvijā plkv. A. Breņķi no armijas atvaļināja „piemērota amata trūkuma dēļ." Tomēr „amatu" Latvijas brīvības cīnītājs A. Breņķis atkal atrada pēc komūnistu padzīšanas Latviešu leģionā un sākumā minētajās vienībās.

R. Norītis

KOKĻU SKAŅAS...

(Pārnesums no 1. lpp.)

talkām un kāzu apdziedāšanos, kur dzēlīga zobgalība mijas ar smaidu, jo „neba mēs dziesmu dēļ ienaidiņa turēsim". Dziesmās ir skanējis latviešu dzīves gājums un izskaņā vēl patvēries bēŗu dziesmā. Abas Kurzemes meldijas „Balti gulbji satupuši" un „Lien, pelīte, pa zemīti" pieder pie bēŗu dziesmu skaistākajiem paraugiem, un ansamblis ar solistēm tos atskaņoja ar kāpinātu pārdzīvojumu. Vairums dziesmām bija Kurzemes un Latgales meldijas. Viens no koncerta visinteresantākajiem sniegumiem bija Latgalē pierakstītā piecbalsīgā talkas dziesma, kuŗā jo labi izcēlās atsevišķas balsu nokrāsas.

Abi viesi, Tabita Jaunzeme un Visvaldis Gedulis, deva teicamus solodziedājumus, un viņu smalkjūtīgais priekšnesums viscaur iekļāvās tautas dziesmu radītajā noskaņā. Arī paša ansambļa solistes Alma Eglīte un Austra Baumane ievija pa krāsainam dzīpaгam dziesmu audumā.

Dz. Kalniņa

Janvāris aizvadīts kultūras darba rosmē

RAIMUNDA ČAKA VĒSTULE NO MILVOKIEM

Jauno gadu, kuŗā nu jau esam nodzīvojuši vienu mēnesi un vēl dažas dienas, ar sevišķu gandarījuma sajūtu sāka šejienes DV apvienības darbinieki: gadskārtējā ziedojumu vākšanā pag. gada beigās Milvoku tautieši bija atkal ar darbiem un dolariem apliecinājuši savu uzticību DV palīdzības darbam, reizē arī DV organizācijai. Kaut 1964. gadā savāktā summa rezultējās rekordskaitlī — 1785 dol., šī gada sākumā šis rekords ievērojami pārsniegts, jo savākti — 1977,51 dol. Skaista ieskaņa arī DV organizācijas jubilejas gadam!

Bez svētku eglīšu sarīkojumiem, kas parasti sākas jau ap decembŗa vidu un izbeidzas tikai janvāŗa pirmās nedēļas nogalē, bez tradicionālās Vecgada aizvadīšanas un Jaungada sagaidīšanas gan kopīgajā DV apvienības un sporta kopas Auseklis sarīkojumā, gan daudzās privātās „partijās", jo sevišķi gribu pieminēt kādu skaistu dzimtenes skautu tradiciju, kuŗu nu jau 15 gadu trimdā piekopj arī Milvoku latviešu skauti un gaidas. Tā ir brīvdabā augošas eglītes dedzināšana latviešu strēlnieku un Kurzemes cietokšņa cīnītāju Ziemsvētku kauju atcerei. Arī šogad, par spīti ļoti aukstajam laikam, kāds valdīja Milvokos, šī neparastā sanāksme bija pulcinājusi prāvu pulku skautu, gaidu un viņu vecāku, kas liecināja par labo gribu un apņēmību arī svešumā neaizmirst to, kas mums kādreiz dzimtenē bija tuvs un dārgs. Šogad pie šīs eglītes piemērotu runu teica L. k. o. kavalieris pltn. A. Breņķis.

Janvārī Milvokos notika arī divas mākslas izstādes — abas latviešu baznīcas sabiedriskajās telpās. Pirmo bija noorganizējusi Milvoku ev.-lut. draudze, un tajā piedalījās tēlnieks Miķelis Geistauts un viņa dzīvesbiedre glezn. Berta Geistaute, otru rīkoja Sv. Jāņa draudze, un tajā Margarita Kovaļevska rādīja savus jaunākos darbus. Abas izstādes bija labi apmeklētas, abās mākslinieki pārdeva daudz darbu. Protams, vislielākais „noiets' bija M. Kovaļevskai. Izstādes laikā viņa pārdeva 26 gleznas (no 50), bet dažas dienas pēc izstādes — vēl trīs. Tā kopā 29 gleznas turpmāk rotās Milvoku tautiešu — mākslas mīļotāju dzīvokļus.

Ar interesi jāvēro, cik ilgi Milvoku latviešu „pagastā" pastāvēs šī „augstā konjunktūra" gleznu tirgū? Še ir kāds ducis tautiešu, kuŗu gleznu kollekcijās atrodas ap 40—50 darbu, bet kāds otrs ducis ar 20—30 gleznām. Zeņu, Mintiku, Krūmiņu ģimeņu, Jāņa Ķēniņa, Augusta Medņa u. v. c. dzīvokļos pie sienām burtiski vairs nav brīvu vietu, kur piekārt vēl kādu gleznu! Taču jauki, ka viņu piemēram rodas jauni sekotāji un pēdējā laikā gleznu izstādēs pircēju pulkam pievienojas arvien jauni vārdi. Par to jāpriecājas ikvienam, jo tā ir zīme, ka mums vēl joprojām ir tuva gara kultūra un šīs kultūras izpaudumi, ka mūsu sirdis joprojām pukst mākslai un daiļuma centieniem.

Vienlaicīgi ar M. Kovaļevskas gleznu izstādi kultūras darbā ļoti rosīgā Sv. Jāņa draudzes dāmu komiteja bija noorganizējusi arī rakstnieku pēcpusdienu. To ar klavierspēli ievadīja mūzikas students Andris Zvērs, bet plašākā referātā valodniece un esejiste Valerija Baltiņa klausītājus iepazīstināja ar mūsdienu literātūras problēmām un dzejnieku centieniem. Biminita Grunde, kas nesen sekmīgi debitējusi ar pirmo grāmatu bērniem (Saules un sala grāmata), nolasīja no tās kādu fragmentu. Vēl savus darbus lasīja M. Kovaļevska, V. Nollendorfs, Astrīde Ivaska un milvokieši — J. Vanags un J. Rumpēters. Astrīde Ivaska nolasīja arī dažus nesen traģiskā nāvē mirušā jaunās paaudzes dzejnieka Jāņa Klāvsona dzejoļus. Sarīkojums deva labu ieskatu mūsu rakstnieku jaunaudzes darbā un sasniegumos, bet daudziem klausītājiem liels traucējums likās vairāku autoru plašie paskaidrojumi, kādēļ viņi vienu vai otru darbu rakstījuši, ko tajā gribējuši pateikt u. t. t.

Otrs plašāks rakstnieku vakars notika, atceroties prezidenta K. Ulmaņa Draudzīgo aicinājumu. To rīkoja Pulkveža Kalpaka latviešu skola, iekļaujot rakstnieku vakaru savas darbības 15 gadu atceres sarīkojumu virknē. Skolas pašreizējais pārzinis A. Bolšteins atgādināja, ka tā darbu sākusi 1951. g. janvārī, toreizējās Viskonsīnas LB prezidentes Laumas Kasakas un kādreizējā tautskolu inspektora V. Krēļa ierosinājumā. Pēdējais arī bijis pirmais skolas pārzinis. Vēlāk skolu vadījusi Anna Zepe, Berta Stakle (visilgāk, no 1952.—60. g.) un H. Misiņš. Kopš 1962. gada februāŗa skola ļoti ērtas un piemērotas telpas par brīvu ieguvusi Milvoku ev.-lut. draudzes un Sv. Jāņa draudzes kopīgajā latviešu baznīcā, un kopš šī laika skolas pārzinis ir A. Bolšteins. Skolu 15 pastāvēšanas gados apmeklējuši 300—350 audzēkņu, bet pašreiz tajā mācās 92 bērni. Skolu sveica Milvokos šogad prezidējošās organizācijas — Sv. Jāņa draudzes pr-ks V. Gailāns un bij. audzēkņu pārstāve Maija Lapiņa. Viņa nesen beigusi universitāti un apsveikuma uzrunā izteica prieku arī par latviešu skolā gūto zināšanu pūru. Veco strēlnieku b-bas pārstāvis H. Kreicers skolai pasniedza skaistu velti — A. Cera zīmētu pulkveža Brieža ģīmetni, kuŗu skolai dāvina vecais strēlnieks V. Berģis, ko milvokieši pazīst kā dedzīgu latvisko centienu un pasākumu atbalstītāju. (Jāpiemetina, ka skolas telpas jau rotā skaista pulkveža Kalpaka ģīmetne, kuŗu zīmējis Visvaldis Rumpēters). Priekšlasījumā par audzināšanas mērķiem skolu darbinieks H. Kreicers uzsvēra, ka jāaaudzina — darbam un latviešu tautas brīvības atgūšanai. Vecāku padomes pr-dis E. Šļaukstiņš pateicības vārdos ar gandarījumu atzīmēja visas Milvoku latviešu sabiedrības atbalstu un atsaucību skolas darbam un uzsvēra, ka pašreiz skolas darba sekmīgai turpināšanai nav nekādu praktiskas dabas šķēršļu. Sekoja rakstnieku vakars, kuŗā savus darbus lasīja V. Krāslavietis, J. Širmanis, O. Jēgens, O. Cakars (lugas fragmentu), V. Pelēcis un J. Rumpēters. Vairākas komponista Vald. Ozoliņa dziesmas nodziedāja Marta Cakare ar Ināru Prūsi pie klavierēm. Dienu vēlāk latviešu baznīcā notika pateicības dievkalpojums, kuŗu vadīja abu draudžu mācītāji Ed. Putniņš un A. Kalnājs, bet dziesmām kuplināja M. Cakare un skolēnu koris A. Cera vadībā.

Milvoku latviešu katoļu draudzes sarīkojumā notika pianista V. Treimaņa un vietējā tenora A. Kittas koncerts.

Tā 1966. gads Milvokos ievadīts ar intensīvu un vērtīgu mākslas un kultūras darbu!

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

ŅUJORKA

● Latviešu preses biedrības valdes sēdē 29. janvārī Ņujorkā nolēma rīkot rakstnieku pēcpusdienu Jonkeru baznīcas zālē 27. februārī plkst. 12.30. Aicināti piedalīties visi Ņujorkas un apkārtnes rakstnieki un dzejnieki. Piedalīšanās laiks ierobežots: dzejai 3 minūtes, prozai 10—15 minūšu. Ieeja pret ziedojumiem. Valdes sēdē pārrunāja arī iespējas rudenī rīkot rakstnieku kokteiļa pēcpusdienu, iespējams ārpus Ņujorkas.

● Ģen. Goppera balvu par 1965. gada darbiem jaunatnei literātūrā, mūzikā un tēlotājmākslā piešķirs 2. aprīlī Carnegie Endowment telpās, 345 E. 46. ielā Manhetenā. Šis būs Goppera fonda valdes rīkotais sarīkojums ģenerāļa 90. dzimšanas dienas atcerei.

● Spītējot sliktajiem laika apstākļiem, Dzidra Treimaņa un Anatolija Bērzkalna garīgās mūzikas koncertā Jonkeru banīcā bija ieradušies ap 130 apmeklētāju. Daļa ieejas karšu bija iepriekš pārdota, un vērtējot pēc tām, vismaz puse no paredzētajiem apmeklētājiem sniegputeņa dēļ bija palikuši mājās. Atlikums — ap 350 dol. — Jonkeru dievnama izbūvei.

I.

ČIKAGA

● Čikagā 5. un 6. februārī Latviešu nama telpās — 4146 N. Elston Ave — notiks ASV vidienes apgabala kultūras dienu konference. Sestdien, 5. februārī, plkst. 9 no rīta reģistrēšanās; plkst. 10 — 1: atklāšana un pirmais cēliens (Kutūras rosmes latviešu centros un organizācijās); plkst. 2—5: otrs cēliens (Latviešu zinātnes un mākslas; Jaunrade); plkst. 7 vakarā: ilggadējo skolotāju un rosīgāko biedrību godināšana, Ņujorkas kokļu un dziedātāju ansambļa koncerts. Svētdien, 6. februārī, plkst 9 — 12 dienā: trešais cēliens (Latviskā audzināšana ģimenē, skolā, draudzē, organizācijās), plkst. 12.30—1.30: Kultūras darba vadlīnijas, atzinumi, konferences nobeigums. — Konferencē un aktos aicināts piedalīties ALAs pr-dis prof. P. Lejiņš, sniegt ievada referātus atsevišķās nozarēs aicināti Dr. P. Norvilis, V. Hazners, U. Grava, V. Vīksniņš, J. Bičolis, prof. E. Šmits, H. Kreicers, Dz. Bērziņš, I. Cēbere u. c. Konferences telpās būs K. Ķezbera sakārtota 1965. gada latviešu grāmatu skate. Apakšējā zālē abās dienās būs atvērta tēlotājmākslas un daiļamatniecības izstāde. Tuvāka informācija pie V. Vīksniņa, 4902 W. Melrose St., Chicago, Ill. 60641; tālr. (312) AB 2-4780. Vēlama konferenču dalībnieku iepriekšēja pieteikšanās.

D. V.

BAFALO

● „Turaties kopā, paliekat pie Dieva," bija galvenais motīvs bīskapa A. Lūša svētrunā Bafalo draudzei vakara dievkalpojumā 28. janvārī, kas notika latviešu ev.-lut. draudžu pārvaldes darbinieku konferences nobeigumā un sakrita ar mazās draudzītes 15 pastāvēšanas gadiem. Sākuma liturģiju ievadīja bīskaps A. Lūsis, piedaloties prāvestiem Veinbergam un Turkam. Arī svētrunu teica bīskaps A. Lūsis; lūgšanu — prāv. J. Šēfers, bet beigu liturģiju — svētīšanu A. Lūsis, piedaloties mācītājiem A. Dūmiņam un J. Vējiņam. Svētrunā bīskaps A. Lūsis uzsvēra, ka nekas cilvēku dzīvē un attieksmēs nevar mainīties, ja nemainās paši cilvēki. Pēc dievkalpojuma baznīcas zālē bīskapu draudzes vārdā apsveica pr-ka vietn. A. Smiltiņš, bet dāmu komitejas pr-ce E. Paozola pasniedza ziedus. Krāšņas rozes ar sveicieniem viesim vēl nodeva korporācijas Latvia (kuŗas filistrs ir A. Lūsis) Bafalo grupas vecākais P. Gailītis. Pie dāmu komitejas klātā kafijas galda draudzi jubilejā sveica Bafalo katoļu draudzes pārstāvis J. Kāposts, latviešu kluba pr-ks J. Ozoliņš, no jaunatnes pulciņa I. Ziediņš. Par mācītāja J. Vējiņa neatlaidīgo darbu runāja A. Smiltiņš, pasniedzot aploksni, bet ziedus E. Paozola. Par ziediem un sirsnīgo uzņemšanu visiem pateicās bīskaps A. Lūsis, tāpat mācītājs J Vējiņš. Interesantus epizodus no savas dzīves pastāstīja prāvesti J. Turks, J. Šēfers un A. Veinbergs. Vakara dalībnieki noskatījās krāsu filmu — archibīskapa prof. K. Kundziņa ievešanu amatā, tāpat svarīgākos notikumus prof. K. Kundziņa vadītās Sietlas draudzes dzīvē.

Nesenās impresijas...

Pārnesums no 4. lpp.

Ja nu kāds īpaši svarīgs un maz iztirzāts temats būtu referāta veidā priekšā ceļams, ar priekšu tāds saņemams. Bet — ko līdz uzklausīt mudinājumu iedziļināties elektroniskās mūzikas skaņās, meklēt tajās latviskā ieskaņas, kad tai pašā laikā daudzi jo daudzi nav paša ausīm dzirdējuši, kā skan senā latviešu kokle, ko tā izteic un ar ko tā atšķiŗas no citu tautu spēlējamiem mūzikas rīkiem?

Lai cik gudri topam, lai cik apaugļoti veidojamies starptautiskajās vai nacionālajās akadēmiskajās atziņās, tad, neattīstot tīri latviešu tautai piemītošās specifiskās izjūtas un garu, mēs ātri pazudīsim pasaules sniegputeņos.

Šī raksta nolūks nav sagraut mūsu kultūras darbu vadītāju godu, vai noliegt līdz šim jau padarītā nozīmi, bet — vērst uzmanību uz kādas letarģijas tuvošanos, pret ko izmisīgi cīnās mūsu jaunā paaudze, svešas zemes ceļus staigādama. Vēlēšanās ir pat uzsvērt un ALAs kultūras biroja darbu salīdzināt ar āboliņa gubas kraušanu tīrumā. Tiek dzīti mieti, tiek liktas krāvuma kārtas, tiek kārtis pāri sietas. Pēc tam ar mīlestību un rūpi padarītais veikums ar stutēm nostutēts.

Droši sakāms, ka šie „pārējie" krēslos sēdētāji ir sevi par stutes kokiem pienesuši, bet steigā gar grāvmali glīti sānis nokrauti. Kas to lai tā tieši pasaka? Tādēļ sirds un prāts ir bieži nemierīgs, — vai tik nikni vēji neizraustīs pašu krātuvi, vai tik aukstā ziema nepārklās šo pašu āboliņa gubu ar palsa sniega segu, garāmgājējiem par nepelnītu izsmieklu? Lai Dievs mūs no tā pasarga!

Leonīds Linauts

TOWN & COUNTRY
REAL ESTATE LTD.
V PALMA PĀRSTĀVIS
377 Glengarry Ave., Toronto 12, tel. 782-7246

NEMAKSĀJIET VELTI ĪRI. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPĒRCIET PAŠI SAVUS ĪPAŠUMUS!

Danforth — Broadview: Divstāvu atsevišķa 6 istabu māja, 2 virtuves, 2 vannas istabas, moderna apkure. Kopējā cena $13.900, iemaksa $1.900.

Avenue Rd. — Lawrence: Atsevišķs 5 istabu dubultķieģeļu bungalovs, lielas istabas, ūdens - eļļas apkure, garāža. Kopējā cena $17.900, iemaksa $4.000.

Avenue Rd. — Lawrence: Atsevišķs 5 istabu dubultķieģeļu bungalovs ar pagrabā izbūvētu dzīvokli, ūdens - eļļas apkure, garāža. Kopējā cena $18.900, iemaksa $3.900.

UZTICAMIEM MĀJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM IZTRŪKSTOŠO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVINIEKIEM UZ 6 GADIEM UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVĒLĒ VISĀ PILSĒTĀ.

PIERMEIS DANCS

ROKENROL DANCDEMS, UZRAKSTĒJS KRIŠS ĶEPAL

Es nezin, kas i izdomējs dancšan un balls, bet man tā vie liekes, ka tas i bijs viens no ventiņ pus. Ja jau ventiņ bij piermē, kas iemācjēs laist plosts un izdomēj tik smalk ierīc kā Piltens bezmer, ta kāds no viņ senčem būs nācs uz domēm pa dancšans mäksl. Līdz ko Kolumbs atrad Amērik, uzrēz viss vēstur grāmats bij pilns a rakstem pa to, cik viš lab to izdarējs, bet nevienē grāmatē nav skaidr patēkts, kas atrad dancšan un kurē vietē notik piermē ball. Varbūt, ka piermeis dancs bij polnēz, jo to vis zin no gāl, ka jau senēs laikēs Iev bij pajēms Ādam aiz rok un izveds ārē no Pardīz dārz. Ādams gan bij tūrjēs pret, bet Iev ātrāk neatslaižes, līdz Ādams no dārz ārē gan. Un ta no liel priek Iev uzrēz sācs grieztes uz riņķ. Tas, laikem, būs bijs valcers, taisn tā, kā mēs to darej pressāns ballē.

Tā tik bij vien lab dancšan. Vis cilēk, rokēs saķēršēs, izstaigjēs pa Latvieš nam trepēm no apakš uz ogš un no ogš uz apakš. Tik dodzs smuks mētans es ilg nebij redzējs, un man sierc sāk doztēs kā jons kumeļš pa pļav. Es viņ apturēj tik pēc piektē jeb sestē bols glāz, ko es salēj iekšē a visēm apelsīn mizēm. No tād veslībs un spēk dzērien man sarādēs tik dodz dūš, ka es tūliņ metēs danč vierplē iekšē un sāk šibrēt uz visēm pusēm. Otrē dienē man tāpat kā vecēs laikēs gāl i apsiet akal a slap dviel, kājēs liels tulzns un kabtē tukšs nods maks.

Tur nav ko smiet, jo tād dancšan nemaz nav tik niek liet. Man vēl tagad okst drebuļ skrien pa kolēm, atcērties, kā man gāj a piermē danc. Tas bij tanē laikē, kad mums abem a Miķel Cukurbiet sāk ogt bārd un māts mums atļāv iestātes pažarniekēs. To mēs ab a izdarēj, un tā Miķels ātr vien tik pa špricman. Bet man tē ūdeņ laistšan tik viegl negāj, un tālab man bij vienmēr jātur treps, la Miķels nenokrīt un nesasmērē sov ķiver. Tāds kopīgs darbs mūs vēl vairāk saved drogos. Mēs ab bij kā nagls klāt visēs pažarniek ballēs. Bet tov nelaim,— cit gāj danct un lakstjēs a mētam, bet mums bij jāķer rokē vis, kas bez biļet lec pa žog pār va cor strikem līd iekšē. Lielē pažarniek mums uzsoc: „E, puiks, nemaisēs pa kājem un stāv pie ratēm. Jums abem vēl piens aiz lūp."

Cik ilg tā stāvs pie ratem, un tā mēs apskatjēs sovs lūps. Miķels izskatej man mut no iekšpus un no ārpus, un es viņem, bet nekād pien neatrad. Tālab mēs nospried, ka mums a jāiet danct. Mēs papriekš noskatjēs, kā cit to dar, un ta aizgāj krūmēs aiz žog samēgnāt. Vis gāj dikt lab, un a priecīg prāt mēs gāj uz danč plac. Prāger sāk pūst savēs ragēs umpampā, umpampā, un mēs redzēj, ka puiš sarausť bikss un nesas uz to pus, ku mēts sēdej rindē kā zvierbeļ uz telpon drāt. Es apskatjēs, va man vis pogs i ciet un va nods maks nav izkrits, bet Miķels šņorēj kurps. Līdz ko mēs bij sariktjušies uz iešan, prāger apstājes pūst, it kā ūden mutē ieņēmuš.

Pēc laiciņ bundznieks sāk sist pa bung adēm un iesbļāvēs, ka nu būs dām valcs. Mēs ab a Miķel izslējēs taisn kā miet un nezinēj, ko tagad dārt. Te uzrēz es redz, ka vien mēt a puķain klēt nāk taisn man viersē. Lab, ka es laikē atcērjes, ka man jāiet paskattēs, va kāds rezgals nav izlaids manam ritnam gais. Vien lien bij gan bišk miksl, un tūlin to uzpumpēj. Te uzrēz viens man uzsit uz plec: „Kriš, es redz, ka tev a to dancšan vēl lab negrib sāktes. Man kādrēz tā pat, tālab še — ierauj bišk bulderjāņs. Tas nomierin prāt un piedod vīr dūš." — Tas bij pas brandmajors Plēk Jorans.

Es nezin, va tie bij Joran buldurjāņ, va prāger smukē muzik, bet dūš man radās. Es sadēj pa dēļ grid uz to pus, ku sēdēj mēts, un taisjēs pie tās piestāttēs. Bet ta uzrēz, kā no zilem mākņem nokrits, viens cits man priekšē un es paliek tukšē.

Tā jūs redz, ka dancšan vecēs laikēs mūs pusē nemaz nebi bi tik vienkārš liet. Tagad cilvēk i dodz gudrāk un nemoks a visād Pardiz dārz griešnēs un staigšan pēc notēm.

Iziet tik uz plac un sāk visād gortēs, pa laikam pacilē kājs, la nenotierpst, un nopuren kā vist spārns. Rezēm sievieš saroj brunčs uz ogš un sāk liektes gar zem, bet vīrieš tik sit knips un airjēs a rokēm, kā mēs kādrēz a plostem cēlēs pār pa Vent. Ja to būt zinājs agrāk, es pa dancšans maksl nebūt izdevs dzīv nod. Bet ko tu var dārt, šinī zemē vis kas maksē nod, pat tas, ko piedāvē pa brīv.

Tā vienrēz mans telpons zvan kā modnātāj pulkstens tik tālab vien, la patēkt, ka man i laimīgs numers un es pa brīv va iet uz danč skol. Tād laim es vēl nebij dzierdējs un tālab otrē dienē kā mazē naglin bij laikē klāt. Pie dorēm man gan viens resns onkuls noprasēj, kas es tāds, bet līdz ko es patēc, ka manam telponam i laimīgejs numers un es atnāc pa velt mācītes danct, viš saķer man rok un no priek gandrīz izrāv no plec. Pēc maz laiciņ viš atved tikpat smuk mētan kā Džīn Lolbridžit un patēc, ka viņ man iemācs vis, ko vien es gribs zīnt. No skoltājem man vienmēr i bijs dikt bail, jo tie vis man i plūkuš aiz matēm, rāvuš oss nost, dzinuš uz kaktem un citād mocjuš. Bet Sūzij, man jonē dejs skoltāj, bij kā eņģels: „Liec sov kājiņ šite. Tagad nāc uz man pus. Neskones — apķer man ciešāk. Tā, tā. Nu i pavisam lab. Tu jau dancē kā īsts sieržlozējs. Viss mēts pagībs, līdz ko tu parādsēs danč placē. Vēl tik pārs stundiņs tev jāpamācēs un tu būs vunderfil."

Taisn tā viņ tēc a tam resnam onklam, kas mūs pēc stunds akal sagaidej. „Nu, tu redz, cik dzīv i lab, tik bišķ i jāprot. Mēs tev vis iemācēs, tik parakst šito papīr, ka tu to grib dārt un iedo desmit dolār. To citu tu vārs samakst vēlāk."

„Bet — mans laimīgejs telpon numers"... es gribēj tēkt — pa brīv, bet palik pusceļē.

„Ja jā. Šorēz jau mēs tev nod nepras, bet tu pats redz, ka Sūzij tēc, ka tev vēl tik jāpamācēs. Tu zin — jāpancē," resnais onkuls piemiedz ac.

„Sūzij"— es isoces, un man aprēb gal. Es paķer spalv un parakst.

Nākošē reizē, ka es atnāc mācīties danct, tas onkuls manei rokei lik mier un Sūzij vietē man saķer viņs vecmāmiņ. „Tu i patris mēneš lāgum un neaizmirst, ka tu jāsamaksā 199 dolār un 95 cent," viņ notēc stingrē balsē un sāk man tramdīt pa istab no vien stūr uz otr.

Tagad es saprat, dancšan gan nebūs niecīgs neviens īsts ventiš, bet tas būs sācies torēz a tiklab polnēz, kad Iev izved Ādam no Pardiz dārz.

Krišs Ķepal

Latviete raksta par spokiem

„THE WANDERING SPIRITS" BY EMILY GREENBERG, VANTAGE PESS IZDEVUMS NUJORKĀ, 1965. GADĀ

Pērnruden zemē, kurā, pēc avīžu ziņām, vēl tagad mīt ragans un burvji, apvienoti savā veidā „arodbiedrībā" (nesen Anglijā dižragana salaulāta ar burvju karali), angļu valodā radusies 189 lappušu bieza spoku stāstu grāmata „The Wandering Spirits" („Klīstošie gari"), kuru sarakstījusi Londonā dzīvojoša latviete. Autore Emīlija Grīnberga, kā vēstīts grāmatas apvāka mugurpusē, dzimusi Rīgā, kur beigusi Latvijas universitātes tautsaimniecības fakultāti, pēc tam strādājusi dažādās valsts un pašvaldības iestādēs, arī Dzelzceļu virsvaldē, un nodarbojusies ar žurnālistiku. Savā grāmatā viņa izmantojusi gan Latvijā dzirdētos senos nostāstus par pārdabiskām parādībām, gan ievījusi pēdējos desmit gados trimdā dzirdētos.

Grāmatas autore Emīlija Grīnberga. Aiz šī pseudonima slēpjas mirušā Latvijas ev.-lut. baznīcas prāvesta Edgara Berga atraitne Konstance Berga.

Kaut arī kāds latviešu laikraksts „The Wandering Spirits" reklāmējā kā sensācionālu, lasītājs tajā nekā sensācionāla neatradīs. Tā nav lēta triku virkne, kuru E. Grīnberga savērusi, bet ar apslēptu humoru interesantā stāstījumā lasītāja priekam un izklaidei sniegti divu draudzeņu — Emīlijas un Henrietas — piedzējumi garu pasaulē. Tie lasāmi ar smaidu, kuru īpaši izraisa stāstītājas tīri pētnieciskā ziņkāre, ar kādu viņa pieiet savas draudzenes Henrietas pārdabiskajiem vērojumiem un vēstījumiem. Emīlija nelokāmi apņēmusies pat sastapties ar Henrietas „mājas spoku". Kaut draudzene to negrib pieļaut un cenšas Emīliju ar interesantu spoku epizodu atstāstījumu novirzīt no nodoma, iecirtīgā Emīlija neatlaižas. Grāmatas pēdējais, 13. stāsts vēstī, kā viņas ziņkāre tiek apmierināta. Tas tad notiek tik šermuļainā veidā, ka Emīlijai vēlēšanās vēl saskarties ar spokiem ar to pašu, šķiet, pārgājusi.

Autore savu darbu cēlusi kā tornīti, kulmināciju sasniedzot pēdējā stāstā. Intereses pavediens ar ik nodaļu kļūst spilgtāks, intrigē vairāk. Valoda raita, viegli lasāma, vietumis gan izteiksme drusku neangliska, nebūtu kaitējusi rūpīgāka rediģēšana. Taču aprādītais trūkums netraucē lasītāju. Patīk lietišķais, mazliet pasausais stils un sentimentālitātes trūkums; tajā, varbūt, slēpjas šīs spoku stāstu grāmatas pievilcība. Laba lasāmviela atpūtas brīžiem.

S. Sniedze

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
491 College Street, Toronto 4, Ont.
Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ
līdz .... uz .... mēnešiem uz šādu adresi:
Adrese: ....
Mr., Mrs., Miss ....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ ....
.... abonementa uzsākšanai / pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)
Paraksts ....
Abonēšanas maksa: $ 1.50 par 1 mēn., $ 4.50 par 3 mēn., $ 8.50 par 6 mēn., $ 16,00 par gadu.
SAV. VALSTĪS sazināties ar:
V. IRBI, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y., 10466.
JĀNI LĀCI, 33 - 27 - 91st. Street, Jackson Hts, 72 N. Y.
A. LIBIETI, 2528 W. Becher St. Milwaukee 15, Wisc.
J. EZERGAILI, 12102 Miles Ave, Cleveland 5, Ohio.
V. HERMANI - DALY, 368 Heine St., Elgin, Ill.
V. MIĶELSONU, 426 N. Prairie Ave., Kalamazoo, Mich.
V. ZIRNĪTI, 4771 - 3 Mile Rd., N. E., Grand Rapids, Mich. 49-05.
J. KONOPORI, 928 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa., 19147.
R. Dīķi, R. 2, Waverly, Ohio.
J. LAZDIŅŠ, 5530 Indianola Ave., Indianapolis 20. Ind.
KANADĀ:
J. GAILĪTI, 12 Green Meadow Rd., Hamilton, Ont.
J. ZARIŅŠ — 113 Lanark St., Winnipeg, Man.
H. GREBLI, 85 Maple St., St. Catharines, Ont.
R. EPNERI, 59 Langarth St., E. London, Ont.
J. RONI, 55 Woodward Ave., Brampton, Ont.

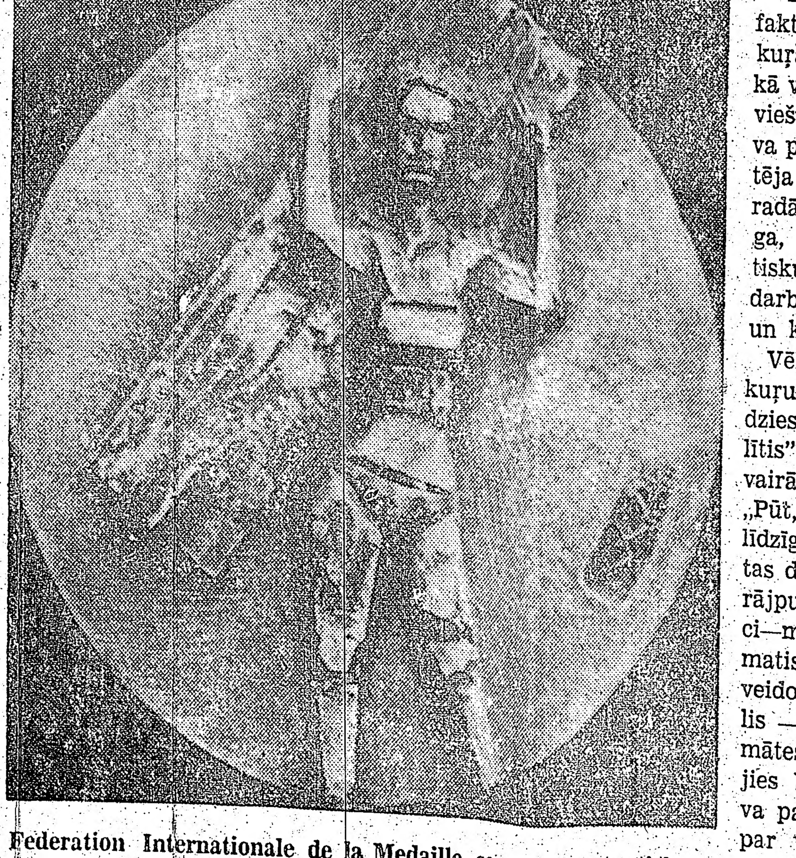

Federation Internationale de la Medaille saucas starptautiska organizācija, kas aptver mākslinieciskо medaļu metu zīmētājus, techniskos izgatavotājus, arī kollekcionārus un visas pārējās nozares, kas saistās ar dažādām medaļām. Šī organizācija rīko arī starptautiskas sanāksmes — kongresus un izstādes. Šogad tāda notiks Atēnās, Grieķijā, laikā no 5. — 9. aprīlim. Tajā ar 3 medaļu atlējumiem bronzā piedalās arī mūsu pazīstamais tēlnieks Augusts Kopmanis, kas ir minētās organizācijas biedrs un pēdējā laikā pievērsies arī medaļu gatavošanai. Attēlā redzama viena no A. Kopmaņa medaļām, kas uzņemta Grieķijas izstādē.

Dzimtenē 1966. gada 11. janvārī mirusi mūsu filistre

DOC. DR. MED.

Marta Vigante

Dziļās sērās

KORPORĀCIJA VARAVĪKSNE

KANADAS KOPAS

Raiņa dzīve un darbi

(Pārnesums no 3. lpp.)

savu pienākumu izcelt un attīstīt mūsu puspasakaino, pusteiksmaino — arī pēc Pumpura aizmirsto — Lāčplēsi un ielikt viņā latvju tautas un valsts idejas; tāpat es aiz tām pašām pienākuma jūtām centos darīt dzīvas un ievest mūsu garīgā ietversmē mūsu pasakas un tautas dziesmas, piegriežoties mūsu bāreņu - varoņu kultam (Zelta zirgs), mūsu veļu teikām (Spēlēju, dancoju), mūsu joku pasakām (Mūsu ķēniņš), mūsu tautas dziesmām (Pūt, vējiņi un Krauklītis sēd ozolā). — Kas stāvētu ārpus mūsu sfēras un to uzlūkotu, tas gan nodomātu, ka viņš skatās kādā burvīgā ainā."

Lugas „Indulis un Ārija" sižets ņemts no vēstures un teiku materiāliem, kas pauž par kuršu vēsturiskajām cīņām. Embūtes kuršu virsaitis Indulis, kas iemīlas sava ienadnieka, Kuldīgas pils vācu komtūra meitā Ārijā, nonāk asā konfliktā ar sevi: vai nu atteikties no savas tautas un iet kopā ar Āriju, vai aizmirst mīļoto meiteni un palikt pie tautas. Indulis nespēj atteikties ne no Ārijas, ne tautas. Viņš mīl abas, un tāpēc rodas traģēdija: Indulim jāiet bojā. Šai darbā dzejnieks izvirza lugas centrā problēmu: kas augstāk stādāma — atsevišķa individa personīgā dzīves laime vai tauta un tās liktenis? Rainis jau „Ugunī un naktī" pasvītroja, ka tautas dzīve ir lielāka par katra lielākā varoņa negaro dzīvi. Tāpēc arī Indulim jāiet bojā. No lugas pārējiem varoņiem jāmin leišu virsaitis Mintauts un Kuldīgas komtūrs Berneks fon Hērens, Ārijas tēvs, visas vēsturiskas personas. Par šo lugu Rainis pats teicis: „Vēsture — Livonijas chronika deva dažus faktus un pat tēlojumus, un teika, kura ne velti bija uzglabājusies kā viena no ļoti nedaudzajām latviešu vēsturiskajām teikām, deva pat personu vārdus, arī ārkārtēja parādība mūsu teikās." Tā radās šī teiksmaini vēsturiskā luga, kas kļuvusi par nacionālpolitisku, mūsdienu uztverē baudāmu darbu. Šī luga tulkota arī vācu un krievu valodā.

Vēl minama īpaša grupa lugu, kuru sižeti ņemti no mūsu tautas dziesmām: „Pūt, vējiņi," „Krauklītis" un „Spēlēju, dancoju." Visvairāk izrādītā Raiņa luga ir „Pūt, vējiņi," kas sacerēta pēc līdzīgas, visiem pazīstamas tautas dziesmas, kurā bravūrīgs dzērājpuisis nolūko sev kurzemnieci—malējiņu. Te nav nekā drāmatiska, tādēļ Rainis sižetu pārveidoja: klāt nāca jauns apstāklis — Uldis atsakās no iecerētās mātesmeitas Zanes, jo ieskatījies bārenītē Baibā. Pēdējā kļuva par lugas centrālo personu, par vienu no drāmatiskākajiem tēliem Raiņa lugās. Tā ir dziļa mīlestība, kas plosās Baibas krūtīs, jo viņa nonāk starp divām siržu ugunīm, divām mīlestībām: viena ir uz Gatiņu, garīga maiguma apdvesta; otra uz Uldi, erotiski kaislīga. Šis trijstūris atgādina Blaumaņa lugā „Ugunī" tēloto Kristīni un viņas divas mīlestības — uz lēno, kautrīgo Akmentiņu un kaislīgo Edgaru. Bet atrisinājumā starpība liela: Blaumaņa Kristīne noliek savas vieglās dienas un aiziet pie trakuļa Edgara, bet Raiņa Baiba nelaimīgās mīlestības dēļ aiziet pati bojā.

Rainis šo lugu sacerējis tautas dziesmu pantmērā, kas labi pazīstams un viegli rit, bet nav gluži piemērots smagiem drāmatiskiem pārdzīvojumiem. Rainis tomēr ticis pāri šīm grūtībām, vietām ar tautas dziesmu stila imitācijām, bet tas nav manāms. Lielais darbs rit gludi un lasās kā viengabalains lējums.

Par Raiņa drāmatiskā talanta augstāko sasniegumu, manuprāt, minama drāma „Jāzeps un viņa brāļi." Luga iznāca 1919. gadā, kad Rainis vēl dzīvoja Šveicē, bet uz skatuves parādījās 1920. gada 17. novembrī, kad Rainis ar Aspaziju jau bija atgriezušies Latvijā. Tā bija 18. novembra svētku izrāde un guva ļoti lielu piekrišanu. Arī vēlāk lugai bija labi panākumi.

Ar šo lugu Rainis iezīmēja jaunu sasniegumu latviešu drāmas rakstniecībā: tā sacerēta saistītā dzejas valodā, bet vietām, īpaši monologos, kļūst par krāšņu dzeju. Sižets ņemts no Bībeles, no Vecās derības pazīstamā stāsta par Jēkabu un viņa 12 dēliem. No tiem īpaši izceļas Jāzeps, kuru tēvs mīl vairāk par citiem, jo jaunībā Jāzeps — sapņotājs bija maigs un mīļš. Citi brāļi tāpēc viņu ienīst, grib viņu nokaut un iemest bedrē. Vēlāk Jāzeps nonāk Ēģiptē, kur tiek godā un slavā. Kad uznāk bada gadi, pārējie 11 brāļi nāk lūgties maizes pie Jāzepa. Viņi to nepazīst, jo Jāzeps parādās kā nikns un bargs tiesnesis. Bībeles sižetu autors padziļinājis, īpaši parādīdams atsevišķa individa (Jāzepa) nostāju pret pūli (brāļiem), kas viņam darījis pāri. Jāzeps tagad varētu atriebties, jo nav nekā aizmirsis. Nodevīgie brāļi tagad ir viņa rokās, atriebes gars ir pamodies. Dzejnieks lielā saspindzinājumā tēlo Jāzepa dvēseles cīņu starp atriebi un piedošanu. Jāzeps saka: „Es dziļāk zemojos kā cilvēks drīkst, Man augstāk jāceļas kā cilvēks spēj." Beidzot Jāzeps dodas pazīstams un piedod brāļiem.

(Turpinājums sekos)

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

Katru svētdienu — Sauciens no Golgatas dievkalpojumi ar priekšnesumiem pl. 7 vakarā Latviešu namā. Visi laipni ielūgti.

4. februārī — Nakts latīņu kvartālā, studentu karnevāls 958 Braodview Ave., Igauņu namā.

5. februārī — pl. 7 vak. Pankūku balle Latviešu namā, Toronto. Rīko nama dāmu komiteja.

6. februārī, plkst. 5 p. p. Sv. Andreja baznīcas telpās 14. Gaujas gaidu un 72. Rīgas skautu vienību gada svētki.

11. februārī mākslinieku vienības „Latvis" gadskārtējais karnevāls „Jukums smukumā" Columbus zālē.

24. februārī, pl. 8 Latviešu namā Reliģiski - ētisku pārdomu vakars. Māc. R. Ekšteins runās par tematu: „Kāpēc es ticu Dievam."

26. februārī — Daugavas Vanagu karnevāls Latviešu namā.

5. martā — plkst. 8.30 čellista Ingus Nāruna koncerts Latviešu nama zālē. Pie klavierēm Anatolijs Bērzkalns. Koncertapvienības sarīkojums.

11. martā — plkst. 8 vakarā plkv. O. Kalpaka bataljona atceres balle Club Kingsway telpās, 100 The Queensway. Ieeja pret ielūgumiem. Rīko Toronto korporāciju kopa.

12. martā — pl. 8 vak. plkv. O. Kalpaka atceres vakars Latviešu namā.

19. martā — pl. 6.30 Latviešu kara invalīdu apvienības karoga iesvētīšana Latviešu namā.

20. martā — pl. 4 p.p. Latviešu namā Literāri - muzikāla pēcpusdiena. Jaunsudrabiņa balvas pasniegšana Margaritai Kovaļevskai. Jaunās Gaitas un Preses biedrības sarīkojums.

25. martā — pl. 8 vak. Latviešu namā viesa no Zviedrijas, PEN kluba pr-ka plkv. A. Plensnera referāts. Rīko DV Toronto nodaļa.

31. martā, pl. 8 Latviešu namā Reliģiski - ētisku pārdomu vakars: „Kas bija un ir Jēzus Kristus?" Māc. R. Ekšteins.

16. aprīlī — pl. 8 vak. Sv. Andreja latv. ev.-lut. draudzes koŗa 14. gadskārtējais koncerts Sv. Andreja baznīcā.

16. aprīlī — pl. 7.30 vak. DV futbolistu balle Latviešu namā, 491 College Street.

28. aprīlī, pl. 8 Latviešu namā Reliģiski - ētisku pārdomu vakars: „Mīlestība, naids, bailes, dusmas un citas emocijas." Māc. R. Ekšteins.

30. aprīlī — gadskārtējais vīru koŗa Viesturs koncerts ar balli Latviešu namā.

1. maijā — pl. 3 p. p. Igauņu namā Ģimenes dienas sarīkojums. TLB sestdienas skola.

7. maijā — plkst. 7.30 Klīvlendas latviešu koŗa koncerts Parkdale Collegiate zālē. Diriģents J. Ūdris. Koncertapvienības sarīkojums.

26. maijā, pl. 8, Latviešu namā Reliģiski - ētisku pārdomu vakars: „Dumpīgā pasaule un Dievs". Māc. R. Ekšteins.

28. maijā — plkst. 7 Sv. Andreja baznīcas telpās Toronto latviešu tautas augstskolas ģimnazijas 10. izlaiduma akts.

4. jūnijā — pl. 10 no rīta Latviešu namā TLB sestdienas skolas izlaiduma akts.

SV. KATRĪNAS

5. februārī — plkst. 7.30 vakarā Atlanta hotelī DV nodaļas gadskārtējais tradicionālais karnevāls.

Apdrošināšanās nav pilnīga, ja jums
AMERIKAS LATVIE
PALĪDZĪBAS FON
DARBA NESPĒJ
PABALSTA PLĀN
APDROŠINĀJUM
Plānā apdrošinātie pa ārstēšanās laik
cā, bet negadījumā līdz 4 nedēļām vēl
nīcas atstāšanas saņem neatmaksājam
pabalstu līdz $100.00 nedēļā, ar ko va
sāt ārstēšanās papildus izmaksas, kā
nes uzturu, īri un citus nepieciešamo
mus, kas sakrājas slimības laikā.
Jūsu veselības apdrošinājums nav p
ir tikai apdrošinājums pret slimnīcu r
Amerikas Latviešu Palīdzības Fon
niecības kasē var apdrošināties arī t
ārstu rēķiniem vien. Dalībnieka vai v
slimošanas gadījumā apmaksājamā ā
nu summa var sniegties līdz $600.00 g
Gādājiet, lai Jums un Jūsu ģimenei
nīgs apdrošinājums.
Tuvāku informāciju pieprasiet ar š
to kuponu.
LATVIAN RELIEF FUND OF AMERICA, I
P. O. Box 8857, Philadelphia, Pa. 19117, U.
Lūdzu piesūtīt man tuvāku informāciju p
stāšanās un apdrošināšanās noteikumiem
rikas Latv. Palīdzības Fondā, izmaksājam
mām un dalībnieka maksājumu likmēm.
Mr., Mrs., Miss ....
(Uzvārds un vārds)
....
(Adrese)
....

Rota, rota, skaista rota —
Kas tev skaistu darināja?
To darīja veikli pirksti,
Pati daiļa nesējiņa. (t.dz.)
ALEKSANDRS GUGĀN
rotkalis - daiļamatnieks
25 Moccasin Trail, Don Mills, Ont, tālr.

Toronto Window MFC Co.
165 CENTRE ST. E., RICHMOND HI
Piedāvā augstākās kvalitātes alumīnija logus
Izdara dažādus logu pārbūvju darbu
LABS DARBS. MĒREN
Nesaistošai informācijai zvanīt
Edvardam vai Aldonai S P R O
darbā 285-1471, mājās BA 5-5

MĒS IESPIEŽA
■ LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU
■ VIZĪTKARTES
■ DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJAD
■ KONCERTU PROGRAMMAS
■ SARĪKOJUMU BIĻETES
■ PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅ
■ VĒSTUĻU VEIDLAPAS, APL
■ GRĀMATAS, ŽURNĀLUS
Labs darbs. — Mērenas cenas.
PASŪTINĀJUMUS LŪDZAM NODOT L
LATVIJA - AMERIKĀ
491 College St., Toronto 4, O
CANADA.
TEL.: 921—7121
CODE 416

...SI SAVUS ĪPAŠUMUS!

...nce: Atsevišķs 5 istabu dubult... ...agrabā izbūvētu dzīvokli, ūdens ... Kopējā cena $18.900, iemaksa ...

...ĶIEM UZ 6 GADIEM UZ ... IZVĒLE VISA PILSĒTA.

...mūsu filistre

...ante

...ziļās sērās

...A VARAVĪKSNE

...DAS KOPAS

... darbi

... dzejas valodā, bet vietām, īpa... ...i monologos, kļūst par krāšņu ...zeju. Sižets ņemts no Bībeles, ...o Vecās derības pazīstamā stās... ...a par Jēkabu un viņa 12 dēliem. ...o tiem īpaši izceļas Jāzeps, ku... ...ļ tēvs mīl vairāk par citiem, jo ...unībā Jāzeps — sapņotājs bija ...nigs un mīļš. Citi brāļi tāpēc ...ņu ienīst, grib viņu nokaut un ...nest bedrē. Vēlāk Jāzeps no... ...k Ēģiptē, kur tiek godā un sla... ...Kad uznāk bada gadi, pārē... ...e 11 brāļi nāk lūgties maizes ...e Jāzepa. Viņi to nepazīst, jo ...zeps parādās kā nikns un bargs ...snesis. Bībeles sižetu autors ...dziļinājis, īpaši parādīdams at... ...višķa indivīda (Jāzepa) nostāju ...et pūli (brāļiem), kas viņam ...rijis pāri. Jāzeps tagad varētu ...riebties, jo nav nekā aizmirsis. ...odevīgie brāļi tagad ir viņa ro... ...s, atriebes gars ir pamodies. ...ejnieks lielā sasprindzinājumā ...o Jāzepa dvēseles cīņu starp ...iebi un piedošanu. Jāzeps sa... ...„Es dziļāk zemojos kā cil... ...s drīkst, Man augstāk jāceļas ... cilvēks spēj." Beidzot Jāzeps ...das pazīstams un piedod brā... ...n. (Turpinājums sekos)

...alendārs

...aļevskai. Jaunās Gaitas un ...reses biedrības sarīkojums.

... martā — pl. 8 vak. Latviešu ...amā viesa no Zviedrijas, PEN ...luba pr-ka plkv. A. Plensnera ...eferāts. Rīko DV Toronto no...aļa.

... martā, pl. 8 Latviešu namā ...eliģiski-ētisku pārdomu va...ars: „Kas bija un ir Jēzus ...ristus?" Māc. R. Ekšteins.

...aprīlī — pl. 8 vak. Sv. Andre... latv. ev.-lut. draudzes koŗa ... gadskārtējais koncerts Sv. ...dreja baznīcā.

...aprīlī — pl. 7.30 vak. DV fut...olistu balle Latviešu namā, ...91 College Street.

...aprīlī, pl. 8 Latviešu namā Re...iski-ētisku pārdomu va...rs: „Mīlestība, naids, bailes, ...smas un citas emocijas." ...āc. R. Ekšteins.

...aprīlī — gadskārtējais vīru ...a Viesturs koncerts ar bal... ...atviešu namā.

...aijā — pl. 3 p. p. Igauņu na... ...ā Ģimenes dienas sarīkojums. ...LB sestdienas skola.

...aijā — plkst. 7.30 Klīvlendas ...viešu koŗa koncerts Parkda... Collegiate zālē. Diriģents J. ...ris. Koncertapvienības sarī...jums.

...aijā, pl. 8, Latviešu namā Re...iski-ētisku pārdomu vakars: ...umpigā pasaule un Dievs". ...c. R. Ekšteins.

...aijā — plkst. 7 Sv. Andreja ...znīcas telpās Toronto latvie... ...tautas augstskolas ģimnazi... ...10. izlaiduma akts.

...ijā — pl. 10 no rīta Latviešu ...mā TLB sestdienas skolas iz...duma akts.

SV. KATRĪNAS

...bruārī — plkst. 7.30 vakarā ...anta hotelī DV nodaļas gads...rtējais tradicionālais karne...

Apdrošināšanās nav pilnīga, ja jums trūkst

AMERIKAS LATVIEŠU PALĪDZĪBAS FONDA

DARBA NESPĒJAS PABALSTA PLĀNA APDROŠINĀJUMS

Plānā apdrošinātie pa ārstēšanās laiku slimnīcā, bet negadījumā līdz 4 nedēļām vēl pēc slimnīcas atstāšanas **saņem neatmaksājamu naudas pabalstu līdz $100.00 nedēļā**, ar ko var samaksāt ārstēšanās papildus izmaksas, kā arī ģimenes uzturu, īri un citus nepieciešamos izdevumus, kas sakrājas slimības laikā.

Jūsu veselības apdrošinājums nav pilnīgs, ja ir tikai apdrošinājums pret slimnīcu rēķiniem.

Amerikas Latviešu Palīdzības Fonda Ārstniecības kasē var apdrošināties arī tikai pret ārstu rēķiniem vien. Dalībnieka vai viņa bērna slimošanas gadījumā **apmaksājamā ārstu rēķinu summa** var sniegties līdz $600.00 gada laikā.

Gādājiet, lai Jums un Jūsu ģimenei būtu pilnīgs apdrošinājums.

Tuvāku informāciju pieprasiet ar šo iespiesto kuponu.

LATVIAN RELIEF FUND OF AMERICA, INC.
P. O. Box 8857, Philadelphia, Pa. 19117, U.S.A.

Lūdzu piesūtīt man tuvāku informāciju par iestāšanās un apdrošināšanās noteikumiem Amerikas Latv. Palīdzības Fondā, izmaksājamām summām un dalībnieka maksājumu likmēm.

Mr., Mrs., Miss ....
(Uzvārds un vārds)

....
(Adrese)

....

Rota, rota, skaista rota —
Kas tev skaistu darināja?
To darīja veikli pirksti,
Pati daiļa nesējiņa. (t.dz.)

ALEKSANDRS GUGĀNS

rotkalis - daiļamatnieks

25 Moccasin Trail, Don Mills, Ont, tālr. 444-4033

Toronto Window MFC Co. Ltd

165 CENTRE ST. E., RICHMOND HILL, ONT.

Piedāvā augstākās kvalitātes alumīnija logus un durvis.

Izdara dažādus logu pārbūvju darbus.

LABS DARBS. MĒRENAS CENAS.

Nesaistošai informācijai zvanīt

Edvardam vai Aldonai S P R O Ģ I S
darbā 285-1471, mājās BA 5-5314.

MĒS IESPIEŽAM

- LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES
- VIZĪTKARTES
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM
- KONCERTU PROGRAMMAS
- SARĪKOJUMU BIĻETES
- PLAKATUS, DZIESMU LAPIŅAS
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS, APLOKSNES
- GRĀMATAS, ŽURNĀLUS

Labs darbs. — Mērenas cenas.

PASŪTĪNĀJUMUS LŪDZAM NODOT LAIKUS.

LATVIJA - AMERIKĀ
491 College St., Toronto 4, Ont.
CANADA.
TEL.: 921—7121
CODE 416

✝

JURIS GAILIS

Dzimis 1881. g. 25. maijā
miris 1966. g. 29. janvārī Toronto.

Sv. Jāņa ev.-lut. latviešu draudzes Toronto
PALĪDZĪBAS FONDS

Lotus

792 BATHURST ST.
(pie Bloor St.)
LE 3-3884

FLORIST • GIFT SHOP • 802 BATHURST STREET • TORONTO • PHONE 563-388...

• PUĶES • LATVIEŠU GRĀMATAS • SKAŅU PLATES • DZINTARS • KRISTĀLLS • PORCELĀNS • KERAMIKA KANADAS UN ASV LATVIEŠU DAIĻAMATNIEKU IZSTRĀDĀJUMI

Biļetes un galdiņi
PRESES BALLEI
29. janvārī, pl. 7.30 vak.
Latviešu namā Toronto.

Ināra un Arvīds Tīrums.

A U S T R A Š M I T S

DĀMU FRIZIERSALONS

737 Bloor St., W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792

VALUPE

LATVISKAS ROTAS
DIMANTI - PULKSTEŅI
Zeltkales
Aldonas KIVLENIEKS

VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ 964½ Bloor St. W., Toronto 4 Ont., tālr. 533—2837 Pautiešiem atlaide

---

VIESĪBĀM, KOMERSIEM

sagatavoju un piegādāju mājas auksto galdu, piemērotu katram gadījumam: salātus, putnus, zivis, vēžus — sākot ar $3.50 no personas.

E. BĒRZIŅŠ — 1413 Bloor St. W. tel. 536—0657, Toronto.

HIGIENISKIE PIEDERUMI VĪRIEŠIEM

Iesūtiet 25¢ par zilā zīmoga paraugiem un ilustrētu katalogu, ko piesūtīsim slēgtā aploksnē

Vārds, uzvārds ....
Adrese ....

Imperial Imports-Exports Co. Ltd.
Dept. DC, 160 Bay Street, Toronto.

ELZA PĒRKONE

Sejas un matu kopšana. Preparāti. Matu veidošana, krāsošana, ilgviļņi. Ik dienas.

DEBORAH—ANN'S Beauty Salon
1 A Browning Ave., HO 5—5198, Toronto.

A. EGLĪTIS — T. V RENTAL

17" — $ 8.- mēnesī
21" — $ 9.- mēnesī
23" — $10.- mēnesī

161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401

LATVIEŠU NAMS

izīrē telpas

sarīkojumiem un viesībām

Birojs atvērts katru dienu no pl. 11—1 p.p. un 6—8 vak. Sestd. no pl. 11—1 p.p. un 4—6 vak.

TELEFONS 922—2931
491 College St. Toronto.

ARTURS ZUTIS, B. A.
ADVOKĀTS un NOTĀRS
12 Richmond Street East,
Toronto 1, Ontario,
Tel. EM 6-5346.
Suite 107
RO 6-3354 (mājās).

H. Rasas

FUNERAL DIRECTOR

APBEDĪŠANAS BIROJS

467 Sherbourne St., Toronto.
Tel. WA 4-1408.

☆

Rūpīga un smalkjūtīga apbedīšanas ceremoniju izkārtošana

Turner & Porter

APBEDĪŠANAS BIROJS

Roncesvalles Chapel
436 Roncesvalles Ave.
LE 2-7954
Yorke Chapel
2357 Bloor St. W
RO 7-3153

Parkošana abās bēgu mājās.

PĀRTIKAS SAIŅI UZ USSR

Labākā amerikāņu pārtika. Piegāde garantēta. Piegādājam saņēmēja parakstu.

IT—504 .... **US $22.00**
4,5 m. kviešu milti, 2,25 m. cukurs, 2,25 m. rozīnes, 2,25 m. žāvēts bekons ,25 m. nūdeles, 2,25 m. rīsi, 2,25 m. manna, 1 (2 unc.) Nescafé.

TYPE—417 .... **$34.75**
10 m. cukurs, 10 m. milti, 10 m. rīsi, 10 m. cūku tauki.

TYPE—418 .... **$36.00**
15 m. milti, 4 m. rīsi, 2 m. sviesta, 3 m. cūku tauki, 4 m. žāvēta bekona, 1 m. kakao.
Pieprasiet mūsu cenrādi.

I N T E R T R A D E
EXPRESS CORP.
125 East 23rd. Street.
New York, N.Y. 10010, U.S.A.

NOTĀRS

O S K A R S P E R R O

pieņem klientus katrā laikā, iepriekš pieteicoties pa tālr. LE 5-5555, Toronto.

Ir **liela** starpība

apdrošināšanā

VALD. BEBRIS

PAZĪST JŪSU APDROŠINĀŠANAS VAJADZĪBAS

PL 9-0266.

Izdaru visāda veida

APMETUMU DARBUS

iekšpusē un ārpusē.
Lieku grīdu plates (tiles).
Darbs garantēts.
BRUNO LIELBĀRDIS
789-5296, Toronto.

ALFREDS STIKUTS

REALTOR

2889 Dufferin Street
tel. 789—1585, Toronto 19

Avenue Rd., dienvidos no Wilson Ave.,

i z ī r ē j a m a mēbelēta istaba; arī garāža.

Tālr. 481—4330, Toronto.

NAUDU uz U.S.S.R.

Jūs esat nodrošināti tikai ar licenzētu firmu GRAMERCY, kuŗa sniedz jums pakalpojumus un garantiju. PILNĪGA GARANTIJA: visi naudas pārvedumi pilnīgi garantēti un nodrošināti. **LICENZĒTS:** no The Department Banking and Insurance. **NODROŠINĀTS:** Ar $20,000.00. **TIEŠAIS PĀRSTĀVIS:** Bank for Foreign Trade in Moscow. **ĀTRĀKA PIEGĀDE:** Izmaksa tiek izdarīta divu nedēļu laikā. **PILNA IZMAKSA:** Bez atvilkumiem. **GRAMERCY** katru reizi piesūta U.S.S.R. kvītis ar saņēmēja parakstu. Pēc kursa 9 rubļi par US $10.-, nodevas: līdz $30.00 — $2.75, virs $30.00 10%
GRAMERCY SHIPPING Inc.
744 Broad St. Newark, N.J.

Rakstiet angliski vai latviski un pieprasiet cenrādi pārtikas, tekstiliju un dāvanu saiņiem.

Labākā rietumu pārtika.
Gr. 305 — Filling $22.00
20 mārc. kviešu miltu, 9 m. rīsu.
Gr. 308 — Economy Staple $36.00
20 mārc. kviešu miltu, 4,5 m. rīsu, 2,25 m. cūku tauku, 2,25 mārc. bekona.

GRAMERCY

118 E. 28th. St., New York, 10016, dib. 1945.

Venus

PUĶU VEIKALS

Ziedi un ziedu sakārtojumi visām vajadzībām

Piegādā Lieltoronto robežās un pārsūta uz visām pilsētām brīvajā pasaulē. 231 Roncesvalles Ave., tālr. LE 4—4645, Toronto, pēc darba LE 3—4037.

A. PUTNIŅŠ

DĀVANU SAIŅI

uz Baltijas valstīm, Ukrainu un Padomju Savienību.

Mēs nosūtām pārtikas saiņus līdz 33 mārciņām.

Lūdzu pieprasiet mūsu katalogu.

Bezmuitas dāvanas: Automobiļi, ledusskapji, veļas mazgājamās mašīnas, šujammašīnas, motocikleti, velosipēdi, televīzijas aparāti, foto aparāti u. c.

Mēs arī pārsūtām jūsu pakotos saiņus līdz 17¾ mārc netto. Šie sainīši ir pilnīgi apdrošināti.

Mūsu veikalā ir daudzas un dažādas mantas piemērotas sainīšiem.

Ārpus Toronto dzīvojošie klienti, sūtiet savus pasūtinājumus un sainīšus ar ekspresu vai pastu mums tālākai nosūtīšanai. Samaksu nokārtosiet vēlāk pēc mūsu paziņojuma saņemšanas.

Lietuviešu uzņēmums.

BALTIC EXPORTING CO.
480 Roncesvalles Avenue, Toronto 3, Ont.
Tel. 531-3098

KAS? KUR? KO? TORONTO

BROADVIEW DELIKATEŠU veikals

105 DANFORTH AVE. (pie Broadview).
Tel.: HO 5-9905. AUSMA MIĶELSONS.

Ādolfa Kristapsona gaļas un desu veikals - darbnīca HO 6-5152
1095 QUEEN ST. E.

Pavasara delikatešu veikals un konditoreja LE 1-7353
361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks ST. CUKULS

BĒRZIŅŠ Realty Ltd. Arnolds Bērziņš
316 Harbord St. LE 4-8447
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI — visos pilsētas rajonos.
APDROŠINĀŠANA — auto, mēbeles, māju un dzīvību.
OBLIGĀCIJAS — māju un auto aizdevumi.
NOTĀRS — līgumi, noraksti, tulkojumi.

O. J. PUĶĪTIS, B.A., LL.B.
ADVOKĀTS un NOTĀRS
Tālrunis 364—9276
885 Dundas Street West
Toronto 3, Ontario

TRAVEL HOUSE
CEĻOJUMU BIROJS
World Wide Travel Service
O. K. JOHNSON & CO. LIMITED
697 Bay Street, Toronto 2 *EMpire 6—9488*

LAIMONS AUTO SERVICE

603 Gerrard St. E. (pie Broadview Ave.) Tālr. 466-0510, Toronto.
Dažādu veidu auto remonti, smērēšana un eļļas mainīšana.
Ratu balansēšana. Garantēts darbs. LAIMONIS MAROVSKIS

C A L L A S

puķu vei kals 727 Danforth Ave. tālr. 466-9911
PUĶES KATRAM GADĪJUMAM. PIEGĀDĀ MĀJĀS.

Everlast Heating Co. LE 1-1101
42 GEAREY AVE. Gāzes un eļļas apkures iekrtes.
Īpašn. A. RASA Tālr. mājās HO 5-5317

CREST FLORISTS HU 7-0491
567 MOUNT PLEASANT RD. (pie Belsize Dr.)
Ziedi katrai vajadzībai. A. Nulīša un V. Reinholda gleznas
Latviskās rotas lietas. ELMĀRA GULDĒNS

DCS
Drapery Contract Services
IMANTS E. KRŪZE
521 OAKWOOD AVE.
Tel. 789-2211 789-4455. Mājās BA 5-9292
Nesaistoša informācija un lietpratēja padomi jūsu mājas iekšienes izdaiļošanai. Aizkari, gridsegas, drapērijas u.c.

BOUCK, HETHERINGTON, FALLIS, TRIVETT & PARK
BARRISTERS and SOLICITORS
365 Bay Street, Toronto
tel. 362—4431

8
KRĀSU UN MELNBALTĀS FILMAS
attīstīšana • palielinājumi • duplikāti • citi darbi • izcilus kvalitāte • atlaide
BENJAMIŅA FILMU LABORATORIJA
247 Richmond St. E., Toronto 2, Ont.
Tel. 363—6496

UNO MANKIN REALTOR
Member Toronto Real Estate Board Ont. Association of Real Estate Boards.
KONST KĀRKLIŅŠ
Pārstāvis
392 Danforth Ave., Toronto 6
Birojā HO1-1114 mājās 425-4162

Danforth — Broadview: 6 istabu dubultķieģeļu māja, eļļas apkure, 2 modernas virtuves, 2 vannas istabas, privāts iebraucamais ceļš un garāža. Iemaksa $1.500.- un atlikumā viena atklāta ilggadīga obligācija.

Lawrence — Yonge: Divu 5 istabu dzīvokļu māja, modernas iekārtas. Iemaksa $6.000.-.

EZERA RAJONĀ: 2 dzīvokļu māja (duplekss), 2 modernas virtuves, 2 vannas istabas, eļļas apkure, iebraucamais ceļš un vieta 2 garāžām. Īpašums labi uzturēts. Cena $17.500.

SAGĀDĀJAM AIZDEVUMUS IEMAKSĀM KĀ ARĪ IZKĀRTOJAM OBLIGĀCIJAS BEZ ATLĪDZĪBAS

SPORTS

VOLEJBOLS UN MĒS

Vēl pirms pāris gadiem latvieši un igauņi bija ne vien labākie volejbola spēlētāji, bet arī vispār šīs spēles lietpratēji Kanadā. Bija parasta parādība, ka latvieši un igauņi pārmaiņus izcīnīja Kanadas meistarvienības godu. Nenākot klāt jaunās paaudzes volejbolistiem, mūsu kādreizējā godība nu sāk pamazām drupt. Īsti intensīvi treniņi vairs nenotiek, panākumi, kādus vēl gūstam, dibinās galvenokārt uz rutīnas pamata. Daļēji tas attaisno dažu jauno talantu iekļaušnos kanadiešu Balmy Beach vienībā, kas trenējas trīsreiz nedēļā un cenšas sekot modernākajām volejbola treniņmetodēm. Balmy Beach vienības organizētājs Dēvs Tvīdlijs (Dave Tweedley), kas pats spēlē līdz, dara iespējamo, lai izaudzinātu sešnieku, kas spētu izcīnīt Kanadas meistargodu. Balmy Beach cenšas gūt pieredzi un rutīnu, piedaloties visos iespējamos volejbola turnīros Kanadā un it sevišķi ASV. Panākumi jau redzami, un vienība, kuŗa vēl nesen volejbola sportā nekā nenozīmēja, pamazām kļūst par nopietnu konkurentu līdzšinējiem favorītiem.

Treniņu Balmy Beach volejbolisti iesāk ar skriešanu, seko intensīvi ķermeņa kondīcijas vingrojumi. Spēlētāji treniņā apgādāti ar īpašiem ceļu aizsargiem un bezbolistu „sānu polsteriem," lai kritienos negūtu savainojumus. Katram spēlētājam jāvingrinās saņemt bumbu arī kritienā, kā to kādreiz redzējām filmā par japāņu treniņmetodēm. Ja agrāk otras rindas spēlētāji, pretiniekam servējot, atradās noteiktās pozīcijās bumbas saņemšanai, tad Balmy Beach treneris liek viņiem serves brīdī atrasties uz gala līnijas, bet tikai pēc izservēšanas skriet uz priekšu, lai mācītos saņemt bumbu kustībā. Ar daudziem un dažādiem paņēmieniem spēlētāji mācās servēt, celt bumbu, bloķēt u. t. t.

Protams, šādi intensīvi treniņi iespējami vienīgi komandai, kuŗai nav rūpju par telpām. Latviešiem šādu treniņa iespēju jau sen vairs nav, kādēļ jāapmierinās ar minimālu treniņu. Tādēļ jāpriecājas, ka, par spīti nelabvēlīgiem apstākļiem, latviešiem vēl joprojām patīk uzspēlēt volejbolu. Pa retam arī vēl pamirdz viens otrs jauns talants. Bet ir jāatzīst: kamēr latviešu jaunatnei nebūs savas vingrotavas, nāksies arvien vairāk pierast pie rūgtā fakta, ka latviešu jaunieši iekļaujas kanadiešu vienībās. Kas gan viņiem to var pārmest? Liekas, ka drīzāk pārmetumi pienākas latviešu sabiedrībai, kas ne reizi vēl nav īsti nopietni padomājusi, ka latviešu jaunatnei, arī vēl vecajai audzei, nepieciešama piemērota sporta halle nodarbībām.

Z. Zentiņš

NAUDU UZ USSR
caur Amexo un Bank for Foreign Trade, Maskavā. Licencēts no N. Y. pavalsts. Pilnīga garantija. Piegāde 2 nedēļās. Pilna izmaksa bez atvilkumiem. Parakstītas kvitis. Pēc kursa: 9 rub. par US $10. Zemas nodevas. Nemaksājiet vairāk. Līdz $50 — $2.75; līdz $100 — $3.50; līdz $300 — $5.00.
INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23-rd Street, New York, N.Y. 10010. USA

PĀRTIKAS SAIŅI UZ PADOMIJU.
Ja jūs gribat iepriecināt savus piederīgos, draugus un paziņas, tad nosūtiet viņiem pārtikas saiņus ar vislabākajiem amerikāņu un rietumeiropiešu ražojumiem. Par saiņiem jāmaksā tikai cenrādī paredzēta cena un saņēmējam nekas nav jāpiemaksā. Garantēta piegāde. Pieprasiet mūsu jaunāko cenrādi.
INTERTRADE Express Corp., 125 East 23-rd. Street, New York, N. Y. 10010, USA. tel. YU 2-1530.

PĀRSŪTAM naudu uz LATVIJU
US $10.- pret 9 jauniem rubļiem. Sūtīšanas izdevumi $3.50 līdz $35.-, pārējām summām 10%. Saņemšana 14–21 dienu laikā. Sūtījumi apdrošināti.
DV SAINĪŠU NODAĻA, 491 College St., Toronto 4, Ont.

Jūs esat vienmēr gaidīti pie
Robertson
CHEV — OLDS
1515 DANFORTH
Mūsu klientu un draugu rīcībā ir mūsu latviešu pārstāvis

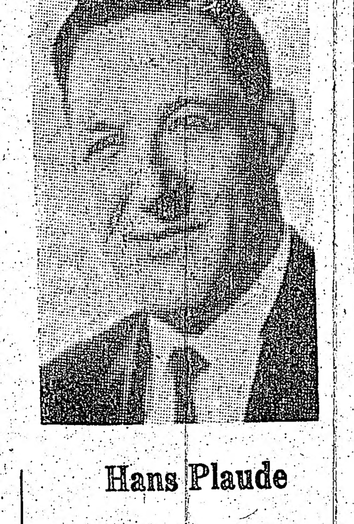

Robertson
Chevrolet
Oldsmobile
25 gadus vienā vietā
1515 Danforth
HO 6—1131

Hans Plaude
HO 6 - 1131
Nevilcinieties piezvanīt Plaudes kungam gadījumā, ja jums rodas problēmas jauna vai lietota automobiļa pirkšanā vai tā financēšanā.
AĢENTŪRA, KAS GADĀ PĀRDOD VAIRĀK KĀ 8000 SATIKSMES LĪDZEKĻU

1966. GADA MODEĻI PĀRDOŠANĀ
Noteikti iegriežaties pie HANŠA PLAUDES
Chevrolet un Oldsmobile modeļi.

No Saigonas līdz Pekingai

ASV prezidents Džonsons atzinies, ka viena viņa Vietnamas miera ofensīvas fāze cietusi neveiksmi, kādēļ devis rīkojumu gaisa uzbrukumu atsākšanai pret Ziemeļvietnamu. Šai gadījumā tas nozīmē, ka Vietnamas kaŗa paplašināšanās process sācies. Kur tas novedīs — pie militāras uzvaras vai kaŗa ar komūnistu Ķīnu? Vai Pad. savienība paliks pie Korejas kaŗa laika nostājas, apgādājot ieročus un kaŗa materiālus komūnistu spēkiem, bet pašai tieši neiejaucoties? Un kur paliek Apvienotās nācijas?

Ziemeļvietnamas bumbošanu atsāka pēc 37 dienu ilga pārtraukuma. Tikai dažas stundas pēc tam ASV vēstnieks Apvienotajās nācijās Goldbergs prezidenta Džonsona vārdā prasīja drošības padomes debates Vietnamas jautājumā, paskaidrojot, ka ārpus AN apjoma visas pārējās miera sarunu iespējas izsmeltas. Pad. savienība nekavējoties protestēja, uzsveŗot, ka drošības padomei nav nekāda sakara ar Vietnamas kaŗu, ka tas neietelp AN drošības padomes kompetencēs.

Vietnamas kaŗa jautājumā Pad. savienība nodemonstrē ārkārtīgi izveicīgu laipošanu, liekot citiem spēkiem un varām strādāt savu interešu labā. Maskava lieto tīri kapitālistiska privātuzņēmēja pieeju, apzinādamās, ka visizdevīgākā peļņa nāk tad, ja nodarbina citus.

Komūnistu Ķīna pārmet Pad. savienībai, ka tā slepus un roku rokā ar ASV gatavojoties uz abām lielvalstīm izdevīgu Vietnamas mieru. Lai kavētu padomju iespaida vairošanos Pekingas interešu joslā, komūnistu Ķīna pat traucē krievu ieroču un kaŗa materiālu piegādi Ziemeļvietnamai. Bet reizē ar to nepieciešama lielāka palīdzība no komūnistu Ķīnas puses. Un krievi savu ir panākuši! Pad savienībai ļoti patīk, ja pasaule domā, ka Maskavai piekrīt miera varoņa loma. (Kā krievi, piemēram, reklāmējas ar neseno Taškentas farsu). Tai pašā laikā būtu vislielākā muļķība domāt, ka Pad. savienību interesē miers Vietnamā. Kaŗa bezgalīga kāpināšanās un paplašināšanās ir izdevīgākā situācija, kādā Kremlis var atrasties. Ķīnieši kliedz, ka Maskava kaitē komūnistu lietai un sadarbojas ar amerikāņiem, neradot otru fronti Eiropā — dažādus ASV bruņoto spēku piesaistīšanai domātus traucējumus, piemēram, jaunu Berlīnes krīzi. Komūnistu Ķīna ļoti maldās. Pad. savienība otru fronti ir radījusi Vietnamā. Tā tiktāl mazinājusi spiedienu Eiropā, ka var atļauties atvilkt savas divīzijas apsardzības nolūkiem Ķīnas pierobežā.

Kad Pad. savienība pārējās pasaules acīs darbojas Vietnamas miera virzienā, bieži vien nepamanīts paliek nepārtrauktais uzsvars tieši uz tiem punktiem, kuriem pretojās ASV. Piemēram, krievi atkal un atkal prasīja Vietnamas „atbrīvošanas frontes" atzīšanu, labi zinot, ka šo atzīšanu prasot, krievi var atļauties vienu otru izlikšanās piekāpību, kas gan izdevīga propagandai, bet nekad nebūs jāīsteno.

Ziemeļvietnamas bumbošanai atsākoties, Maskavas radio amerikāņu rīcību apzīmēja par kriminālu ārprātu, kamēr „Izvestija" lasītājus baroja ar mazliet pārfrazētiem Džordža Orvela vārdiem, ka amerikāņu uztverē miera sarunas nozīmē kaŗa turpināšanu; ja amerikāņi runā par mieru, viņi patiesībā domā par kaŗu. Kad Japānas ārlietu ministrs nesen Kosīginam noprasīja, kādēļ Maskava neizmanto savu iespaidu kaŗa izbeigšanai, pēdējais strupi atbildēja, ka Pad. savienība konfliktā nav iejaukta, reizē ar to konflikta atrisināšana nav tās darīšana. Līdzīgi, reiz pie sienas piespiesti, krievi savus daiļrunības plūdus apturēja arī Apvienotajās nācijās, katēgoriski noraidot drošības padomes iejaukšanos Vietnamā. Nekā liela jau arī no AN drošības padomes nevar gaidīt krievu veto tiesību dēļ, bet — kā jau drošības padomē — drošāk ir par tik delikātām problēmām kā Vietnamu nemaz nerunāt... Pad. savienība tagad atradusi par izdevīgu Vietnamas jautājumu ieteikt 1954. gada Ženēvas konferences turpinājumam, labi zinot, ka tās pašas „nacionālās atbrīvošanas frontes" un Vašingtonas nostājas dēļ nekas no šādas konferences nevar iznākt.

Ar pīpi uz jumta

Nav noslēpums, ka latvieši ciena rupjo un saldskābo maizi, bet maz cienīta ir parastā amerikāņu baltmaize. Ņujorkas latviešiem iecienīto maizi piegādāja latviešu ceptuve no Filadelfijas, igauņu uzņēmums Kalev un lietuviešu maiznīca. Lai visus pieprasījumus Ņujorkā apmierinātu, šiem trim uzņēmumiem bija jāgādā, lai maizes pietiktu visiem latviešu patērētājiem, bet bieži vien gadījās, ka nedēļas nogalē tā vairs nebija dabūjama. Tagad kopš Ziemsvētkiem darbu izbeidzis igauņu uzņēmums, jo nav vairs maiznieka, kas prastu cept saldskābo maizi. Dažos Ņujorkas vācu veikalos, kur šo maizi varēja dabūt, tā janvārī arī vairs nebija pērkama. Veikali tomēr jūtas spiesti latviešiem iecienīto preci piegādāt un solījuši lielākus kvantumus no abām pārējām maiznīcām.

Otrs gardums, kas latviešiem Ņujorkā sācis pietrūkt, ir nēģi. Kamēr Kanadā tie nebija iznīcināti, tos varēja ievest no kaimiņzemes. Daļa vācu veikalu nēģus pasūtināja no Lībekas, Vācijā, bet šis avots, pēc veikalnieku ziņām, izbeidzies. Vēl tomēr var lasīt sludinājumu, ka Bruklinā nēģi esot dabūjami,— tātad, gluži izzuduši tie vēl nav.

☆

Ir kāda parādība, kas būtu novēršama. Kongresos arvien piedzīvojam, ka ir cilvēki, kas nevar vai negrib īsi izteikties. Nesenajā kultūras darbinieku kongresā Ņujorkā varēja vērot, ka referenti pārsniedz atļauto laiku par 15 vai 30 minūtēm, ka debatēs daži runātāji ar savu domu ievadījumu vien jau pārsniedz noteikto 5 minūšu robežu, bet sakāmo tālāk izsakot, paiet vēl 10 minūšu. Parastie teicieni: „Es nekā daudz negribēju teikt, tikai izteikt savas domas...", „Gribētu teikt to pašu, ko iepriekšējais runātājs...", „Īsumā gribēju pateikt..." (bet iznāca gaŗumā). Ja jau daudz negribēja runāt, tad arī vajadzēja īsi runāt, bet ja gribēja teikt to pašu, ko iepriekšējais runātājs, kāpēc veltīgi muti dzesēt? Tad jau labāk pagaidīt, kamēr radīsies cita doma. Bet ir cilvēki, kas vienmēr kaut ko grib teikt, un dažiem klausītājiem jau iepriekš zināms, ko attiecīgais runātājs teiks. Sevišķi daudz grēko mūsu vecā paaudze, kuŗu referāti un debašu runas ar maz izņēmumiem gandrīz vienmēr ir par gaŗām. Labāk prot piemēroties jaunatne, kas vairāk turas atļautā laika robežās. Labs piemērs atkal Ņujorkas kultūras darbinieku konference: kamēr runāja jaunie, kā tas bija pirmās dienas priekšpusdienā, atlika laika debatēm, kuŗas nelaimīgā kārtā bija jāpārtrauc dažu runātāju gaŗās izteikšanās dēļ. Kad pēcpusdienā sāka runāt vecie, nācās izmest dažus referātus no programmas, jo zāles aimugurē viesnīcas darbinieki sāka mest klausītājus laukā, — atļautais un sarunātais laiks bija pārsniegts. Konferencēs katrs mēģina gudri runāt, vienalga — kā tas katram iznāk, bet vēl sliktāk iet dažādās sanāksmēs un sēdēs.

Ezītis

Slaida auguma, patīkama izskata
tautiete ar
SMAGU PŪRU,
vēlas iepazīties ar sev līdzīgiem tautiešiem līdz 45 g. v.
Atbildēšu tikai uz nopietni domātām vēstulēm.
Oferte „ILZEI"

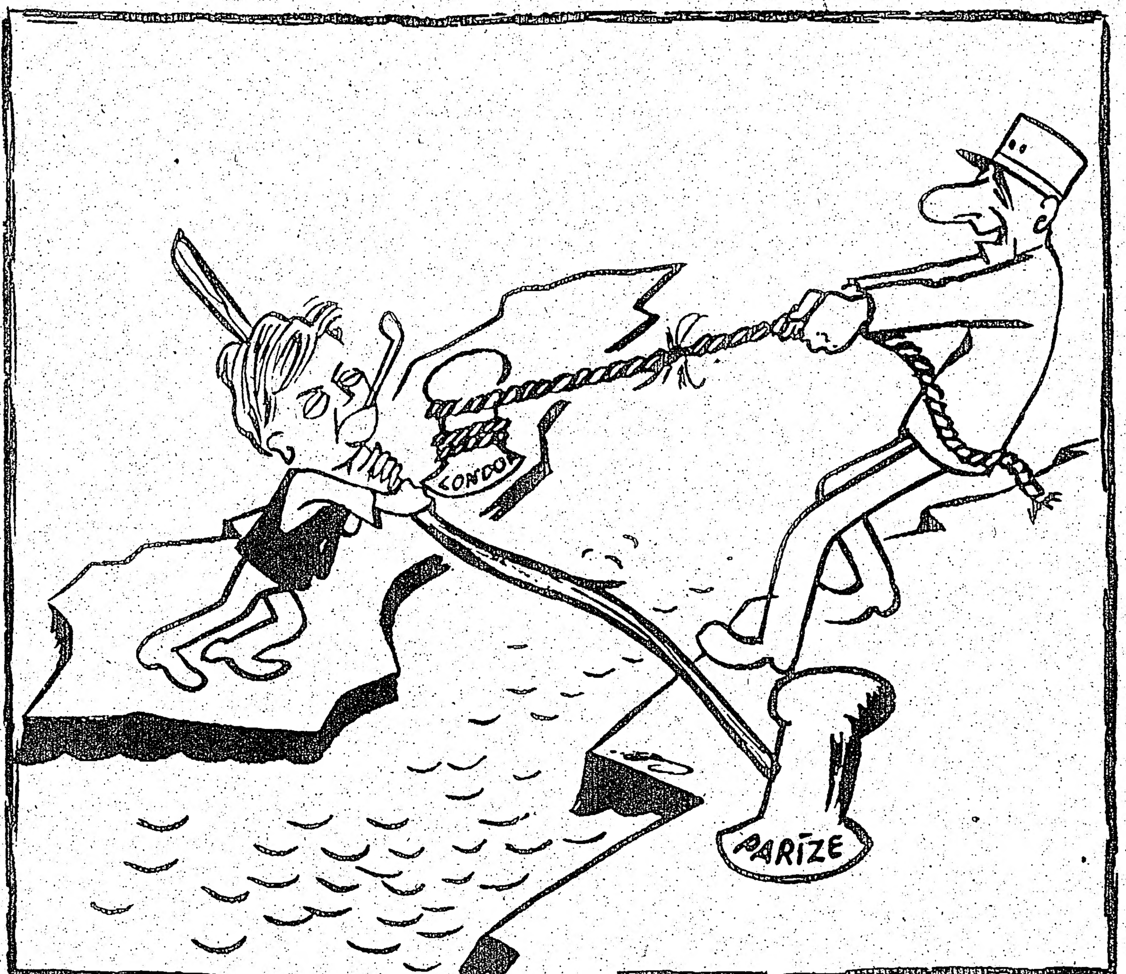

Ja Anglija iestāsies Eiropas kopirgus aliansē, to darīs arī Francija, — NATO valstu apspriedēs deklarējuši franči.

De Golls: Harold, ja mēs šitā spēkosimies, mana virve neizturēs!

Keiša karikatūra LA

Politiskās piezīmes

Pēc ilgas meklēšanas un nepatikšanām, kas gandrīz vai apdraudēja visu ASV aizsardzības politiku, divām amerikāņu zemūdenēm Spānijas dienvidaustrumu ūdeņos izdevies uzņemt sonāro kontaktu ar avarējušā B-52 bumbvedēja pazaudēto atombumbu, kas atrodoties 1200 pēdu dziļumā. Bumbas izcelšanai no ASV uz Gibraltāru nosūtīta kāda īpaši būvēta divvietīga zemūdene. Starpgadījuma rezultātā Spānija aizliegusi amerikāņu lidmašīnām, kuŗās atrodas atombumbas, lidot virs spāņu teritorijas. Pag. nedēļas nogalē amerikāņi baidījās, ka līdzīgu nostāju varētu pieņemt arī citas Eiropas valstis, tā piespiežot Vašingtonu mainīt gandrīz visu aizsardzības politiku.

☆

Pašreizējā ASV un komūnistu Ķīnas politika neizbēgami novedīs pie militāras sadursmes. Ar šādu drūmu paregojumu ASV kongresa politisko apakškomiteju Āzijas jautājumos iepazīstināja Čikagas universitātes politisko zinātņu profesors Morgentaus. Pēdējos gados viņš asi kritizējis ASV Vietnamas politiku, prasot kaŗa apmēra samazināšanu. Pēc prof. Morgentaua domām pietiktu, ja amerikāņi Dienvidvietnamā nodrošinātu stratēģiskas piekrastes pozīcijas un valdību pilsētās. Pēc 10—15 gadiem tomēr pienāks laiks izšķirties, jo tad komūnistu Ķīnai būs atomieroči un amerikāņiem nāksies nopietni padomāt, vai var riskēt atomkaŗu savu Āzijas guvumu nosargāšanai.

Prof. Morgentaus domā, ka tiklīdz ķīnieši būs apguvuši dažādas technoloģiskās zinības, sāksies strauja evolūcija, kuŗas rezultātā komūnistu Ķīna kļūs spēcīgākā un varenākā valsts pasaulē.

☆

Vietnamas jautājumā vārdu ņēmis arī pāvests Pauls. Pāvesta uzdevumā Vatikāna radio uzsvēra Apvienoto nāciju iejaukšanās nepieciešamību. „Tie," sacīja Vatikāns, „kas traucē Apvienoto nāciju iniciātīvu, uzņemas vēl lielāku atbildību par tiem, kas atsakās runāt par Vietnamas mieru." Cik var noprast no Vatikāna sūtņu aktīvitātes, pāvests atrisinājumu Vietnamas kaŗam saredz vienīgi Apvienotajās nācijās.

☆

Austrālijas strādnieku partijas vadītājs Colvels paregо, ka ne vēlāk kā pēc 20 gadiem Jaunzēlande kļūs ASV sastāvdaļa. Austrālija paturēšot neatkarību mazliet ilgāk, bet arī tā ar laiku nonākšot Vašingtonas atkarībā un pārvaldīšanā. Pieslēgšanos ASV spiedīšot kā financiālie apstākļi, tā apgrūtinātā valsts aizsardzība. Ģeografiski nekādas problēmas neradīšoties. Galu galā Havaju salas, 50. ASV pavalsts, atrodoties tuvāk Jaunzēlandei nekā ASV cietzemei.

☆

Šīs nedēļas vidū Ženēvā notika pirmā 17 nāciju atbruņošanās konferences sēde kopš Ziemeļvietnamas bumbošanas atsākšanas. Amerikāņus ārkārtīgi pārsteidza padomju delegāta Carapkina klusēšana. ASV gaidīja, ka pēdējais prasīs vārdu un gaŗā tirādē denuncēs Vašingtonas politiku. Carapkins vārdu tomēr neprasīja, toties runāja Čechoslovakijas delegāts Čerņiks, kas uzsvēra, ka gaisa uzlidojumi Ziemeļvietnamai veicinās pasaules saspīlējumu un konsekventi traucēs atbruņošanās konferences darbību. Komūnistu reakcija uz bumbošanas atsākšanu Ženēvas konferencē bija tik maiga, ka ASV delegācijas vadītājs Fosters savu komūnistu pārmetumiem domāto aso atbildi nemaz nedabūja nolasīt . . . Tāpat kā visos iepriekšējos gadījumos, Francija turpina konferenci boikotēt.

AN DROŠĪBAS PADOME RUNĀS PAR VIETNAMU

Pēc 24 stundu gaidīšanas uz rīkojumiem no Jeruzālemes Jordānas delegācijai un asām sadursmēm starp ASV vēstnieku Goldbergu un padomju pārstāvi Fedorenko, Apvienoto nāciju drošības padome nolēma darba kārtā uzņemt Vietnamas jautājumu. Šo lēmumu pieņēma ar 9 pret 2 balsīm, Francijai, Mali, Nigērijai un Ugandai atturoties. Rezolūciju atbalstīja ASV, nacionālā Ķīna, Japāna, Jordāna, Holande, Jaunzēlande, Anglija, Urugvaja un Arģentīna. Pretim balsoja Pad. savienība un Bulgārija.

Politiskie lietpratēji Apvienotajās nācijās paskaidro, ka nav nekādu cerību, ka drošības padome tiks daudz tālāk par vienošanos debatēt. Nekādas konkrētas rezolūcijas netiek gaidītas, nemaz nerunājot, ka Vietnamā varētu notikt Korejas gadījumam līdzīga starptautiskās organizācijas iejaukšanās.

Vai esat nokārtojuši abonementu?

MŪSU UZDEVUMI . . .

(Pārnesums no 1. lpp.)

Ja mūsu ārējās informācijas darbā pastāv zināmi trūkumi un tas nav pietiekami intensīvs, tad iemesls tam ir pārāk labi saredzams, vismaz būtu jāredz ikvienam latvietim, ikvienai mūsu organizācijai, biedrībai, nodaļai, draudzei, jaunatnes pulciņam u. t. t. Visiem būtu jāapzinās un jāsaprot, ka ārējās informācijas darbs un uzdevumi veicami visiem kopīgiem spēkiem organizēti un arī individuāli ikvienam trimdā, ne uzveļot šo lielo darba slogu dažiem atsevišķiem darbiniekiem, kuŗiem bez ikdienišķā maizes darba ļoti bieži piekrīt arī vēl citi sabiedriski uzdevumi.

Ja mēs pārmetam kanadiešiem mūsu stāvokļa neizpratni, tad jājautā, vai paši maz īsti apzināmies un izprotam to? Lai atļauts raksturot kādu rūgtu pilienu mūsu trimdas dzīves biķerī. Pirms gadiem kāds ārējās informācijas darbinieks, lai nodrošinātu kādas publikācijas iznākšanu, ieķīlāja spiestuvei savas mājas obligācijas vairāku tūkstoš dolāru apmērā, bet pēc tam kā sabiedrības atzinību saņēma publisku „izpēršaņu" par „nemākulību un neaktīvitāti" ārējās informācijas darbā. Vai tā būtu t. s. reorganizācija mūsu informācijas iestādījumiem, par kuŗiem tik spēcīgi savas domas izteic minētā raksta autors?

Ne tikai runāsim, bet arī domāsim atklāti! Apzināsimies paši ikviens personīgi, kur īsti nepieciešama šī autora ierosinātā reorganizācija ārējās informācijas laukā vai cīņā par Latvijas brīvību, iekām par to, slēpdamies anonimitātē, nevajadzīgi diskutējam laikrakstu slejās. Cerēsim, ka 1966. gadā visi kopīgiem spēkiem spēsim uzturēt Inter Ethnic Forum raidījumus vienam gadam; spēsim ne tikai atbalstīt materiāli, bet arī steigties talkā mūsu ārējās informācijas iestādījumiem Kanadā; spēsim izveidot pie ikvienas organizācijas ārējās informācijas darbinieku grupu vai izraudzīt pārstāvi ārējās informācijas darbam; spēsim izveidot ārējās informācijas iestādījumu padomi, kuŗa darbotos par koordinētāju informācijas darbā; spēsim dot līdzekļus pavairojamās un elektriskās rakstāmmašīnas iegādei; spēsim saredzēt, ka vēl arvien bij. LICK filmas, skaņu lentes u. c. materiāli nav nodoti atpakaļ šīs bijušās organizācijas darba turpinātājai — LNAK informācijas nozarei; spēsim atbalstīt, tagad materiāli daudz labāk situēti, arī radioraidījumus Eiropā un Latviešu nacionālo fondu Skandināvijā; spēsim individuāli vai organizēti komūnistu propagandas sūtījumiem no okupētās Latvijas uzrakstīt uz neatplēstas aploksnes „Return — Communist Hate Literature"; un pār visu — cerēsim, ka spēsim būt cinītāji. Tad patiešām vārds taps par zobenu!